

ECHO

NIEZALEŻNY TYGODNIK POLSKI

Koniec konsularnych, nowe paszporty niebawem

Pierwszy podmuch ciepła. Foto Arturzej Stawicki

Lecisz do Polski?

OBNIŻONA CENA!

Czarterem **Pekao**

- Najszybciej
- Najwygodniej
- Bez przesiadek

Zdecyduj już dziś!

(ilość miejsc ograniczona)

Dzwoń do **Pekao Travel**

☎ 588-1988 ☎ 588-2982

lub swojego agenta podróży

POLONIA LATA LOTem

Informacje i rezerwacje

TORONTO TEL. 236-4242
1-800-668-5928

MONTREAL TEL. 844-2674
1-800-361-9071

ZAPRASZAMY DO KLASY BUSINESS
W NASZYCH SAMOLOTACH

BOEING 767

POLSKIE LINIE LOTNICZE

LOT

ECHO

NEZALEZNY TYGODNIK POLSKI

WYDAWCY: Grażyna i Zbigniew Farmus

Redaktor naczelny: Grażyna Farmus

REDAKTORZY:

Zbigniew Farmus	- Świat, Kanada, Polska
Leszek Szaruga (Niemcy)	- Z dystansu
Karolina Jankowska	- Lekture nieobojętne
Hania Sokolska	- Imigracja
dr Krzysztof Ostaszewski (USA)	- Pokochać kapitalizm
dr Lidia Dobosz	- Zdrowie
Halina Baranowska	- Życie nie umiera
Elżbieta Wolska	- Polak nie zginie
Janusz Pietrus	- Film

WSPÓLPRACUJĄ:

Wiesława Czapińska (Polska), Jan Rulewski (Polska), Ryszard Łada (Polska), Andrzej Kobos, Andrzej Stawicki, Stanisław Siekanowicz, Nina Geysztor-Zawirska, Waclaw Liebert, Andrzej Werbel, Stanisław Dubiski, Miłosz Aleksander F., Adam Tomaszewski, Iwona Majewska, A. Nike Mineyko, Wojciech Wojnarowicz, Jerzy Zieleniewski (ZSSR), Krystyna Niepokólczycka-Weber (Austria, Europa Zach.), Kazimierz Wodziński (Bliski Wschód), Jerzy Skoryna (Meksyk, Ameryka Łacińska), Marek Janik (RPA, Afryka)

Skład, łamanie: Olimpia Orlewicz

Przedstawiciel działu reklamy: Krzysztof Drożdż

Druk: Związkowiec. Okładka: Futura Graphics

ECHO schodzi do druku w środę przed południem. Numer zamknięty jest we wtorek o godz. 5 po poł. Pismo ukazuje się w sklepach w środę i w czwartek. Regularnie dostarczane na pocztę do wydziału II klasy pocztowej po selekcji, w czwartek. Opóźnienia w dostawach prenumeraty nie wynikają z naszej winy. Wszystkie reklamacje, zmiany adresów i zamówienia prenumerat przyjmujemy na piśmie. Inne informacje - maszyna. Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść ogłoszeń i komunikatów. Materiałów nie odsyłamy.

ADRES

51A Thistle Down Blvd., Rexdale, Ont. M9V 4A6, Canada

POCZTOWY:

TEL. (416) 747-6034, FAX: (416) 748 8046

ADVERTISEMENTS:

\$7 per column, Special: minimum 3 months' display (12 issues) 1 col. - 1 1/2 inch. \$75.00, 2 col. - 1 1/2 inches \$150.00, 2 col. - 3 inches \$290.00, photo extra \$5.00. Full page special rate \$200.00, half page \$130.00, back cover \$450.00, in. cover \$250. Add 7% GST to all prices.

GST

R120882998

SUBSCRIPTION

PRENUMERATA:

Półroczna \$32 + 7% GST \$2.24 = \$34.24, roczna \$58 + 7% GST \$3.92 = \$59.92, dla nowo przybyłych bezpłatnych 12 numerów. Zagraniczna półroczna \$35 US, roczna \$60 US, lotnicza 100% więcej. Prenumerata dostarczana na pocztę w każdy czwartek. Second Class Registration Number 7631 Postage Paid At Toronto

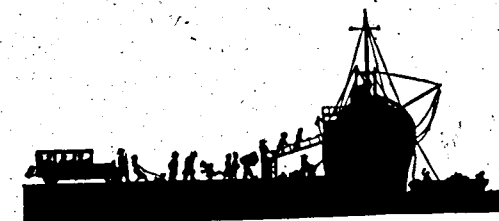
UWAGA NOWO PRZYBYLI!

BEZPŁATNA, 3-MIESIĘCZNA PRENUMERATA NA ZAGOSPODAROWANIE
DLA KAŻDEGO NOWO PRZYBYŁEGO

(obecnie przyjmujemy zgłoszenia osób przebywających do 2 lat w Kanadzie, które nigdy nie otrzymały bezpłatnej prenumeraty ECHA)

Zgłoszenia przyjmujemy wyłącznie listownie. Proszę podać imię, nazwisko, adres wraz z kodem pocztowym oraz czas pobytu w Kanadzie.

Okres oczekiwania na bezpłatną prenumeratę według kolejności zgłoszeń.

TRAGEDIA KURDÓW

W Iraku żyje 4 miliony Kurdów. Prawie połowa pozostawiła swoje ojczyste tereny, uciekając przed represjami wojsk irackich do Turcji i Iranu bądź też w regiony przygraniczne. Kurdowie iraccy ponownie przegrali powstanie o niepodległość. Tym razem w przeciwieństwie do poprzednich powstań mieli święte prawo wierzyć, że w swej walce przeciwko Husseinowi otrzymają pomoc Zachodu, a zwłaszcza Stanów Zjednoczonych, którego to państwa prezydent wezwał ludność Iraku do obalenia tyra. Stało się jednak inaczej, pomoc nie nadeszła, jak wyjaśnił prezydent Bush nigdy nie obiecał nikomu, że posłuży się siłą zbrojną wykraczającą poza ustalenia rezolucji ONZ dotyczących Iraku. Kurdowie poczuli się jednak zdradzeni. Jeszcze długo będzie się rozważać sprawę kto zawinił - a moim zdaniem jednym z głównych winowajców jest prezydent Bush, który powstrzymał amerykańskich dowódców i żołnierzy przed dobieciem irackiej machiny wojennej i który zignorował (a może po prostu nie przewidział) konsekwencje wynikające z zaniechania dalszych walk. Zostawmy tę sprawę na razie na boku. Najważniejsze teraz, aby pomóc znajdującym się w desperackiej sytuacji Kurdom irackim. Tymczasem prezydent Bush zaniedbał pierwszą fazę pomocy. Kiedy Francja i W. Brytania (po interwencji Thatcher u Majora) wysyłały do Kurdów pierwsze dostawy żywności i leków, Bush grał w golfa i łowił ryby na Florydzie. A trzeba pamiętać, że pomoc amerykańska mogła dotrzeć do Kurdów najszybciej i w największych ilościach - Amerykanie mają olbrzymie zapasy wojenne żywności, kocy, leków itp. w Arabii Saudyjskiej. Lepiej oczywiście późno niż wcale - a obecnie ruszyli już pełną parą.

Obecna pomoc humanitarna jest jednak rozwiązaniem doraźnym i

choćby łagodził głód i chłód uciekinierów to w najmniejszym stopniu nie rozwiązuje aspiracji niepodległościowych Kurdów. Kurdowie są w tym nieszczęśliwym położeniu, że nie mają liczących się sojuszników, mają natomiast potężnych wrogów. Tępią ich Irakijczycy, są prześladowani w Turcji (jest ich tutaj około 12 mln). Turcja, która jest członkiem NATO przyłączyła się w sierpniu do koalicji antyirackiej pod warunkiem, iż Kurdowie nie będą włączeni do walk i nie będzie mowy o autonomii dla Kurdystanu irackiego. Popiera w tym Turcję Iran, gdzie w strzelistej przygranicznej z Irakiem żyje 6 mln Kurdów. Aspiracjom niepodległościowym Kurdów sprzeciwia się także ZSSR.

Coś jednak z Kurdami trzeba zrobić. Zachód nie może ich pozos-

tawić na pastwie Husseina. Wymagają tego elementarne zasady moralności. Realpolitycy nie lubią się do nich odwoływać w pobieraniu konkretnych decyzji, ale tym razem interes musi ustąpić przed dobrem (choć z łatwością można wskazać, że w interesie Stanów Zjednoczonych i Zachodu leży uniknięcie u siebie zgnilizny moralnej, a pozostawienie Kurdów w nieszczęściu byłoby poważnym wewnętrznym rozsądnikiem moralnej degrengolady. Wspólnota Europejska z inspiracji premiera Wielkiej Brytanii Majora zaproponowała utworzenie na terytorium Iraku strefy bezpieczeństwa dla Kurdów. Stany Zjednoczone i Kanada spojrzęły na sprawę sceptycznie. Ale w obecnych warunkach wydaje się to rozwiązanie najmniej szkodliwe. SWIATOWIT

KONIEC KONSULARNYCH NOWE PASZPORTY W LECIE

8 kwietnia weszła w życie długo zapowiadana ustawa, która znosi paszporty konsularne. Ich posiadacze mogą je wprawdzie używać do ustalonego terminu ważności, ale mimo swego tytułu na okładce będą one traktowane jako paszporty zwykłe. Dotąd wydawano cztery rodzaje paszportów: turystyczne, służbowe, dyplomatyczne i konsularne. Obecnie nastąpiło ujednoczenie paszportów, przy czym zwykłe turystyczne paszporty zachowają ważność, paszporty służbowe będzie można przedłużyć, ale nie dalej niż do końca 1992 roku tylko na wniosek centralnych lub naczelnich organów administracji państwowej.

Nowe książeczki paszportowe będzie można otrzymać po utracie ważności starych, ale nie wcześniej

niż latem tego roku, kiedy to zakończy się cykl produkcyjny kompletnie nowych paszportów z napisem Rzeczpospolita Polska i orłem w koronie. Komu się śpieszy dostanie paszport z gologłowych orzełkiem i napisem PRL. Nowy paszport spełnia międzynarodowe normy: informacje o jego posiadaczu nie będą już kaligrafowane ręcznie, lecz wpisane komputerowym drukiem, będzie też kod cyfrowy, znaki wodne, znaki i cyfry czytelne tylko w świetle ultrafioletowym. Wszystko pokryte plastikiem, dodatkowo utrudniającym podrobienie dokumentu. Teksty w paszporcie są wpisane w czterech językach: po polsku, angielsku, francusku i rosyjsku. W kraju ten nowy zwykły paszport będzie kosztował

ciąg dalszy na str. 12

NEOFASZYŚCI BIJĄ NA MOŚCIE POKOJU

Policja niemiecka aresztuje neofaszystę na Moście Pokoju we Frankfurcie nad Odrą.

Ulrich Poehnert szef niemieckiej straży granicznej podał, że 8 kwietnia w pierwszych kilkunastu godzinach zniesienia wiz dla obywateli polskich (przyjeżdżających do Niemiec w celach turystycznych nie na

dłużej niż 3 miesiące) granicę z Niemcami na 24 przejściach granicznych przekroczyło 60 tys. Polaków. Na większości przejść pierwszy dzień bez wiz przebiegł spokojnie. Gigantyczne kolejki ustawione na wiele godzin przed otwarciem granicy rozładowano w kilka godzin. Na kilku przejściach doszło do antypolskich incydentów. Na przejściu we Frankfurcie nad Odrą 200-osobowa grupa neofaszystów zaatakowała na Moście Pokoju Polaków obrzucając ich kamieniami i opluwając. Wznoszono okrzyki "Polen raus", "Niemcy dla Niemców", "Polacy do gazu", "Polskie świnię", itp. W jednym z autokarów zraniono dwóch obywateli polskich. Neofaszyści pobili także samotnego manifestanta Niemca stojącego z plakatem "Faszyści są podludźmi".

Policja zaarrestowała 15 osób uzbrojonych w noże, wiatrówkę, proce i łomy. Jeden z policjantów został ranny. Po paru godzinach neofaszyści próbowali się ponownie wdrzeć na most, ale zostali odparci przez policję, która zaarrestowała 16 osób. Polska straż graniczna odradza Polakom przejście przez Most Pokoju skierowując ich do pobliskiego przejścia drogowego. Antypolskie demonstracje odbyły się także na kilku innych przejściach granicznych. Na jednym z nich 30-osobowa grupa młodych Niemców przez pewien czas zablokowała ruch.

Minister spraw wewnętrznych W. Schaueble potępił incydenty popełnione przez małą grupkę ekstremistów. Podkreślił, że zniesienie wiz wobec Polaków jest krokiem w stronę wolnej, zjednoczonej Europy.

Detlev Ewart, radny z Frankfurtu nad Odrą stwierdził, że do incydentów doszło w warunkach kryzysu panującego w Niemczech wschodnich, zwłaszcza zaś masowego bezrobocia. Ewart powiedział, że Niemcy obawiają się, iż Polacy będą pracować na czarno i wykupywać towary ze sklepów.

ŚWIAT

- Kilka tysięcy irackich Kurdów opuściło swe mieszkania w północnym Iraku uciekając przed represjami ze strony władz irackich. Kurdowie zdecydowali się na exodus obawiając się odwetu ze strony Husseina za powstanie Kurdów. Pierwsza fala uchodźców około 100 tys. osób przedostała się do Turcji. Następnie Kurdowie (około 300 tys.) utknęli na granicy iracko-tureckiej, gdyż Turcja zamknęła granicę. Następnie pod naciskiem opinii publicznej i obywateli międzynarodowej pomocy prezydent Turcji Ozal polecił ponowne otwarcie granicy. Około 120 tys. Kurdów przekroczyło granicę z Iranem, do którego schroniło się także ponad pół miliona muzułmanów-szytów z południowego Iraku. Niektóre źródła szacują, że łącznie z Iraku północnego i południowego przed represjami ze strony armii irackiej uciekło 1,5 mln osób. Uciekinierzy mówią o ludobójczej taktyce stosowanej przez oddziały irackie, które palą całe wioski, zrzucają napalm na uciekających i rozstrzelują wszystkich podejrzanych o udział w powstaniu oraz o udzielanie poparcia powstańcom. Według agencji zachodnich podczas pierwszego tygodnia exodusu zmarło z powodu wycieńczenia bądź choroby około 1500 ludzi - głównie dzieci i osób starszych.

- Świat zachodni z kilkudniowym opóźnieniem rozpoczął masową akcję pomocy dla uchodźców. W. Brytania wysłała namioty i koce do Turcji, następnie władze amerykańskie rozpoczęły zrzucanie żywności, lekarstw i środków medycznych pierwszej potrzeby. Pomoc przyznały wszystkie kraje zachodnie.

- Do Turcji przybył sekretarz stanu USA James Baker, aby omówić problem uchodźców. Baker zwiedził jeden z obozów uchodźczych wewnątrz Turcji w pobliżu granicy z Irakiem. Zapowiedział kontynuowanie pomocy humanitarnej tak długo, jak długo będzie potrzebna. Według źródeł dobrze poinformowanych Baker omówił z prezydentem Turcji możliwość utworzenia strefy bezpieczeństwa dla uchodźców kurdyjskich, aby uchronić ich przed represjami Husseina. Te same źródła podały, że gdyby Irak nie zgodził się na strefę buforową, a wojska irackie nadal atakowały ludność cywilną wówczas USA byłyby skłonne posłużyć się siłą w celu ostatecznego zniszczenia maszyny wojennej Iraku. Baker ostrzegł także Irak, aby w żadnej mierze nie przeszkadzał w rzutach humanitarnych dla uchodźców oraz aby zastosował się do rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ, zakazującej represji przeciwko ludności cywilnej w Iraku. Po konsultacjach w Turcji Baker udał się na konsultacje do Izraela, Egiptu i Syrii.

- Teheran zaapelował o pomoc międzynarodową dla setek tysięcy uchodźców irackich w Iranie. Władze irańskie podały, że około 1,5 mln osób podjęło wysiłek schronienia się w Iranie. Oświadczyły, że wierzą w relacje uchodźców, iż są oni ostrzeliwani z broni maszynowej z helikopterów i ogniem artyleryjskim.
- Turcja ostrzegła Irak, że w przypadku nie zaprzestania ataków zbrojnych na kurdyjską ludność cywilną może dojść do tureckiej interwencji militarnej (nasz komentarz do tragedii kurdyjskiej na str. 2).

- Irak w liście do ONZ powiadomił, że zgadza się na rezolucję Rady Bezpieczeństwa nr 687, określającą warunki wprowadzenia w życie formalnego rozejmu między Irakiem i siłami sprzymierzonymi. W myśl rezolucji Irak będzie musiał całkowicie zniszczyć swą broń chemiczną i biologiczną oraz znaczną część swych pocisków rakietowych, jak również wypłacić reparacje wojenne. Nałożone zostały także ogra-

niczenia na import broni przez Irak. Iracki minister spraw zagranicznych w liście do ONZ podkreślił, że Irak akceptuje warunki rozejmu, gdyż nie ma innego wyjścia, ale uważa je za niesprawiedliwe, zakłócające równowagę w regionie na rzecz Izraela. Prezydent Bush oświadczył, że ważne jest to, że Irak akceptuje warunki rozejmu, a nie jego utyskiwania. Dodał, że w przypadku gdy rzeczywistość potwierdzi stanowisko Iraku wówczas wojska amerykańskie powrócą jak najszybciej do kraju.

- Ambasador Kuwejtu w ONZ oświadczył, że odpowiedź Iraku na rezolucję nr 687 jest pokretna i powinna zostać przez Radę Bezpieczeństwa odrzucona. Rada Bezpieczeństwa oznajmiła, że zajmie stanowisko w sprawie odpowiedzi Iraku po wnikliwym przestudiowaniu listu irackiego.

- Emir Kuwejtu Dżaber al-Sabah zwrócił się do sił międzynarodowych o pozostanie na terytorium jego kraju. Emir podkreślił, że Husseiniowi nie wolno wleźć nawet jeżeli Irak podpisze traktat rozejmowy. Emir obiecał także przeprowadzenie demokratycznych wyborów do końca przyszłego roku, sugerując, że będą mogły w nich wziąć udział także kobiety. Uważa się powszechnie, że zapowiedź restauracji demokracji parlamentarnej w Kuwejcie jest odpowiedzią emira na presję opozycji kuwejckiej oraz Stanów Zjednoczonych. Prezydent Bush wystosował w tej sprawie osobisty list do emira.

- Na zakończenie dwutygodniowego pobytu w ZSSR były prezydent USA Nixon spotkał się na Kremlu z prezydentem ZSSR Gorbaczowem. Nixon opowiedział się za niepodległością dla republik bałtyckich oraz koniecznością kontynuowania pieriestrojki i głośności oraz wyraził swój niepokój w związku z powrotem w ZSSR wielu negatywnych zjawisk z przeszłości. Gorbaczow zapewnił Nixona, że jest tym samym starym Gorbaczowem i nie porzucił drogi reform. Zajął stanowisko, że republiki sowieckie chcące uzyskać niepod-

ległość muszą zaakceptować drogę konstytucyjną.

Nixon, Gorbaczow

- Trwa już ponad miesięczny strajk górników w ZSSR. Nie podjęli oni pracy nawet po otrzymaniu zapewnień rządu, że w ciągu roku ich płace ulegną podwojeniu. Górnicy określili tę decyzję jako spóźnione ustępstwo bez znaczenia w świetle drastycznej podwyżki cen i potwierdzili wolę strajkowania aż do ustąpienia Gorbaczowa. Komisja rządowa nie chciała w ogóle dyskutować z górnikami o żądaniach politycznych. Sam Gorbaczow oświadczył, że nie ma najmniejszego zamiaru ustąpić ze stanowiska z powodu strajku.

- Kanclerz Kohl odwiedził dotknięte kryzysem gospodarczym Niemcy wschodnie. Była to pierwsza wizyta Kohla w tym regionie kraju od zwycięstwa wyborczego chadecji w grudniu ub. roku. Kohl przerwał wakacje w Austrii i przybył do Erfurtu, aby odpowiedzieć krytykom, oskarżającym go o ignorowanie problemów mieszkańców byłej NRD. Po rozmowie z lokalnymi politykami Kohl oświadczył, że jest pewien, iż problemy, które pojawiły się we wschodnich Niemczech będzie można rozwiązać. Kilka osób przeprowadziło demonstrację domagając się rezygnacji kanclerza za niespełnienie obietnic wyborczych. Grupa młodych ludzi obrzuciła Kohla pomidorami i jajkami. Opozycja podkreśliła, że przyjazd Kohla do Erfurtu był zapowiedziany za późno dlatego nie udało się zorganizować potężnej demonstracji.

ŚWIAT

- Prezydent Gruzji Gamsakhurdia ostrzegł prezydenta Gorbaczowa, że w Gruzji nastąpi strajk generalny jeżeli wojska sowieckie nie zostaną wycofane z Południowej Osetii. W listopadzie Gamsakhurdia unieważnił autonomię Południowej Osetii. Władze centralne uznały, że był to krok bezprawny. Wkrótce potem doszło do walk pomiędzy Gruzincami i Osetyńczykami, które z przerwami trwają do teraz. Śmierć poniosło ponad 100 osób.

- Amerykańskie Food Research and Action Center przedstawiło w Waszyngtonie wyniki trwających trzy lata ogólnokrajowych badań nad problemem głodu w Stanach Zjednoczonych. Stwierdzono m.in., że w USA jest 5,5 mln dzieci w wieku poniżej 12 lat, które stale głodują, gdyż w ich domach można przeznaczyć na jedzenie zaledwie 68 centów na głowę dziennie. Ponadto 6 mln dzieci żyje na granicy głodu.

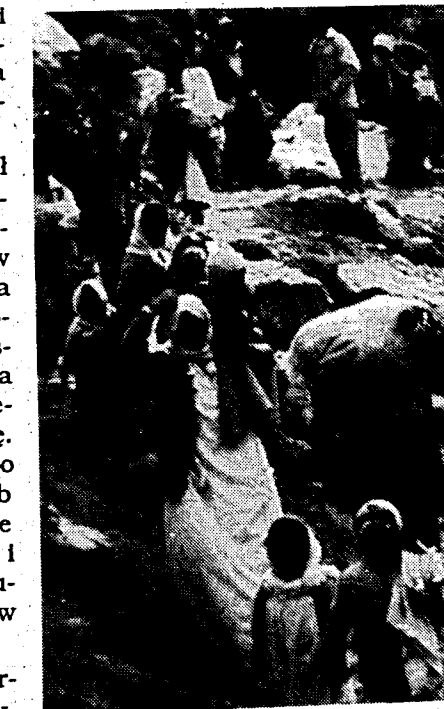
- Prezydent Federacji Rosyjskiej Borys Jelcyn oraz premier ZSSR W. Pawłow wzięli udział w mszy św. wielkanocnej w obrządku prawosławnym w katedrze Trzech Króli w Moskwie. Patriarcha Aleksy wezwał wiernych do wykazania cierpliwości i pokoju w tych trudnych decydujących latach w kraju. Msza była transmitowana na żywo przez telewizję sowiecką.

- Sąd Najwyższy USA utrzymał w mocy przepisy federalne nakazujące pilotom pasażerskich samolotów przechodzenie na emeryturę w wieku 60 lat. Grupa pilotów wniosła apelację do Sądu Najwyższego domagając się, by Federalna Administracja Lotnictwa Cywilnego zmieniła istniejące od 1959 roku zasady przechodzenia pilotów na emeryturę. Argumentowali przy tym, że piloci po 60-tce posiadają znaczny zasób doświadczenia, co rekompensuje spadek ich sprawności fizycznej i psychicznej. Sąd Najwyższy odrzucił apelację bez podania powodów swej decyzji.

- Zamachowcy z lewicowej organizacji terrorystycznej RAF (Frakcja Armii Czerwonej) zastrzelili w

Duesseldorfie we własnym domu 59-letniego D. Rohweddera, szefa Urzędu Powierniczego do Prywatyzacji Mienia Państwowego po dawnej NRD. Rohwedder przyjął zasadę według której prywatyzacja ma pierwszeństwo przed uzdrawianiem przedsiębiorstw, co w szybkim tempie doprowadziło do upadku i bankructw wielu zakładów w dawnej NRD. Urząd i jego szef stali się obiektem powszechnej krytyki i niezadowolonia dotkniętych plagą bezrobocia mieszkańców dawnej NRD. Nie brak opinii, że zabójstwo może pozostać w związku z chęcią odwetu ze strony dawnych pracowników Stasi. Ich powiązania z RAF udoświadczono w ponad 100 przypadkach.

- W niedzielę po raz pierwszy w dziejach Japonii cesarski orszak samochodów zatrzymał się na czerwonym świetle ulicznego skrzyżowania. Jak oświadczył przedstawiciel dworu, obecny monarcha Akihito zawsze marzył o podporządkowaniu się kodeksowi drogowemu. Dodał, że cesarz, znany z demokratycznych poglądów, pragnie zachowywać się jak zwykły śmiertelnik i obywatel.

Kurdowie w drodze do Turcji

PIERWSZA KOBIETA PREMIER

Bill Vander Zalm ustąpił o wiele wcześniej ze stanowiska premiera Brytyjskiej Kolumbii niż zamierzał. Jego sytuacja okazała się jednakże beznadziejna z chwilą, gdy okazało się, że jest winny, jak ustalił komisarz Ted Hughes, popełnienia wykroczenia zwanego konfliktem interesów (wykorzystania swego stanowiska publicznego dla zysków prywatnych). Nowym tymczasowym premierem została zaprzysiężona 55-letnia Rita Johnston (na zdjęciu) pełniąca funkcję wicepremierki oraz ministra transportu w rządzie Vander Zalma. Johnston została pierwszą kobietą premierem w historii Kanady. Oświadczyła ona, że nie ma zamiaru zdystansować siebie od rządu poprzedniego premiera, gdyż

uważa, że był to rząd dobrze spełniający swe obowiązki, ale dodała jednocześnie, że Vander Zalm powinien przeprosić Brytyjskich Kolumbijczyków. Konwencja przywódcza Partii Społecznego Kredytu odbędzie się w dniach 18-20 lipca. Johnston powiedziała, że prawdopodobnie wystawi swą kandydaturę.

RYBY I ... ETNICY GŁOSU NIE MAJĄ

Trzy największe quebeckie grupy etniczne - włoska, grecka i żydowska wyraziły rozczarowanie, że raport komisji Belangera-Campeau w sprawie przyszłości Quebecu prawie całkowicie zapoznał przedstawioną komisji opinię Quebeczczyków włoskiego, greckiego i żydowskiego pochodzenia w sprawie przyszłości prowincji. Max Bernadt z Kongresu Żydów Kanadyjskich powiedział, że wszystkie trzy grupy etniczne obawiają się zepchnięcia na margines przez dominujące kultury w debacie secesyjnej i chociaż pogodziła się z decyzją większością to chciałyby jednak, aby ich stanowisko było znane zanim Quebeczycy będą głosować w referendum. A.Folco z Kongresu Włochów Kanadyjskich powiedział, że wszystkie trzy grupy etniczne stoją na stanowisku federalizmu, ale Kanada powinna w większym stopniu uwzględnić potrzeby kulturowe i językowe Quebecu.

CHCEMY ODDYCHAĆ NIEZATRUTYM POWIETRZEM

76% Kanadyjczyków stwierdziło, iż pomimo recesji rząd federalny nie powinien zaniedbywać sprawy ochrony naturalnego środowiska, nawet gdyby miało to oznaczać powolniejsze wyjście z recesji. Kanadyjczycy w sondażu przeprowadzonym przez ośrodek badania opinii publicznej Angus Reid opowiedzieli się także za nie poluzowaniem przepisów przeciwko zanieczyszczaniu środowiska, nawet gdyby miało to oznaczać zwiększenie liczby stanowisk pracy. 67% ankietowanych podało także, że dokonując zakupów

sięgają po towary "przyjazne wobec środowiska naturalnego", nawet jeśli są droższe od substytutów.

POŻYCZANIE TANIEJE

6 głównych kanadyjskich banków ustaliło stopę oprocentowania na poziomie 10.75% - najniżej od 31 miesięcy. Przypomnijmy, że jeszcze w lecie ub. r. stopa ta przekraczała 14%. 2, 3, 4 i 5-letnią zamkniętą hipotekę można już dostać w T-D Mortgage za 10.25%.

BEZROBOCIE ROŚNIE

Pożyczanie tanieje gdyż mamy recesję, a jednym z mechanizmów pozostawienia jej za sobą, jest obniżenie ceny kredytu. To, że nadal mamy recesję potwierdza wzrost wskaźnika bezrobocia - w marcu bezrobocie wyniosło 10.5% i było najwyższe od prawie 6 lat. Bez pracy było w marcu 1,59 mln osób. Najniższe bezrobocie wśród prowincji odnotowano w Saskatchewan - 7.2%. Następne prowincje: Alberta - 7.7%, Manitoba - 8.9%, Ontario - 9.9%, Brytyjska Kolumbia - 10.2%, Nowa Szkocja - 11.4%, Quebec - 12.5%, Nowy Brunswik - 12.6%, Wyspa Księcia Edwarda - 17.4%, Nowa Fundlandia - 18.3%. Shirley Carr, przewodnicząca Kanadyjskiego Kongresu Pracy powiedziała, że wysokie bezrobocie, które może jeszcze wzrosnąć do 12%, jest wynikiem walki federalnego ministra finansów Wilsona i prezesa Banku Kanada Crowa z inflacją kosztem świata ludzi pracy. Obecna recesja bardzo silnie ugodziła Ontario. Wskaźnik bezrobocia wzrósł tutaj w ciągu roku o 80%. W marcu ubiegłego roku w Ontario było 317 tys. bezrobotnych, w marcu br. 569 tys. Jeszcze silniej zostało dotknięte Toronto, gdzie wskaźnik bezrobocia wzrósł o 112% z 95 tys. bezrobotnych w marcu zeszłego roku do 201 tys. w marcu br.

WOLNY HANDEL Z MEKSYKIEM ZA PROGIEM

W Kanadzie przebywał z trzydniową wizytą prezydent Meksyku

Carlos Salinas de Gortari. Spotkał się m.in. z premierem Mulroneym, przywódcą Partii Liberalnej Chretienem oraz przywódcą NDP McLaughlin. Rozmawiano głównie o układzie o wolnym handlu, który Meksyk zawrze z USA, a chciałby także zawrzeć z Kanadą. W premierze Mulroneym Salinas znalazł sprzymierzeńca, przywódcy opozycji zgłosili szereg zastrzeżeń, w tym i to, że układ spowoduje utratę tysięcy miejsc pracy w Kanadzie. W wystąpieniu do posłów i senatorów prezydent Meksyku podkreślił, że Kanada i Meksyk mają historyczną szansę zacieśnienia ekonomicznych więzów, co uczyni z obydwu krajów jednostki zdolne do międzynarodowej konkurencji z coraz potężniejszymi ekonomicznymi blokami na świecie. Niedawny sondaż Gallupa pokazał, że nieznaczna większość Kanadyjczyków jest przeciwna zawarciu układu o wolnym handlu z Meksykiem. Rząd Mulroneya jest zdecydowanie za i jeżeli Kongres amerykański - czego oczekuje prezydent Bush - zgodzi się na amerykańsko-meksykański układ o wolnym handlu wówczas rozmowy w sprawie trójstronnego układu pomiędzy USA, Kanadą i Meksykiem rozpoczną się w lecie i mogą dobiec końca jeszcze w tym roku.

Prezydent Meksyku Salinas
na pierwszym planie

KOMU ŚMIECI KOMU?

Ruth Grier, ontaryjski minister ds. środowiska naturalnego sprzeciwiła się planowi Toronto wysyłania śmieci daleko poza obręb miasta - bo aż do oddalonego o 600 km Kirkland Lake. Grier oświadczyła, że Metropolia Toronto musi pozbywać się śmieci w obrębie własnych granic. Toronto podpisało już umowę z Kirkland Lake wartości 366 mln dol. o wysyłce śmieci z Toronto pociągami do jednej z zamkniętych kopalni w Kirkland. Burmistrz Kirkland Lake Joe Mavrinac powiedział, że mieszkańcy przeżywającego głęboki kryzys gospodarczy północnego miasteczka są zdewastowani unieważnieniem umowy przez Grier. Grier wyjaśniła, że idea wysyłania śmieci 4-milionowej metropolii na odległość 600 km jest absurdalna, a ponadto spotkała się z ostrym sprzeciwem działaczy ochrony środowiska w Kirkland. Grier powiedziała, że sprzeciwia się także paleniu śmieci miejskich w specjalnych piecach utylizacyjnych, gdyż stoi to w sprzeczności z polityką lepszego wykorzystania surowców wtórnych. Metropolia Toronto "produkuje" 4,3 mln ton śmieci rocznie.

KRÓTKO:

• Z Zatoki Perskiej powrócili do Halifaxu niszczyciele Terra Nova i Athabasca oraz okręt dostawczy Protecteur, liczące łącznie 808 członków załogi w tym 27 kobiet. Powitanie było pełne emocji, radości i fanfar. Obecny był premier Mulroney. Okręty wypłynęły z Halifaxu 24 sierpnia ub. r. Załogi powróciły w komplecie. W Zatoce nie zginął ani jeden Kanadyjczyk.

• Szef Sztabu Generalnego kanadyjskich sił zbrojnych general John de Chastelain oświadczył w Halifaxie, że nadszedł z pewnością czas, by mówić o wojsku kanadyjskim nie tylko jako o sile pokojowej, ale także jako o sile czysto militarnej. Podkreślił, że żołnierze kanadyjscy spełnili służbę w Zatoce wzdorowo oraz zaakcentował, że siły zbrojne Kanady są i były zawsze go-

towe do działań militarnych - pomimo tego, że od kryzysu sueskiego w 1956 r. pełniły szereg funkcji pokojowych.

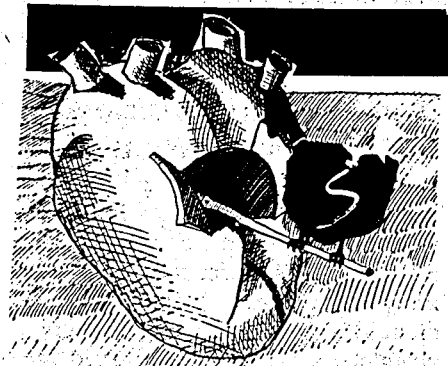
John de Chastelain

• W roku ub. pierwszym pełnym roku, gdy aborcje były legalnie przeprowadzane w Kanadzie wykonano rekordową ilość 70 779 zabiegów przerwania ciąży. W roku 1989 odnotowano 66 251 aborcji. Większość kobiet - 54%, które poddały się zabiegowi była w wieku 20-29 lat. 22% miało poniżej 20 lat, 22% miało 30-39 lat, 2% - 40 lat i więcej. 65% kobiet, które poddały się aborcji były niezamężne, 23% zamężne, a 12% rozwiedzione, owdowiałe bądź żyjące w konkubinacie.

• W Rexdale w Ontario zmarła najstarsza obywatelka Kanady - 109-letnia Lynn Storey. Pani Storey urodziła się w Anglii, do Toronto przybyła w wieku 22 lat w 1904 r. Jej pierwszą pracą była praca kelnerki w magazynie Simpsons za \$4 tygodniowo. Była dwukrotnie zamężna, miała trzy córki, dwie żyją, z których starsza liczy 81 lat. Jedna z córek zmarła 15 lat temu.

Lynn Storey

POLITYKA

Podróże prezydenta i premiera

Prezydent Wałęsa złożył wizytę w Belgii. Rozmawiał z premierem Martensem, przedstawicielami EWG i sekretarzem generalnym NATO Woernerem. Polska może liczyć na podpisanie układu o stowarzyszeniu z EWG jeszcze w tym roku, w 1993 mogą się rozpocząć negocjacje o pełnym przystąpieniu. Wałęsa nie udzielił dziennikarzom odpowiedzi na pytanie czy Polska zamierza ubiegać się o członkostwo NATO. Zaznaczył, że Polska nie występuje przeciwko nikomu szczególnie zaś ZSSR nie powinien mieć w tym względzie wątpliwości.

Premier Bielecki był w Moskwie. Rozmawiał z prezydentem Gorbaczowem i premierem Pawłowem. Omawiano układ o współpracy, problemy handlowe, problemy wycofania wojsk sowieckich, plany wizyty Wałęsy w ZSSR. Pawłow oświadczył, że po wizycie akcje polskiego premiera wzrosły w Moskwie o 80%.

W dniach 9-11 kwietnia Wałęsa złożył oficjalną wizytę we Francji. Wraz z prezydentem Francji Mitterrandem podpisał Traktat o Przyjaźni i Solidarności. Prezydent Francji obiecał poparcie starań Polski o przyjęcie do EWG oraz darował ok. 3 mld franków długu ponad 50% redukcję ustaloną przez klub paryski.

Rozpoczęli (ale czy skończą?)

General Wiktor Dubynin podał, że wojsko sowieckie rozpoczęło wy-

cofywać się z Polski. Ostatnie oddziały zdanem generała opuszczają Polskę w 1993 roku. W tym roku ma się wycofać 10 tys. żołnierzy. Pozostałe 40 tys. żołnierzy (taką liczbę podają Sowietci) później. Dubynin podkreślił, że wojska sowieckie rozpoczęły wycofywanie się pomimo braku porozumienia o wycofaniu. Źródła dobrze poinformowane podają, że harmonogram wycofywania został ustalony samowolnie przez ZSSR i nie przedstawiony Polsce. Tranzyt wojsk sowieckich z Niemiec przez Polskę do ZSSR jest praktycznie poza polską kontrolą. General Dżyżisław Ostrowski - pełnomocnik rządu RP ds. pobytu wojsk sowieckich w Polsce wyraził zadowolenie, że oddziały sowieckie rozpoczęły wycofywanie się.

66% skarzy ustawę o nacjonalizacji majątku PZPR

Posłowie Klubu Poselskiego Lewicy Demokratycznej zaskarżyli do Trybunału Konstytucyjnego ustawę o przejęciu majątku PZPR. Utrzymują, że ustawa działa wstecz i narusza prawa osób trzecich. Prezydent Jaruzelski nie podpisał swego czasu ustawy, zwracając się do Trybunału Konstytucyjnego o zbadanie jej zgodności z prawem. Wkrótce po wyborze Wałęsa wycofał wniosek Jaruzelskiego i podpisał ustawę. Szef Urzędu Rady Ministrów Krzysztof Żabiński mianował likwidatorem mienia PZPR Józefa Palinkę.

Z czego się Polska śmieje?

Rys. Henryk Sawka

Dawniej jawne teraz tajne?

Minister spraw wewnętrznych Henryk Majewski (39 lat) powiedział na konferencji prasowej, że działalność MSW i KGB w PRL jest badana (nacisk kładzie się na powiązania z międzynarodowym terroryzmem). Ponadto gruntownie przebudowywany jest kontrwywiad. Na pytanie o KGB przypomniał, że formalnie zakończyło jawną działalność w Polsce na początku marca.

Henryk Majewski

Zbrodnie stalinowskie nieprzedawnione

Sejm uchwalił utworzenie Głównego Komisji Badania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu - Instytutu Pamięci Narodowej. Uznał zbrodnie stalinowskie za akty ludobójstwa nie podlegające przedawnieniu ani amnestii.

RWE odchudza się

Sekcja polska RWE będzie nadawała dziennie zamiast 20 godzin jedynie 9. W ciągu 3 lat zostanie najprawdopodobniej całkowicie zlikwidowana. Polskie Radio podjęło rozmowę dotyczące nadawania audycji RWE. Poprzednio zawarło umowy z BBC, Głosem Ameryki, Radiem Watykańskim oraz stacjami z Moskwy i Pragi.

Boją się polonizacji Lwowa

Ingres rzymskokatolickiego metropolity arcybiskupa Lwowa Maria-

na Jaworskiego nie doszedł w Lwowie do skutku. Zaprotestowały władze Lwowa twierdząc, że zagrożiliby to polonizacją Lwowa i nasiliło konflikt między Polakami i Ukraińcami w mieście. Kilka dni wcześniej władze Lwowa udaremniły udział delegacji polskich parlamentarzystów w ingresie kardynała Lubacziwskiego, który powrócił do Lwowa po ponad półwiecznej emigracji. Władze Lwowa nie zaakceptowały decyzji papieża Jana Pawła II o reaktywowaniu w styczniu br. hierarchii rzymskokatolickiej. Odmowa nastąpiła wbrew wcześniejszym uzgodnieniom dokonanych przez nuncjusza apostolskiego w ZSSR, arcybiskupa Colasionno z władzami wyznaniowymi w Moskwie i Kijowie. Arcybiskup Jaworski powrócił z Lwowa do Lubaczowa, gdzie przez ostatnie 7 lat zarządzał skrawkiem archidiecezji lwowskiej pozostającej po wojnie w granicach Polski.

Ruch Nowej Polski

W Sądzie Wojewódzkim w Warszawie zarejestrowano kolejną partię polityczną - Ruch Nowej Polski - zorganizowaną na wzór Amerykańskiej Partii Republikańskiej.

Prezesem Tymczasowego Zarządu Krajowego wybrano Rafała Krawczyka, znanego ekonomistę, b. szefa sztabu wyborczego Romana Bartoszcze w kampanii prezydenckiej.

RNP zamierza wystąpić w wyborach parlamentarnych jako partia opozycyjna wobec kierunku reform gospodarczych przyjętych przez rząd Tadeusza Mazowieckiego i kontynuowanych przez rząd Jana Krzysztofa Bieleckiego.

RNP będzie wspierał ideę regionalizacji kraju i przekazania w ręce samorządów regionalnych części uprawnień legislacyjnych.

RNP sprzeciwia się polityce prywatyzacyjnej obecnego rządu jak i jego polityce rolnej. RNP popiera protesty rolników i podziela ich troskę o przyszłość naszej gospodarki żywnościowej.

Prochy Paderewskiego? Nie w czerwcu

Lech Wałęsa uważa, że sprowadzenie prochów Ignacego Paderewskiego z USA do Polski w czerwcu, w 50 rocznicę śmierci wielkiego pianisty i męża stanu, byłoby posunięciem bardzo niezręcznym, gdyż zbiegłoby się z kampanią przed wyborami powszechnymi i zostałyby wykorzystane przez różne grupy w celach do walki wyborczej. Tymczasem takie wydarzenie, jak powrót prochów wybitnej osobistości wymaga powagi i dystansu.

Komunikując o tym w Waszyngtonie, rzecznik prasowy prezydenta Andrzej Drzycimski podkreślił, że jest to osobiste i prywatne zdanie Lecha Wałęsy i że sprawę rozstrzygną kompetentne gremia; "decyzję zasadniczą" powzięmie ministerstwo kultury i sztuki.

Dotychczasowe przygotowania - zarówno w Polsce jak i w USA - czyniono wychodząc z założenia, że uroczystość złożenia prochów Paderewskiego w podziemiach katedry warszawskiej powinna się odbyć 29 czerwca, dokładnie w 50 rocznicę śmierci pianisty. Jednak jak powiedział A. Drzycimski, na razie strona polska nie zajęła w tej sprawie żadnego ostatecznego stanowiska.

A. Drzycimski zwrócił uwagę, że w zeszłym roku, gdy przystąpiono do przygotowań i mówiono o terminie 29 czerwca, sądzono, iż wybory powszechne w Polsce odbędą się wiosną br., a nie jesienią.

TV nie będzie przepraszać Tymiąńskiego

Marek Markiewicz - szef TV stwierdził, że po przebadaniu sprawy programu, za nadanie którego Tymiąński zażądał przeprosin (był to reportaż przygotowany przez waszyngtońskiego korespondenta TV Andrzeja Krajewskiego, w którym sąsiedzi i znajomi Tymiąńskiego opowiadali o jego prywatnym życiu. Program nadano w czwartek przed II turą wyborów prezydenckich) - nie

widzi ani powodów, ani racji dla przeproszenia Tymińskiego.

"Tyminski zniesławiał w czasie kampanii wyborczej premiera Tadeusza Mazowieckiego i nie było postępowania karnego" - powiedział Markiewicz.

Dodał, że jest gotowy do wyłączenia swych racji na procesie, jeżeli do niego dojdzie i że jest gotów podać pod sąd publiczny program Krajewskiego. Tyminski skierował sprawę do sądu. Jego adwokatem został Siła-Nowicki.

**Miałeś -
mieszkaś za granicą
- nie masz**

Minister Janusz Lewandowski odbył konferencję prasową na której przedstawił założenia rządowej ustawy reprivatyzacyjnej. Generalnie powróci do właścicieli tylko ten majątek, który został odebrany z naruszeniem obowiązków w PRL ustaw nacjonalizacyjnych. Oznacza to, że większość byłych właścicieli otrzyma jedynie bony kapitałowe oraz pierwszeństwo zakupu akcji swoich byłych przedsiębiorstw. Pewne zasoby majątkowe będą zwracane - głównie te, które pozostają

Janusz Lewandowski

niezagospodarowane. Szanse na zwrot mają mieć zgodnie z projektem rządowej ustawy jedynie obywatele polscy zamieszkałi w kraju. Lewandowski podał, że ministerstwo szacuje, że majątek podlegający reprivatyzacji ma wartość 114 bilionów złotych.

**Powstało Forum
Niepodległościowe**

Przedstawiciele czterech ugrupowań Regionu Polski Niepodległej, Polskiej Partii Niepodległościowej, Oddziałów Katowickich Partii Wolności i Solidarności Walczącej powołali w Katowicach Forum Niepodległościowe.

GOSPODARKA

Ile kosztuje dziecko?

Do ukończenia pierwszego roku życia kosztuje rodziców przeciętnie 350 tys. zł miesięcznie. Na trzyletnie dziecko wydawaliśmy pod koniec ubiegłego roku 391 tys., w wieku przedszkolnym potrzebowało co najmniej 502 tysiące. Potem finansowa krzywa szybko pnie się w górę. Od siedmiu do dziewięciu lat - 581 tys., od dziesięciu do dwunastu lat - 699 tys., od trzynastu do piętnastu lat - 887 tys. Rodzice licealiści muszą się liczyć z milionowym wydatkiem. Tylko wtedy zaspokoją podstawowe potrzeby ucznia.

Dysponujemy obliczeniami z grudnia 1990 roku, dziś te wydatki będą o wiele wyższe. Dane zostały zaprezentowane posłom pracującym w Komisji Nadzwyczajnej nad senackim projektem "O prawnej ochronie dziecka poczętego".

Ponad połowę podanych powyżej kosztów utrzymania pochłonęło wyżywienie.

**Będą linie kredytowe
dla wsi**

Przebywające w Polsce dwie misje Banku Światowego zajmują się przygotowaniem linii kredytowych dla

rozwoju instytucji wiejskich, których działalność będzie ułatwiać restrukturyzację gospodarki żywnościowej oraz przedsięwzięciami poprzedzającymi udzielenie rządowi polskiemu tzw. pożyczki dostosowanej na rozwój rolnictwa. Pobyt misji ma ułatwić urzeczywistnienie "strategii rolnej dla Polski", którą w lipcu ub.r. wspólnie z naszymi ekspertami opracowali specjaliści z Banku Światowego i EWG.

**W FSO
nadał bonifikata**

W kwietniu FSO nadał stosuje bonifikaty przy sprzedaży polonezów i dużych fiatów. Są one jednak mniejsze niż w marcu br. Cena podstawowego modelu poloneza, bez dopłat za dodatkowe wyposażenie, wynosi obecnie 53,6 mln zł, a dużego fiata 43 mln 863 tys. Przypomnijmy, że cena poloneza bez stosowania bonifikat wynosi 64,5 mln zł, a dużego fiata 52,9 mln.

BMW ma wzięcie

577 zamówień na samochody BMW zebrała w ciągu dwóch miesięcy firma "Smorawiński i Spółka", wyłączny importer w Polsce tych pojazdów. Ceny oferowane przez firmę, bez cła i podatku obrotowego, są o ok. 12 proc. niższe od cen katalogowych samochodów BMW w RFN. Powodzenie wśród szefów firm prowadzących działalność gospodarczą ma model 524 turbo diesel.

**Powtórka "Marriotta"
we Wrocławiu**

W centrum Wrocławia austriacka firma "Ilbau" rozpocznie budowę nowoczesnego hotelu najwyższej klasy sieci "Marriott". Obecnie trwają intensywne prace projektowe.

Kup pan czołg

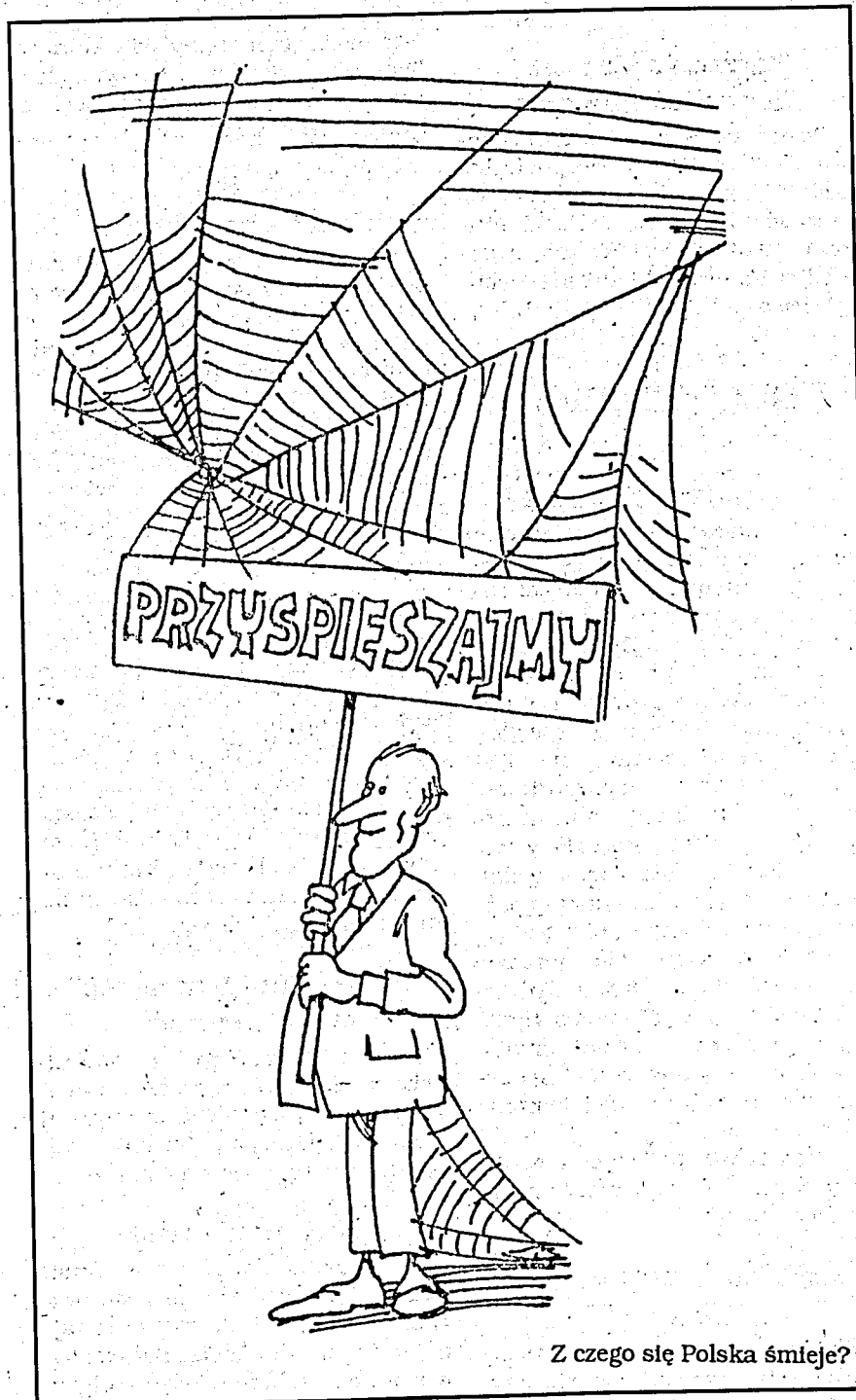
Na giełdzie w Krakowie firma maklerska "Effect" oferuje nowe czołgi sowieckie T-72 (do niedawna tajne) za 1.2 mln dol. Widać Sowietci już wiedzą, że po łupniu jakiego czołgom sowieckim sprawiono w Kuwejcie i

Iraku trzeba szukać nowych rynków zbytu.

KKO przyspiesza

Krajowy Komitet Obywatelski zażądał zwalczania komunistów aż do skutku. W tym celu trzeba ujawnić

listy agentów i współpracowników SB, sprawdzić przeszłość osób na odpowiedzialnych stanowiskach - zwłaszcza parlamentarzystów i członków rządu. Konieczne jest też uchwalenie ustawy dekomunizacyjnej.

Z czego się Polska śmieje?

POLONIA I EMIGRACJA

Fundusz Polski

Amerykanie polskiego pochodzenia wystosowali apel do rządu USA o utworzenie funduszu 20 mld dol., który milionom Polaków w ZSSR wynagrodziłby 50-letnie cierpienia i pozwoliłby na powrót do ojczyzny (m.in. zakup domów i pokrycie kosztów podróży). Apel podpisany przez Andrzej Gromadzkiego z KPA na Florydzie oraz Blankę Rosenstiel i Bolesława Laszewskiego z "The American Institute of Polish Culture" podkreśla m.in.:

Nowoczesna historia notuje fakt, że u końca II wojny światowej, na konferencjach w Teheranie i Jałcie, prezydent Stanów Zjednoczonych Franklin D. Roosevelt zgodził się na propozycję Józefa Stalina inkorporowania do Związku Sowieckiego m.in. wschodnich terytoriów Polski. Mniej natomiast znanym jest fakt, że za zgodą prezydenta Roosevelta i rządu Stanów Zjednoczonych zostało oddanych Związkowi Sowieckiemu kilka milionów Polaków zamieszkałych na tych terenach...

Od lat Stany Zjednoczone pomagają innym grupom etnicznym, pragnącym emigrować ze Związku Sowieckiego. Czy wobec tego Stany Zjednoczone nie powinny poczuwać się do obowiązku niesienia pomocy polskim ofiarom i czy dziś nie powinny pomóc finansowo 500.000 rodzinom marzącym o powrocie do Polski?

**Pomoc KPA dla małych
biznesów w Polsce**

Kongres Polonii Amerykańskiej wszedł w skład konsorcjum, które uzyskało poważny kontrakt z Central European Enterprise Development Commission w Waszyngtonie na pomoc Polsce w utworzeniu samowystarczalnego systemu pomagającego właścicielom małych biznesów w Polsce w zarządzaniu i rozwiązywaniu problemów technicznych.

Migawki:

Kisielewski bezradny

Stefan Kisielewski w postscriptum do wywiadu w "Życiu Warszawy":

"... dostaję po dziesięć listów na tydzień z prośbą o interwencję, bo się rozeszła pogłoska, że ja chodzę do Belwederu po nocach. To jest bzdura zupełna - ja nic nie mogę i nic nie będę załatwiał, bo już fizycznie nie jestem w stanie. Wszystkie listy czytam i odkładam i nic nie robię".

Reprywatyzacja pod Wałęsę

Zdzisław M. Rurarz, b. ambasador PRL w Japonii, przysłał list do redaktora naczelnego "Polski Zbrojnej" z propozycją, aby prezydent Wałęsa zamieszkał przez jakiś czas, całkowicie bezpłatnie, w jego domu przy ul. Wernyhory na Mokotowie (kiedy w stanie wojennym Rurarz poprosił o azyl w USA, dom ten został mu zabrany, dziś mieści się tam przedszkole).

Dokończenie ze str. 2

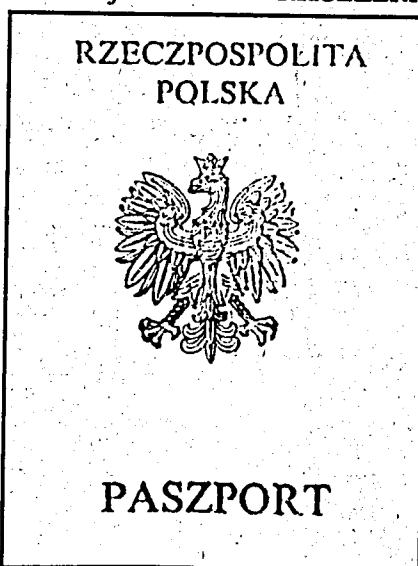
już nie 390, a 300 tys. złotych (czyli około 30 dolarów). Młodzież, emeryci i renciści oraz kombatanCI otrzymają zniżki (do 50%). W Kanadzie nowy paszport podobno ma kosztować około 140 dolarów (14 dolarów podanie). Szczegółowe dane o przepisach i cennikach usług w Kanadzie otrzymamy na konferencji prasowej konsulatu w środę, gdy numer ten znajdzie się już w druku. Dziś wiadomo, że obecni właściciele paszportów konsularnych mogą je używać do czasu upłynięcia ich ważności, ale bez dotychczasowych przywilejów. Dawniej paszport konsularny oznaczał zwolnienie z obowiązku wymiany dewiz. Niedawno zniesiono obowiązkową wymianę dewiz. A jednak właściciele paszportów konsularnych mieli inny powód ich zatrzymania. Mianowicie Straż Graniczna (dawniej WOP) nie wymagała od nich przy wjeździe okazania wizy docelowej. Natomiast

osoby podróżujące na paszportach obcych np. kanadyjskim musiały mieć wizę. Po wymianie paszportów osoby zamieszkujące za granicą, posiadające obce obywatelstwo, np. kanadyjskie, będą musiały podróżować do i z Polski na paszport zagraniczny, z wizą, o ile tak będzie przewidywać umowa między państwami. (Między Kanadą a Polską obowiązuje ruch wizowy). Wyjeżdżając trzeba będzie okazać swój zagraniczny dokument. Od tego momentu Polacy z podwójnym obywatelstwem są traktowani na granicy jako obywatele obcego państwa. Można więc zapytać PO CO IM POLSKI PASZPORT?

Wiele zależy od interpretacji ustawy o obywatelstwie, która zawiązała beznadziejnie w Sejmie. Obowiązuje wciąż w tej sprawie artykuł 2 ustawy z dn. 15.02.1962 r., która głosi, że "obywatel polski w myśl prawa polskiego nie może być równocześnie uznawany za obywatela innego państwa", czyli Polska nie uznała formalnie podwójnego obywatelstwa, a mimo tego wydawała paszporty konsularne kanadyjskim obywatelom. Była to cicha praktyka. Jak podaje "Gazeta Wyborcza" Henryk Jabłoński osobiście zezwolił Papielowi Janowi Pawłowi II na zachowanie polskiego paszportu. Jeden z projektów sejmowych ustawy o obywatelstwie, który drukowaliśmy w lipcu ub. roku autorstwa zespołu z posłem prof. Pawłem Łączkowskim zakładał uznanie innego obywatelstwa. Niestety projekt ten torpedują w Sejmie różne siły, również zewnętrzne. Związek Sowiecki nie wydaje się popierać projektu w konsekwencji którego na jego terenie zamieszkiwaliby liczni Polacy, nie tylko jako naród, ale i obywatele innego państwa. Nie widać też za zachodnią granicą presji, by Polska uznawała podwójne obywatelstwo, mimo iż dawałoby ono Polakom za granicą przywileje gospodarcze i inwestycyjne w stosunku do całkowitych cudzoziemców. Może się więc okazać, że ustawa dopuszczająca podwójne obywatelstwo w Sejmie nie przejdzie i w konsekwencji trzeba się będzie wyrzec nowiutkiego paszportu z

orłem w koronie lub też tego z klonowym liściem. Może to być dla wielu ludzi dramatyczny wybór lub decyzja obejścia prawa. Kto marzy o powrocie do niekomunistycznej Polski z kanadyjską rentą i polskim paszportem będzie mógł o tym zapomnieć, mimo iż do Polski komunistycznej mógł powrócić z walorami. Różni inwestorzy polonijni bynajmniej nie niebieskie ptaki, którym w Kanadzie stuka employment, CPP i inne dobrodziejstwa też nie będą się cieszyć z takiego wyboru. Emigracja ma powody denerwować się pomysłami ustawodawcami lub ich zaniechaniem, jak w wypadku ustawy o obywatelstwie. Już widzę jak się niektórzy gotują czytając projekt o reprywatyzacji wyłączonej Polaków mieszkających za granicą. Jeśli nie oni, to kto będzie wykupywał reprywatyzowane zakłady? Czyżby znów ochrona krajowych milionerów z nomenklatury? Niewesoło to wygląda, bo nie widać instytucji zdolnych do obrony interesów Polaków zagranicznych. Na dodatek nikt nie dostrzega, że ich interesy są zgodne z interesami Polaków w kraju. Komuż potrzebne podwójne obywatelstwo i paszport Rzeczypospolitej? Z kraju słychać głos - Trzymaj sobie Polskę w sercu lub w kieszeni dobry człowieku. Po cóż Ci formalne więzy. Po cóż Ci w ogóle jakieś więzy? Jak tak dalej pójdzie nie będziemy się cieszyli nowymi paszportami, a i Polską coraz mniej.

NACZELNA

KTÓRY ODPOWIADA NA INTERESUJĄCE POLONUSÓW PYTANIE

CO MOŻE KONSUL?

GAZETA POLSKA

O ile ambasador jest najwyższym rangą przedstawicielem państwa akredytowanym przy głowie państwa przyjmującego, o tyle konsul zajmuje się sprawami bardziej przyziemnymi i codziennymi. Jest po prostu urzędnikiem powołanym do strzeżenia interesów państwa wysyłającego i jego obywateli na obcym terytorium. Do jego głównych zadań należy wizowanie dokumentów podróży, uwierzytelnianie i legalizowanie dokumentów związanych z wymianą gospodarczą. Pieczętowanie trumien zmarłych poza granicami kraju obywateli, pożyczanie pieniędzy okradzionym, sprzedawanie spadków oraz udzielanie ślubów, ściąganie alimentów itp. Konsul może być zawodowy albo honorowy. Kierownicy urzędów konsularnych dzielą się na cztery klasy: konsulów generalnych, konsulów, wicekonsulów i agentów konsularnych. Są oni mianowani przez państwo wysyłające i dopuszczeni do wykonywania swoich funkcji przez państwo przyjmujące. Państwo wysyłające zaopatruje kierownika urzędu konsularnego w dokument posiadający formę listów komisyjnych lub podobnego aktu, wystawiony dla każdej nominacji, stwierdzający jego urzędowy charakter i wskazujący z reguły jego imię i nazwisko oraz kategorię i klasę, jak również okręg konsularny i siedzibę urzędu konsularnego. Listy te przekazywane są na ogół drogą dyplomatyczną.

Kierownik urzędu konsularnego zostaje dopuszczony do wykonywania swych funkcji na mocy upoważnienia państwa przyjmującego zwanego „exequatur”. Do czasu udzielenia „exequatur” kierownik urzędu konsularnego może być tymczasowo dopuszczony do wykonywania swoich funkcji. Państwo, które odmawia udzielenia „exequatur” nie jest obowiązane państwu wysyłającemu

podać szczegółowych przyczyn swojego stanowiska. Urzędnicy konsularni powinni w zasadzie posiadać obywatelstwo państwa wysyłającego. Choć może się zdarzyć, iż dwa a nawet więcej państw może za zgodą oczywiście państwa przyjmującego mianować tę samą osobę urzędnikiem konsularnym w tym państwie. Również za wyraźną zgodą państwa przyjmującego urzędnikiem konsularnym może być mianowany obywatel tego państwa. Zgoda taka może być jednak w każdej chwili cofnięta.

PAŃSTWO PRZYJMUJĄCE MOŻE W KAŻDEJ CHWILI ZAWIADOMIC PAŃSTWO WYSYŁAJĄCE, ŻE URZĘDNIK KONSULARNY JEST PERSONA NON GRATA lub że jakkolwiek inna osoba spośród personelu konsularnego jest niepożądana. Wówczas państwo wysyłające w zależności od przypadku albo odwołuje daną osobę albo też — jak mówi konwencja wiedeńska — kładzie kres jej funkcjom w urzędzie konsularnym. Jeśli państwo wysyłające odmawia wypełnienia lub nie wypełnia w rozsądnym terminie swoich obowiązków państwo przyjmujące może — znowu w zależności od przypadku — cofnąć „exequatur” danej osobie albo przestać ją uważać za członka personelu konsularnego.

OSOBA MIANOWANA CZŁONKIEM URZĘDU KONSULARNEGO MOŻE BYĆ UZNANA ZA OSOBĘ NIEPOŻĄDANĄ PRZED PRZYBYCIEM NA TERYTORIUM PAŃSTWA PRZYJMUJĄCEGO LUB JEŚLI SIĘ ZNAJDUJE W TYM PAŃSTWIE PRZED OBJĘCIEM FUNKCJI W URZĘDZIE KONSULARNYM. Państwo wysyłające powinno w takim przypadku cofnąć nominację. Również i w tym wypadku państwo przyjmujące nie musi tłumaczyć i uzasadnić swoich decyzji.

Ponadto państwo wysyłające notyfikuje państwu przyjmującemu imiona, nazwiska, kategorię i klasę wszystkich urzędników konsularnych poza kierownikiem w takim czasie, aby państwo przyjmujące mogło, jeśli sobie tego życzy, zgłosić zastrzeżenia wobec konkretnej osoby.

Państwo przyjmujące dopuszcza i ochrania swobodę porozumiewania się urzędu konsularnego dla wszystkich celów urzędowych. **KORESPONDENCJA URZĘDOWA URZĘDU KONSULARNEGO JEST NIETYKALNA.** Bagaż konsularny nie powinien być otwierany ani zatrzymywany. Jeśli jednak właściwe władze państwa przyjmującego mają uzasadnione podstawy, aby przypuszczać, iż bagaż zawiera inne przedmioty niż korespondencję urzędową, dokumenty i przedmioty przeznaczone do użytku urzędowego, mogą żądać, aby został otwarty w ich obecności przez upoważnionego przedstawiciela państwa wysyłającego. Jeśli władze państwa wysyłającego odmówią spełnienia tego żądania bagaż zostanie zwrócony do miejsca skąd pochodzi.

Kurier konsularny powinien być zaopatrzony w urzędowy dokument stwierdzający jego charakter i określający liczbę paczek stanowiących bagaż konsularny. Nie powinien on być obywatelem państwa przyjmującego, a gdy nie jest obywatelem państwa wysyłającego nie może być stałym mieszkańcem państwa przyjmującego. Przy wykonywaniu swoich funkcji jest on chroniony przez państwo przyjmujące. **KORZYSTA Z NIETYKALNOŚCI OSOBISTEJ I NIE PODLEGA POZBAWIENIU WOLNOŚCI W ZADNEJ FORMIE.**

BABY SCHIMMERLOSS

CZAS NA NOWĄ UMOWĘ

"Zgubiłem się? - pyta czytelnik "Gazety Wyborczej". - Zupełnie nie rozumiem sytuacji politycznej w kraju. Boję się rano włączyć radio, bo nie jestem w stanie przewidzieć dalszego kroku prezydenta..." No cóż można się zastanawiać czy zwykły obywatel musi rzeczywiście umieć przewidywać posunięcia najwyższego dostojnika w państwie i czy posunięcia Wałęsy winny być przewidywalne. Niezależnie jednak od tego myślę, że to zagubienie się w polityce - zarówno wewnętrznej i zewnętrznej kraju nie jest wyłącznie problemem tego cytowanego czytelnika "Gazety". Niewielu jest chyba ludzi zdolnych do wyłożenia sensownego obrazu polityki polskiej, w szczególności wewnętrznej. Panuje niebawala chaos. Nowo powstałe ugrupowania narodowe i chrześcijańskie w walce o zdobycie władzy parły do przyspieszenia wyborów. Powód był wedle nich prosty. Przekładanie wyborów na później stwarza podobno szanse przejścia władzy przez siły postkomunistyczne, a już na pewno przez "lewicę". "Lewica" z kolei to określenie bliżej nieokreślone. "Lewica" to, jak tu już kiedyś pisałem, po prostu "nie nasi". Wciąż zresztą rozpowszechniany jest pogląd, że jakoby dochodzi do sojuszu owej "lewicy solidarnościowej" z "postkomunistami". Dowodów na to nie ma żadnych, niemniej powtarzane z uporem kłamstwo zaczyna w końcu funkcjonować jako wykładnik realistów. Postawa "antylewicowa" jest, niestety, jedynym elementem programu wyborczego wspomnianych nowych polskich partii. A to jak na obłędnie porządku demokratycznego nieco za mało. W programach narodowców i chrześcijańskich demokratów brak ciągle danych na temat ład społeczny, pomysłów na rozwiązanie kwestii bezrobocia (wciąż rosnącego) czy koncepcji po-

lityki zagranicznej. Tak prawdę powiedziawszy, nie ma żadnych programów całościowych, które zwolennicy przyspieszenia wyborów potrafiliby przeciwstawić temu, co jest obecnie realizowane w polskiej polityce. Jedynym programem zdaje się być walka o władzę, co w polityce jest zajęciem skądinąd normalnym - pod warunkiem wszakże, iż się powie, dlaczego to społeczeństwo winno w wolnych wyborach jakiejś grupie tą władzę powierzyć. A takich argumentów - poza powtarzaniem w kółko o "zagrożeniu lewicowym" - jakoś nie widać. Rzeczywiście: skomplikowana jest ta polska droga do demokracji.

Ma rację Maciej Poleski, gdy pisze, że "po roku dźwignia się ku wolności widać, że administracja państwowa i terenowa jest profesjonalna tylko w dwóch rzeczach: zaniechaniu działań i mnożeniu obiektywnych trudności". Wyjściem z tego ma być w jego programie "projekt państwa" ("Kultura" nr 3/91) - lecz ów "projekt państwa" jest na razie w jego opisie jedynie "schematem ideowym". Pisze jego autor: Idea "państwa minimum" jest niezbędna, aby rozpocząć budowę normalnego "państwa prawa". To "państwo minimum" ma po prostu delegować na obywateli - grupy, partie, organizacje społeczne itp. - obowiązek budowania dróg rozwoju przy zachowaniu sobie prawa określenia ich kierunków. To wszystko byłoby możliwe w tym idealnym układzie, w którym nastąpiłoby na obecnym etapie jakieś międzygrupowe, społeczne, międzypartyjne porozumienie dotyczące owego minimum. Wydaje się jednak, że sytuacja, jaką obecnie obserwujemy, zamiast przybliżyć nas do podobnego porozumienia, oddala je poprzez wykopywanie coraz trudniejszych do przezwyciężenia przepaści między posz-

czególnymi grupami i ugrupowaniami. Wydaje się (obym się mylił), że narastające napięcia i powodowany tym brak możliwości współpracy mogą zaowocować w najbliższym czasie zamiast porozumieniem, nienawiścią i budowaniem nowego podziału na "swoich" oraz "obcych" - tych, którzy są "prawdziwymi Polakami" i tych, którym to miano nie przysługuje, a tym samym nie przysługuje im prawo uczestnictwa w budowie zrębów wspólnoty państwa demokratycznego. Przy czym najważniejsze w tym wszystkim wydają się zarzuty dotyczące "lewicy", której odmawia się demokratycznych skłonności. Z jakichś niewiadomych względów socjaliści czy socjaldemokracji - lub w ogóle ludzie obdarzeni z czasem niewiadomych powodów mianem lewicowców - mają być z zasady pozbawieni skłonności demokratycznych. Przyznam, że te tendencje pojawiające się w metodach walki politycznej w Polsce są wysoce podejrzane i niebezpieczne. Gdy dodać do tego pojawiające się skłonności do budowy czegoś w rodzaju "państwa wyznaniowego" - a także właśnie projekty pojawiają się w środowisku prymasa Glempa - wówczas coraz częściej pojawiają się obawy o rozwój polskiej demokracji okaza się co najmniej wstępnie uzasadnione.

Ale też trzeba jasno i wyraźnie stwierdzić, że używanie podobnych metod walki politycznej jest możliwe ze względu właśnie na nieokreśloność programów wszystkich zainteresowanych grup i partii. Można nazwać kogoś "lewicą" wówczas, gdy się nie spotka z rzeczowymi argumentami pozwalającymi odrzucić taką nazwę. Bazuje się przede wszystkim na zaszłościach historycznych. I nie ulega wątpliwości, że część działaczy oraz tworzone przez nich grupy polityczne mają rodowód

lewicowy. Z tego wszakże, że ktoś kiedyś był związany z lewicą nie wynika, że jest nim nadal. Z drugiej strony przecież samo określenie "lewicowości" nie musi od razu okazać się dyskwalifikujące: bez wątpienia w jakiś sposób z wartościami lewicy związane jest ugrupowanie Solidarności Pracy, którego jednym z głównych działaczy jest Karol Modzelewski, lecz przecież ludzie z tym ruchem związani mają nieklamane zasługi w walce o demokrację w Polsce. I bez wątpienia wartości, w imię których ci ludzie teraz występują - m.in. pomysł sprawiedliwości społecznej (w podstawowym wymiarze), ochrony najsłabszych czy kontroli procesu prywatyzacji tak, by nie przybrał form żywiołowych charakterystycznych dla wczesnych stadiów budowania rynku - są wartościami zwłaszcza w obecnej sytuacji kraju niezwykle ważnymi. Można uważać, że państwo nie powinno brać odpowiedzialności za takie zjawiska jak rosnące bezrobocie czy powiększające się obszary nędzy, lecz wówczas należy to porządnie wyargumentować, a nie ograniczać się do stwierdzenia, że w obecnym układzie ekonomicznym państwa na pomoc dla najsłabszych nie stać i że pomoc taka tylko utrudnia procesy tworzenia rynku - to jedynie slogany. Tym bardziej, gdy zważy się, że te zjawiska najczęściej nie są zawinione przez ludzi, którzy się znaleźli w ciężkiej sytuacji (ich lenistwo czy brak kwalifikacji), lecz przez to, że musieli dotąd funkcjonować w zupełnie innym systemie gospodarczym. I jeśli jeszcze od błędy można wymagać wysiłku zmiany kwalifikacji od ludzi u progu drogi zawodowej, to jest raczej wyrazem bezmyślności i głupoty wymaganie tego od tych, którzy zbliżają się do emerytury. Jest wiele podobnych zjawisk, z którymi programy liberalne i prawicowe nie poradzą sobie, jeśli będą realizowane w wersjach "twardych". Z kolei eksponowanie tych zjawisk, zwłaszcza w Polsce współczesnej, nie musi oznaczać "powrotu do komunizmu", dominacji światopoglądu "lewicowego" itp.

Nie ulega wątpliwości, że w dążeniu do przyspieszenia wyborów

Arkadiusz Gacparski

ugrupowania narodowe i chrześcijańsko-demokratyczne wierzą, iż powtórzą sukces Wałęsy. Jednakże nie ma takich mechanicznych zależności, które powiadają, że sukces popieranego przez jakieś ugrupowanie kandydata na prezydenta musi od razu zapewniać sukces tego ugrupowania w wyborach parlamentarnych. Budowanie podobnych analogii jest polityczną naiwnością. Z kolei nie ulega wątpliwości, że wraz z oddalaniem się terminu wyborów rosną - wobec powiększającej się strefy ubóstwa i narastania problemów społecznych - szanse ugrupowań, które rozwiązanie tych zagadnień czynią jednym z podstawowych zadań polityki państwowej. Ale przecież nawet przegrana tych ugrupowań w wyborach nie spowoduje automatycznego zniknięcia tych problemów! Przeciwnie: wobec braku programu ich rozwiązania narastać będą napięcia społeczne i państwu zagrazać będzie wybuch niepokojów na dużą skalę. Może więc warto, zamiast pogłębiania istniejących obecnie podziałów wśród partii i grup demokratycznych, pokusić się o wypracowanie programu współdziałania różnych sił politycznych - programu, który miałby na celu nie tyle określenie zakresu

udziału we władzy, ile stworzenie fundamentów nowej państwowości. Być może jest jeszcze szansa na wypracowanie umowy społecznej, która doprowadzi do nakreślenia wspólnej linii dla władzy i opozycji, dla pracodawców i związków zawodowych. Być może na obecnym etapie grę interesów poszczególnych grup politycznych należy zastąpić wypracowaniem przez wszystkich zasad obrony interesów państwa i jego społeczeństwa w okresie przejściowym. Gdy słucham wypowiedzi niektórych działaczy w Polsce, odnoszę wrażenie, iż wierzą oni w możliwość radykalnego biegu wypadków i przejścia od razu od systemu komunistycznego do sprawnie działającej demokracji. Jest to o tyle utopijne, że nie ma właściwie jasno określonych biegunów politycznych wyznaczających grę demokratycznych przemian. Nie ma też zbudowanych - i jeszcze jakiś czas nie będzie - fundamentów gospodarki. Natomiast pojawia się coraz więcej fobii, uprzedzeń, oskarżeń, pomówień i złej woli. Grają nie programy, lecz wygórowane ambicje, nie interes społeczny, lecz egoizm grupowe. Być może musimy przez to przejść, choć nie wiem po co.

LESZEK SZARUGA

ROZSZERZAMY REFORMY

W Saskatoon w Saskatchewan odbył się czwarty doroczny zjazd Partii Reform. Partia postanowiła rozszerzyć swą działalność na wszystkie prowincje Kanady z wyjątkiem Quebecu. Przywódca partii Preston Manning wyjaśnił, że Quebec jak do tej pory nie okazał zainteresowania partią, a z kolei sama partia woli poczekać z ekspansją na Quebec dopóki nie jest wyjaśniona przyszłość prowincji.

Preston Manning

Manning zaapelował do 66 tys. członków partii, aby wciągali do partii najbardziej wartościowych Kanadyjczyków, nie tylko tych którzy nigdzie do tej pory nie należą i nie tylko zwolenników konserwatywnego, ale także odpowiadających reformistycznym kryteriom członków i zwolenników Partii Liberalnej oraz NDP. Podkreślił także, że

w najbliższych wyborach federalnych partia będzie starała się obsadzić wszystkie okręgi wyborcze poza Quebeciem - kandydaci na posłów z ramienia Partii Reform zanim zostaną zatwierdzeni przez partyjne komisje nominacyjne będą musieli przejść bardzo staranne sprawdzenie życiorysu, gdyż partia musi wystawić kandydatów absolutnie czystych, wzbudzających pełne zaufanie wyborców i nie obciążonych bagażem politycznym budzącym podejrzenie. W Saskatoon wśród 1300 delegatów panowało przekonanie, że w nadchodzących wyborach reformiści mogą zdobyć 50-60 miejsc w parlamencie (optymiści mówili nawet o 100). Gdyby tak się stało dotychczasowy trójstronny układ sił politycznych na scenie federalnej - konserwatyści - liberałowie - socjaliści - zostałby poważnie naruszony.

Partia Reform została założona przez Manninga w 1986 roku. Reformiści uważają, że Senat powinien być ciałem wybieralnym z równą reprezentacją dla wszystkich prowincji. Posłowie powinni głosować zgodnie z wolą swych wyborców, tak delikatne moralne sprawy jak sprawa kary śmierci bądź aborcji powinny być rozstrzygane w ogólnokrajowym referendum. Wyborcy powinni mieć prawo odwołania swych przedstawicieli w trakcie kadencji. Oficjalnie dwujęzyczność powinna być zachowana jedynie w parlamencie, Sądzie Najwyższym i kilku innych najważniejszych federalnych urzędach. Francuski powinien być uznany jako język główny w Quebecu, angielski jako język główny w reszcie Kanady.

Reformiści uważają, że powinno

być zniesione federalne ministerstwo wielokulturowości. Ich zdaniem każda grupa w ramach wolności słowa może kultywować swój język, kulturę i tradycje, ale rząd federalny nie powinien w tym pomagać. W skład platformy partii wchodzi także teza, iż każda główna ustawa powinna być poddana testowi regionalnej równości - tzn. sprawdzona z regionami czy każdemu regionowi przynosi równe korzyści.

W sprawie polityki imigracyjnej reformiści uważają, że trzeba wypracować politykę długofalową, która w przeciwieństwie do dotychczasowej polityki nie będzie zmieniała radykalnie etnicznej mozaiki Kanady. Krytycy utrzymują, że reformistom chodzi tutaj o powstrzymanie do Kanady imigracji ras kolorowych i oskarżają ich o rasizm.

Partia Reform zapowiada także, iż w przypadku objęcia władzy przeprowadzi gruntowną kontrolę systemu welfare pod kątem wyeliminowania z obrębu pomocy państwowej wszystkich ludzi nadużywających dotychczasowy system i pobierających zasiłki na podstawie fałszywych bądź naciąganych danych.

W sprawie Quebecu reformiści uważają, że decyzja należy do Quebeczyków. Jeżeli postanowią się oderwać, wówczas rząd federalny powinien zapewnić w trakcie negocjacji pełną ochronę interesów nowej Kanady. Jeżeli postanowią pozostać w Kanadzie wówczas mając prawo do pełnej ochrony i kultywacji swej francuskiej specyfiki - powinni także zaakceptować, że wszyscy Kanadyjczycy oraz wszystkie prowincje są równe.

Reformiści opowiadają się za wolnym handlem w jednym bloku Północnej Ameryki, ale podkreślają, iż Kanada by w pełni partycypować w tym bloku musi zreformować swój system podatkowy i odsetkowy, politykę naukową, transport i komunikację, programy szkoleniowe itp.

Za jedno z najważniejszych zadań uważają najpierw zredukowanie deficytu budżetowego, a następnie całkowite zrównoważenie budżetu.

Partia Reform jest młodą, nową szybko rozwijającą się strukturą polityczną w Kanadzie. Zdecydowanie przyciąga do siebie tych mieszkańców Kanady, którzy są rozczarowani polityką i niewielkimi osiągnięciami trzech głównych partii, takich, którzy w ostatnich wyborach stali przed dylematem czy w ogóle głosować, gdyż żaden z głównych kandydatów im nie odpowiadał. Nie wiadomo jeszcze jak powedzie się akcja rekrutacyjna na Wschodzie Kanady. Ale wszyscy są dobrej myśli, gdyż pomimo tego, że ponad 90% reformistów znajduje się na razie w czterech prowincjach zachodnich już udało się przyciągnąć do partii 5000 członków w Ontario, a są liczne sygnały, że jest o wiele więcej chętnych i tu i w prowincjach atlantyckich. Partia Reform pragnie uczynić z Kanady kraj naprawdę wielki i wzorowy, a z polityki dziedzinę optymalnie uczciwą. Reakcje w Kanadzie są mieszane. Wicepremier Mazankowski, poseł federalny z Alberta stwierdził, że w momencie gdy reformiści zdecydowali się rozszerzyć na całą Kanadę, przekonają się szybko, że nie jest łatwo godzić interesy różnych regionów. Minister spraw zagranicznych Clark, także poseł z Alberta, skrytykował reformistów za strategię rozszerzania partii z wyłączeniem Quebecu. Krajowa partia powinna kraj jednoczyć, a nie rozbijać. Przywódca opozycji Chretien powiedział, że reformiści reprezentują ekstremizm-a to nie jest droga zachowania kraju. Podkreślił, że nie obawia się strat, gdyż typowy zwolennik reformizmu nie jest liberałem. Zdaniem Chretien na marszu reformistów tracą konserwatyści.

NARKOMANIA MŁODZIEŻY

ZAPOBIEGANIE JEST NAJSKUTECZNIEJSZĄ FORMĄ WALKI!

KORZYSTAJ Z KAŻDEJ SZANSY NAUKI -
JAK BRONIĆ DZIECI PRZED TYM ZAGROŻENIEM.

W dniu 14 kwietnia, po mszy świętej (11:30 i 13:00)
w sali kościoła św. Kazimierza
156 Roncesvalles Ave.
odbędzie się prezentacja filmu pt.
"TWARZĄ W TWARZ"

WYBORY W TORONTO

6 kwietnia w największym okręgu polonijnym Toronto odbyło się Walne Zebranie Wyborcze. Komisja nominacyjna złożona z 11 członków w składzie Feliks Radomski - Związek Polaków w Kanadzie Grupa 1-7, Gustaw Słodkowski - Związek Polaków w Kanadzie Grupa 5, Tadeusz Szczygłowski - SPK, Anna Nowakowska - Federacja Polek Ogniwo 1, Jan Brodziński - Związek Byłych Węźniów Politycznych, Marian Fijał - Skrzydło Warszawa, Zdzisław Pluta - Stowarzyszenie Byłych Junaków, Stanisław Kliczek - II Korpus, Władysław Jagiełlicz - Centralny Komitet Weterański, Zofia Rozwadowska - Polish Canadian Action Group, Wojciech Śniegowski - Związek Narodowy Polski Gmina 2, przedstawiła następujących kandydatów do nowych władz Kongresu na kadencję 1991/92:

PREZES: Jan Brodziński

ZARZĄD: Władysław Jagiełlicz - wiceprezes, Gustaw Słodkowski - wiceprezes, Wojciech Śniegowski - wiceprezes oraz Andrzej Szczerba, Maria Taborska, Hanna Sokolska, Tadeusz Szczygłowski.

KOMISJA REWIZYJNA: Idalia Kasprzak, Ryszard Guziak, Bronisław Mikołajewicz.

Walne zebranie przyjęło propozycję Komisji Nominacyjnej i oto Okręg Toronto ma nowego prezesa z kompletem nominowanego Zarządu. Na przedpołudniowym zebraniu obecnych było 20 delegatów reprezen-

tujących 11 organizacji, skupionych w KPK. Po południu było nieco więcej osób.

Przeważająca większość delegatów to osoby starsze, które jak to się mówi zjadły zęby na społecznej pracy. Dołączyli do nich przedstawiciele średniego pokolenia, reprezentowani w nowym Zarządzie: Wojciech Śniegowski, Andrzej Szczerba i Hanna Sokolska, którzy od wielu lat pracują w organizacjach polonijnych. Kluczem dla oczekiwanych zmian może być nowy prezes, zwłaszcza, że jest on osobą niedawno przybyłą i mało znaną.

Bardzo znany był natomiast jego poprzednik Stanisław Sadowski, który otrzymał dyplom uznania od posła do Izby Gmin Jessy Flisa. Mimo aktywnych działań, prezes Sadowski mówił w swoim sprawozdaniu o wielu porażkach w swej kadencji. Nie udało mu się wciągnąć do pracy młodszej generacji, nastąpiło rozbięcie Stowarzyszenia Weteranów Armii Polskiej, utrata Ośrodka Pomocy Imigrantom i wreszcie przerwanie programu sponsorowania przez Kongres przed wygaśnięciem umowy. Za dotychczasową działalność wyraził jednak uznanie ustępującemu prezesowi Okręgu Toronto prezes ZG KPK Marek Malicki. Podkreślił wyjątkową rolę Okręgu i wyraził nadzieję, że współpraca z nowymi władzami będzie układała się równie pomyślnie.

Jan Brodziński

Do Kanady przyjechał w 1985 roku. W Polsce ukończył wyższe studia techniczne geodezyjne z tytułem odpowiadającym, tutejszemu Bachelor of Science oraz wydział handlu zagranicznego SGPIS. Rocznik: 1934, dzień - 4 kwietnia, znak astrologiczny Baran, miejsce urodzenia: Bydgoszcz, większość życia w War-

szawie. Wywieziony po Powstaniu Warszawskim, był więziony jako 9-letnie dziecko w Stutthofie. To dało mu tytuł do ubiegania się o prezesurę Stowarzyszenia Byłych Węźniów Politycznych. Prezesem Stowarzyszenia jest od 1986 roku. Jest również członkiem Stowarzyszenia Inżynierów Polskich. W Polsce pra-

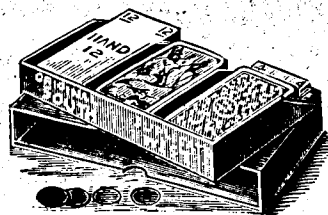
cował jako geolog i geofizyk. Wyjeżdżał, jak to wtedy określano, na budowy "gotowych obiektów" do Libii, Ghany, Grecji, krajów arabskich i afrykańskich. Pracował w Centrali Handlu Zagranicznego BUDIMEX w obsłudze handlowej kontraktów.

W Kanadzie pracuje jako agent ubezpieczeniowy firmy National Life of Canada, specjalizującej się w ubezpieczeniach na życie, zdrowotnych, indywidualnych i zbiorowych, planach merytalnych i RRSP. Mieszka w Etobicoke. Żonaty. Żona Barbara jest kasjerką w Royal Bank. Syn Tomasz studiuje na wydziale administracyjnym. Hobby prezesa: samochodźstwo i brydż.

Czego pragnie dokonać?

Liczy na pomoc entuzjastów pracy społecznej, bo jako osoba czynna zawodowo musi pracę "delegować" na inne równie zajęte osoby. Każdy z wiceprezesów, członków Zarządu musi coś robić. Jest to stary dylemat społecznych organizacji w Kanadzie. Emeryci i renciści mają więcej czasu na pracę ochotniczą, ale mniej sił. Młodzi muszą z kolei utrzymać rodzinę. Prezes w sile wieku wierzy, że podola. Jest entuzjastą projektu budowy wspólnego domu Polonii z salą kinową, teatralną, bogatym zapleczem, miejscem dla wielu rozproszonych organizacji i spotkań Polaków w Toronto i okolicy. Idea podjęta przez p. Stanisława Sadowskiego może spełni się wreszcie. Podobnie jak sen o polskim lobby i sile Polonii kanadyjskiej. Nowo wybrany prezes wierzy, że mamy tu znakomity przekrój profesjonalistów różnych zawodów, wielki niewykorzystany jeszcze potencjał.

Zyczymy Mu tego dla dobra Polonii.

JAK MIASTO Z MIASTEM

W ubiegłym miesiącu w Canadian Urban Institute gościł senator Jerzy Regulski, przewodniczący Fundacji na rzecz rozwoju demokracji lokalnej w Polsce. Senator spotkał się z przedstawicielami władz miejskich Toronto, w tym z burmistrzem Artem Eggletonem w celu przedyskutowania programu wymiany specjalistów. Jeden z tych programów organizuje Canadian Urban Institute w oparciu o fundusze przyznawane przez Federal Government Task Force on Eastern Europe.

Program obejmuje problemy gospodarki miejskiej i zarządzania,

oraz organizowanie społeczności lokalnych.

Wizyta senatora Regulskiego była pierwszym krokiem dla ustalenia ram i zasięgu programu.

W kanadyjskich spotkaniach towarzyszyła senatorowi dr Yvonne Bogorya, która reprezentuje Fundację w Ontario. Ma być też Ona jednym z dyrektorów projektu programu. Obecnie prowadzi program Education and Training Program for Poland, który wysyła nauczycieli oraz materiały pomocnicze do nauki języka angielskiego do Polski.

Spotkanie u burmistrza Toronto.

Na zdjęciu od lewej:

Dr. Yvonne Bogorya, sen. Jerzy Regulski, Art Eggleton.

PIETRZAK NIE ZWIETRZAŁ

Jak donoszą nasi Czytelnicy z Montrealu, występ Pana Janka nie zawiódł oczekiwań. Ponad 2-godzinny program składający się wyłącznie z nowych tekstów, to satyryczne zwierciadło nowej polskiej rzeczywistości. Satyra na najwyższym poziomie, wywołującej nie tylko huragan śmiechu, ale zmuszającej również do refleksji.

Posługując się "urzędowym" językiem w jednym z pierwszych monologów Pietrzak mówi:

"Ja prawdę mówiąc nie chcę prowadzić kabaretu ja muszę prowadzić kabaret. I choć mam w tym temacie trzy alternatywy, i dwa dylematy, ja doprowadzę do końca to przedstawienie co zaczęłem..."

... Ja mam intuicję satyryczną, moja filozofia wystempowania to latający Holender ja lece z siekierką blokuję luke i sie nie certole..."

.... Ja mogę wykonać wolte o 180 stopni, a nawet o 360 stopni..."

... Dlatego jestem za, a nawet przeciw.

.... Ja nikogo nie muszę pytać jakie ja zrobię zagranicę, nie po to przez plot przeskokczyłem na scenę żebym czegoś nie wiedział..."

Monologi przeplatane są piosenkami, które wyciskają łyżę wzruszenia, nawet z najbardziej "skanadyzowanych" Polaków.

Śmiało można powiedzieć, że Jan Pietrzak jest jak szlachetne wino, które im starsze, tym lepsze.

Jak żyjemy?

Angielski

Kochani!

Prasa anglojęzyczna praktycznie jest dostępna we wszystkich kioskach "Ruchu". Telewizja w programie ogólnopolskim codziennie nadaje lekcje języka angielskiego dla osób o różnym stopniu zaawansowania. Górnośląska Telewizja Regionalna, obejmująca swoim zasięgiem województwa opolskie, katowickie, bielskie i częstochowskie uruchomiła specjalny kanał, w ramach którego retransmituje programy satelitarne w jęz. angielskim: SKY 1, SKY MOVIES, CNN Headline News, Eurosport, w jęz. niemieckim: RTL, SAT 1, ZDF i w jęz. francuskim TV5. Zmusza to nas i nasze dzieci do szerszego zainteresowania się językiem angielskim niż przewiduje to program nauki w liceum. Stęgam często do podręczników gramatyki angielskiej i słowników, chcąc chociaż częściowo znanym prezentowane programy. Znajomość tego języka jest również bardzo przydatna przy dokonywaniu zakupów.

Co, za ile?

Rynek zmienił całkowicie oblicze. Jesteśmy zalewani ogromną ilością i różnorodnością towarów zachodnich, które niestety nie są wyposażone w instrukcje i przepisy w języku polskim. Powstaje całkowicie nowa sieć handlu detalicznego począwszy od niewielkich butików do dysponujących ogromnymi powierzchniami salonów i supermarketów. Oferują one dosłownie wszystko co potrzebne jest do życia na wysokim poziomie. Możliwości zakupów ograniczone są niestety niskimi płacami (ceny mamy już zachodnie - płace natomiast w dalszym ciągu - wschodnie). Dla zobrazowania powyższego przytaczam niektóre oferty handlu:

1) Autosalon SILESIA w Katowicach (reklamujący się jako jeden z największych w Europie)

BMW 524 TD (1988) - 224 mln zł
Ford Fiesty (1991) - 198 mln zł
VW Corrado (1989) - 225 mln zł
VW Passat (1989) - 174 mln zł
VW Passat Combi (1990) - 245 mln zł
Isuzu (1991) - 198 mln zł
Opel Vectra (1991) - 194 mln zł
Opel Omega (1987) - 112 mln zł
Nissan 200 SX (1990) - 280 mln zł
Ford Transit (1988) - 135 mln zł
Mercedes 307D (1981) - 65 mln zł
Jest również w sprzedaży najnowszy model sportowego Mercedesa za jedyne 1.500.000.000 zł. Dla porównania aktualne ceny polskich samochodów: Fiat 126P FL - 30 mln zł; Polonez - 60 mln zł; FSO 1500 - 40 mln zł. Ceny tych samochodów używanych są znacznie niższe np. z 1986 roku 126P FL - 17,0 mln zł; FSO 1500 - 23,0 mln zł; Polonez - 30 mln zł.

Producenci zachodnich samochodów walczą dosyć ostro o zdobycie rynku polskiego. Przykładem może być koncern Honda. W Warszawie w hotelu "Dom Chłopa" otwarto salon sprzedaży samochodów Honda. Jest to pierwszy efekt porozumienia zawartego 18 stycznia pomiędzy tokijską firmą KANEMATSU - przedstawicielem koncernu Honda Motor Corporation a rzeszowską firmą Sigma. Umowa przewiduje stworzenie sieci sprzedaży i serwisu Hondy. Poza Warszawą sprzedają samochody będą zajmowali się dealerzy z Rzeszowa, Wrocławia, Krakowa i Gdańska.

2) Salony sprzedaży RTV oferują m.in.:

telewizory Philips 20" i 21" - 5.300.000 - 5.800.000 zł
telewizory Sharp 21" - 5.800.000 zł
telewizory JVC 21" - 5.700.000 zł
telewizory Sanyo 20" - 5.400.000 zł
telewizory Panasonic 25" + teletekst - 12.900.000 zł
telewizory Telefunken 22" + teletekst - 7.900.000 zł
telewizory Sony 28" + teletekst - 14.900.000 zł

magnetowidy (Sony, Sanyo, Panasonic, Toshiba, Hitachi, Fisher, itp.) w cenie od 4.000.000 - 6.600.000 zł odtwarzacze kaset video - od 2.700.000 do 3.500.000 zł magnetofon Technics - 3.600.000 zł (cała wieża Technics - 14.500.000 zł wieża JVC - 6.500.000 zł wieża Sony - 7.900.000 zł. Ceny polskich telewizorów wahają się od 4.500.000 do 8.000.000 zł.

O tym jakie są możliwości posiadania w/w luksusowych towarów decyduje poziom płac. Najniższa płaca obowiązująca od 1.01.91 do zeszłego tygodnia wynosiła 550.000 zł. Obecnie 650.000. Średnia krajowa w przemyśle kształtuje się na poziomie 1.400.000 - 1.600.000 zł.

Straty na dolarze

Kurs dolara USA od 1 stycznia 1990 roku pozostaje na niezmiennym poziomie i wynosi 9500 zł. Od 1 stycznia 1991 roku jedynym środkiem płatniczym w Polsce jest złoty. Pewex, Baltona i inne organizacje handlowe prowadzące sprzedaż za waluty zachodnie dokonały przeliczeń na złotówki po kursie od 9.400 zł do 10.000 zł za 1 dolara USA.

W hotelach obowiązują jednakowe ceny dla Polaków i obcokrajowców. Nastąpiło pełne równouprawnienie. Nie ma też oczywiście obowiązku wymiany określonej ilości dewiz przy przyjeździe do Polski. Na czarnym rynku walutowym aktualnie skupuje i sprzedaje się waluty zachodnie po kursach niższych od oficjalnie obowiązujących. Sytuacja ta spowodowała ogromną nerwowość wśród wielu posiadaczy kont dewizowych. Konta dewizowe prowadzone np. w dolarach USA były oprocentowane w 1990 roku w stosunku rocznym w wysokości 8%. Natomiast najniższe oprocentowanie wkładów złotówkowych w okresie rocznym, stosowane przez banki wyniosło 111,5%. W 1990 roku na kontach dewizowych zgromadzonych było 6.000.000.000 dolarów USA. Wynika z tego, że posiadacze tych kont - wierząc w magiczną siłę tej waluty - stracili ponad 6 mld dolarów USA. Złotówka przynajmniej w omawianym okresie była

w Polsce walutą bezsprzecznie najmocniejszą. Dostęp do dolarów i innych walut zachodnich stał się powszechny. Banki i kantory oferują je bez żadnych ograniczeń.

Frykasy

Wspominałem już o cenach towarów luksusowych. Nie wszystko jest na szczęście tak drogie. Niektóre towary, szczególnie spożywcze, kiedyś nieosiągalne stały się praktycznie dostępne dla każdego. Przykładowo, ceny ich kształtują się następująco:

pomarańcze - 1 kg - 7000 zł
banany - 1 kg - 8000 zł
mandarynki - 1 kg - 12.000 zł
kawa naturalna - 25 dkg - od 5000 do 7000 zł
papierosy - Carmeny - 3400 zł, Marlboro - 8000 zł

Krocze do wolności

Myszę, że przedstawione w skrócie problemy przynajmniej częściowo przybliżą Wam sytuację ekonomiczną Polski. W ostatnim czasie dokonują się również ogromne zmiany w życiu politycznym i społecznym. 8 kwietnia 1991 roku weszła w życie nowa ustawa o paszportach, zgodnie z którą dotychczasowe kompetencje w tych sprawach przejmuje od organów policji administracja rządowa. Od tego dnia właściwym organem dla wydania paszportów i dokonywania w nim zmian będzie w kraju - wojewoda, a za granicą konsul. Nie będzie już paszportów służbowych i konsularnych. Wkrótce więc w delegacje zagraniczne będę wyjeżdżał na swój prywatny paszport, przechowywany w domu. Ustawa określa ważność paszportu na 10 lat od jego wydania.

Decentralizowanie

Zmiany dokonujące się w systemie ekonomicznym RP mają oczywiście wpływ na funkcjonowanie naszych Central. Na przykład mojej Centrali Zbytu Stali "Centrostal" i Centrali Zaopatrzenia Górnictwa.

Do końca 1989 roku obrót wyrobami hutniczymi przebiegał w sposób scentralizowany za pośrednictwem Centrostali, która przyjmowała

wszystkie zamówienia odbiorców krajowych i po odpowiednim przeanalizowaniu możliwości ich realizacji kierowała je do hut bądź central handlu zagranicznego. Zmiany jakie zaszły w gospodarce w zasadniczy sposób wpłynęły na organizację obrotu wyrobami hutniczymi. Centrostal przestała być jednostką zbytu. Odbiorcy aktualnie mogą kupować wyroby hutnicze bezpośrednio u producentów, hurtowników lub z importu. W tej sytuacji zmuszeni byliśmy dostosować się do nowych reguł rynkowych i całkowicie zmienić profil działalności. Obecnie jesteśmy jednostką zatrudniająca 40 osób (o 240 mniej niż w 1989 roku) oferując usługi w zakresie: - marketingu w dziedzinie zakupu i sprzedaży, - prognozowania podaży i popytu na wyroby hutnicze, - prognozowania poziomu cen w kraju i za granicą, - działalności konsultingowej, - reklamy, - poradnictwa technicznego. Nie przynosi to jeszcze wielkich pro-

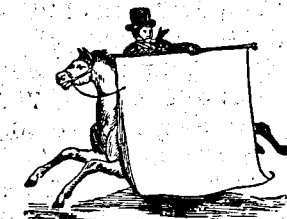
fitów, ale w przyszłości liczymy na dochody porównywalne z niektórymi krajami zachodnimi. Mój jedyny miesięczny dochód z pracy w Centrostali kształtuje się na poziomie 310 - 320 \$US. Jest to co prawda kwota odpowiadająca 2-krotnej średniej krajowej, ale wystarczająca tylko na zakup 1/2 telewizora. Podam jeszcze kilka danych, które decydują o miesięcznych kosztach utrzymania mojej rodziny.

Światło i gaz - 92.000 zł
czynsz - 200.000 zł
parking strzeżony - 70.000 zł
ubezpieczenie auta - 60.000 zł
benzyna - 240.000 zł
telefon - 50.000 zł
(impuls 5-sekundowy kosztuje obecnie 300 zł w rozmowach miejscowych. Rozmowy miejscowe kosztują 300 zł za 3 minuty).

Do w/w kosztów stałych dochodzą artykuły spożywcze podstawowe, których ceny kształtują się obecnie na różnym poziomie w zależności od województwa, np.:

	Katowice	Bielsko	Częstoch.	Warszawa	Gdańsk
(w złotych)					
chleb	1850-5050	2.200-3.500	2550-2700	2.800	2.900
masło (25 dkg)	5550-6100	6.000-6.700	5500-6700	6.600	6.000
biały ser (1 kg)	12.500	8.000-12.000	10.200	10.500	13.000
parówki (1 kg)	23.800	20.000-24.000	23.000	23.000	27.000
rosółowe (1 kg)	18.700	11.000-20.000	12.000	15.000	16.000
					23.000
schab (1 kg)	44.400	36.000-39.700	37.500	45.000	39.000
			- 39.000		
Jeszcze kilka cen związanych z ubiorem:					
garnitur		- 800.000 - 1.500.000 zł			
buty męskie		- 200.000 - 750.000 zł			
buty damskie		- 250.000 - 1.200.000 zł			
koszulki męskie		- 32.000 - 50.000 zł			

Nadesłane z Polski

HOKEIŚCI AWANSOWALI DO GRUPY A

Wszystko dobre co się dobrze kończy. Polscy hokeiści podczas hokejowych mistrzostw świata grupy B w Belgradzie rozpoczęli od porażki przegrywając z Francją 2:4. Następnie wygrali z Austrią 2:1, przegrali z Włochami 1:2 i Norwegią 2:4 oraz pokonali Jugosławię 6:3, Holandię 4:1 i Japonię 7:0. Wystarczyło to by zająć czwarte miejsce i awansować na przyszłoroczne mistrzostwa do grupy A. Obok Polski awansowały zespoły Francji, Włoch i Norwegii. Polska ma jeszcze szansę na zakwalifikowanie się do turnieju olimpijskiego w Abertville. W tym celu musi pokonać w meczach barażowych Danię, która wygrała przed Chinami, Rumunią i Bułgarią mistrzostwa grupy C.

BEZ FAWORYTA

Rozgrywki ligowe w Polsce toczą się bez wyraźnego faworyta. Na tytuł mistrzowski ma szansę co najmniej połowa drużyn ligi. O wyrównaniu poziomu świadczą liczne remisy oraz np. fakt, że w 20 kolejce nie odniosła zwycięstwa ani jedna drużyna z tych, które zajmowały trzy pierwsze miejsca po kolejce 19.

WYNIKI 20 kolejki i ligi:

Ruch Ch. - Lech P.	2:1
Zagłębie L. - Górnik Z.	2:1
Hutnik K. - LKS Ł.	5:0
Motor Lublin - Legia W-wa	0:2
Stal M. - Igloopol D.	2:0
Zagłębie S. - Zawisza B.	1:0
Śląsk Wr. - Wisła Kr.	0:0
Olimpia P. - GKS K.	3:0

TABELA I LIGI:

1. Wisła	27	27:11
2. Zagłębie L.	27	27:17
3. GKS	26	20:14
4. Górnik	25	40:18
5. Hutnik	25	33:18
6. Olimpia	23	25:24
7. Lech	20	33:19

8. Śląsk	20	20:27
9. Legia	19	19:17
10. LKS	19	18:26
11. Motor	18	17:22
12. Ruch	18	16:22
13. Zawisza	18	19:25
14. Igloopol	18	21:30
15. Stal	11	17:30
16. Zagłębie S.	7	13:45

W II lidze prowadzi Stilon Gorzów przed Stalą St. Wola - po 35 pkt. Trzecia jest Jagiellonia Białystok - 31 pkt., czwarty Widzew Łódź, piąta Miedź Legnica - po 30 pkt.

Ćwierćfinały Pucharu Polski

Górniki Zabrze - GKS Kat.	1:0
Zawisza Bydg. - Widzew Łódź	0:1
Olimpia Poz. - Stal Rzeszów	2:1
Legia W-wa - LKS Łódź	2:0

Mecze rewanżowe zostaną rozegrane 23 kwietnia.

GÓRSKI PREZESEM PZPN

Zarząd Polskiego Związku Piłki Nożnej wybrał Kazimierza Górskiego - zgodnie ze statutem związku - prezesem PZPN. Zniknęły więc litery p.o. przed określeniem funkcji naszego zasłużonego szkoleniowca, które pojawiły się przed dwoma tygodniami, kiedy to komitet wykonawczy PZPN postanowił przekazać ster polskiego futbolu w ręce Kazimierza Górskiego. Nowy prezes zastąpił na tym stanowisku Jerzego Domańskiego, którego rezygnację - złożoną 4 marca zarząd przyjął większością głosów.

Przegłosowano także jednomyślnie termin walnego, nadzwyczajnego zgromadzenia PZPN - odbędzie się ono w dniach 21-22. czerwca br. w Warszawie. Na wniosek wydziału gier PZPN zarząd przegłosował również poprawki w przepisach gry w piłkę nożną stwierdzające, że mecz należy zweryfikować jako zwycięstwo 3:0 (walkower) na korzyść jednej drużyny, jeśli testy antydopingowe zawodników zespołu rywali dały wy-

nik pozytywny lub piłkarze uchylili się od kontroli antydopingowej.

Rutkiewicz w Himalajach

Od kilku dni w stolicy Nepalu - Kathmandu - przebywa czołowa himalaistka polska Wanda Rutkiewicz. Wraz z Ewą Panajko-Pankiewicz bierze udział w wyprawie na jeden z najwyższych szczytów górskich świata - Kangchenjunga (8586 m). Ekspedycję zorganizowali Jugosłowianie, zapraszając do niej Polki.

Dla Wandy Rutkiewicz wyprawa na Kangchenjunga jest początkiem przedsięwzięcia, które sama nazwała "przygodą 2000". Rutkiewicz była już na 6 spośród 14 samodzielnych szczytów Himalajów i Karakorum, przekraczających wysokość 8000 m. Teraz postanowiła - w ciągu kilkunastu miesięcy - wejść na pozostałych 8 wierzchołków. Po Kangchenjundze (wyprawa potrwa kilka tygodni) zdobywać będzie Cho Oyu (8201 m) - także w Nepalu. Jesienią i wczesną zimą jej celem będą: Dhaulagiri (8167 m), Annapurna (8091 m) i Manaslu (8163 m) - wszystkie położone w Himalajach nepalskich. Na pozostałe 3 szczyty Polka zamierza wejść w przyszłym roku.

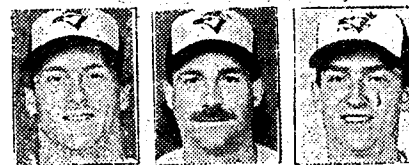
Wanda Rutkiewicz uważana jest powszechnie za najwybitniejszą na świecie przedstawicielkę sportu wspinaczkowego. Kolejnym tego dowodem było uhonorowanie jej ostatnio jednym z najwyższych odznaczeń Pakistanu - Orderem Gwiazdy Zasługi, przyznany przez prezydenta Pakistanu za działalność alpinistyczną w Karakorum i popularyzowanie himalaizmu.

MIESZANKA AGENCYJNA:

Ligowe rozgrywki rozpoczęli baseballiści. W inauguracyjnym pojedynku Ligi Amerykańskiej Toronto Blue Jays przegrali u siebie 2:6 z Boston Red Sox. Lepiej wystartowa-

MARADONA ZDISKWALIFIKOWANY ZA DOPING NA 15 MIESIĘCY

li baseballiści Montreal Expos, którzy wygrali w Montrealu 7:0 z Pittsburgh Pirates. Na zdjęciach poniżej trzej czołowi i najlepiej zarabiający zawodnicy Blue Jays.

Kelly Gruber Dave Stieb John Olerud

W San Diego w Kalifornii na włoskich zawodach o Puchar Świata Polak Kajetan Broniewski wygrał 2000 m w czasie 7:10.6. Drugi był Niemiec Haendle 7:11.6, a trzeci Czecho-Słowak Chalupa - 7:13.9. Wyścig na 2000 m kobiet wygrała wicemistrzyni świata Kanadyjka Silken Laumann - 7:58.4. Druga była Niemka Jordache - 8:04.9, a trzecia Szwedka Brandin - 8:05.5.

We francuskiej miejscowości La Fleche Meksykanin Arturo Barrios ustanowił rekord świata w biegu godzinnym, pokonując dystans 21 km 101 m (poprzedni rekord, należący od 15 lat do Holendra Hermensa był gorszy o 157 m).

Jan Huru'k wygrał w Paderborn (podobnie jak przed rokiem) bieg uliczny na dystansie 10 km, ustanawiając w dodatku rekord trasy. Wśród kobiet zwyciężyła Niemka Kerstin Pressler przed Grażyną Kowiną i Anną Bielińską.

W towarzyskim meczu w Ołomuńcu Polska przegrała z Czecho-Słowacją 0:4 (0:2). W naszej drużynie zagrało aż 9 piłkarzy ściągniętych z całej Europy. Nie pomogli, a złośliwi mówią, że to oni przegrali tak sromotnie mecz. Niedobry to prognostyk przed eliminacyjnym meczem ME z Turcją 17 kwietnia. Polska wystąpiła w składzie: Wandzik (38, Sidorczuk) - Kaczmarek, Jakolcewicz, Lesiak, R. Warzycha, Tarasiewicz, Gębura (65, Jegor), Prusik (77, Cebula), K. Warzycha, Kosecki, Furtok.

Włoska Federacja Piłkarska zdyskwalfikowała Argentyńczyka Diego Maradone za stosowanie dopingu na 15 miesięcy (do 30 czerwca 1992 r.). Dwie próby antydopingowe zawodnika SSC Napoli dały wynik pozytywny - Maradona zażył kokainę. Maradona opuścił Włochy i powrócił do Argentyny jeszcze przed wyrokiem. Wtajemniczeni twierdzą, że pomimo iż wyparł się stosowania dopingu w Argentynie, iż nie uciekł, nie chce już grać, i tak zamierzał grać we Włoszech tylko do końca tego sezonu.

Prasa włoska i światowa piszą o tym różnie. Jedni potępiają w czambuł fenomenalnego piłkarza, który - ich zdaniem - jest głupi i zarozumiały, ma pretensje do wszystkich wokół, a sam nie dostrzega własnych ułomności. Inni przypominają wielkie boiskowe wyczyny "Pibe" i twierdzą, że wraz z Diego umrze pewna epoka w światowej piłce.

Dziennikarze włoscy przypomi-

nają, iż Maradona doprowadził dwukrotnie jedenastkę Argentyny na szczyty światowego futbolu, że miał słabość do pięknych kobiet, z czym wiązały się liczne afery. W 1986 r. młoda neapolitanka Christiana Sinagra przedstawiła sądowi trzyletniego synka imieniem "Diego junior" i wskazała Maradone jako ojca. Chłopczyk rzeczywiście jest podobny do argentyńskiej gwiazdy, a Diego odmówił poddania się testowi na ustalenie ojcostwa. Później karabinierzy aresztowali ośmiu handlarzy narkotyków należących do mafii "Camorra". Magnetofonowe zapisy rozmów tych przedstawicieli półświata naprowadzały trybunał na ślad Maradony. Współdziałające z mafią panie, reprezentujące najstarszy zawód świata, zeznawały zgodnie, że Diego proponował im kupno... kokainy. Pani nazwiskiem Carmela C'inquagrami dbała o dostarczanie Maradonie do jego willi lub hoteli, w których nocował, damskiego towarzystwa.

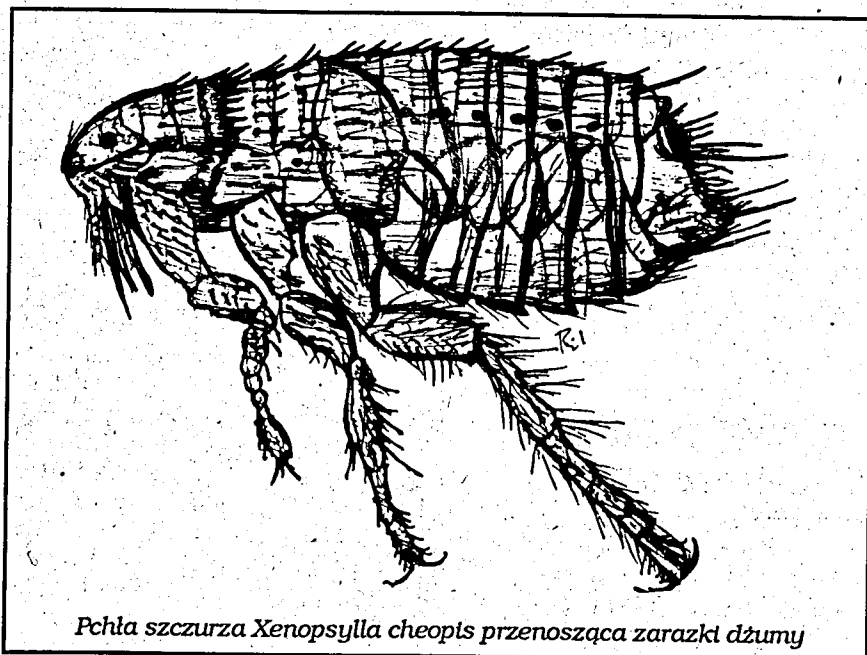
CZY SZCZUROŁAP Z HAMELN ISTNIAŁ NAPRAWDĘ?

Część II

CZARNA ŚMIERĆ WYLUDNIA EUROPE

BAKTERIE - GRYZONIE - PCHŁY - LUDZIE

Bakteria powodująca dżumę - *Pasteurella pestis* posiada zdolność do niezwykle szybkiego rozmnażania się we wrażliwym organizmie. W przeciągu kilku dni infekcja dżumy zabija dorosłego silnego człowieka. Drugą właściwością bakterii dżumy jest zdolność szybkiego przenoszenia infekcji z miejsca na miejsce. To ostatnie, bakterie zawdzięczają właściwie działalności człowieka. Normalnie rezerwuarem bakterii są dzikie gryzonie, a więc wiewiórki, leśne myszy i inne oraz dzikie króliki, bliskie krewniaki gryzoniów. Zwierzęta te, współżyjąc z bakteriami dżumy przez wiele tysięcy lat, uodporniły się na nie i żyją, będąc nosicielami bakterii, bez żadnych specjalnych objawów chorobowych. Bakterie przenoszą się z jednego zwierzęcia na drugie za pomocą pcheł. Pchły, ssąc krew nosicieli, same zakażają się dżumą, a następnie przeskakując na zdrowe zwierzęta, zakażają je, zastrzykując do miejsca ukłucia swoją ślinę. Pchły robią to, aby zapobiec krzepnięciu krwi podczas ssania. Większość dzikich gryzoniów choruje na dżumę bezobjawowo, zostając nosicielami bakterii po wyzdrowieniu. Kłopot zaczyna się dopiero po zetknięciu z człowiekiem, na przykład z myśliwym, który skórki upolowanych zwierząt wraz z zamieszkującymi je pchłami zabiera na targ, lub ładuje na statek.

Pchła szczurza *Xenopsylla cheopis* przenosząca zarazki dżumy

SZCZUR - TOWARZYSZ CZŁOWIEKA

Pozbawione pożywienia wygłodniałe pchły szukają żywicieli i znajdują je w ludziach lub w szczurach, które od dawien dawna towarzyszyły osadom ludzkim, a zwłaszcza podróżowały na statkach, gdzie miały może najbliższy kontakt z człowiekiem. Szczury, w odróżnieniu od dzikich gryzoni, które są stałym rezerwuarem zarazków dżumy, są na chorobę wrażliwe i po zakażeniu giną szybko, podobnie jak człowiek. Przenosicielem zarazków wśród szczurów jest pchła, *Xenopsylla cheopis*. Po polknięciu szczurzej krwi zawie-

rajającej bakterii, rozmnażają się one w żołądku pchły niezwykle szybko i wkrótce wypełniają cały żołądek zbitą masą. Oczywiście taka "obstrukcja" uniemożliwia pchłom normalne odżywianie się. Oszałale z głodu owady opuszczają żywiciela (który najczęściej do tego czasu też już ginie na dżumę) i skacząc dookoła rzucają się na najbliższe ofiary. Po szczurach, następnym żywicielem jest człowiek. Przy żołądku wypełnionym bakteriami, każda próba nasycenia kończy się niepowodzeniem, ale jednocześnie powoduje ona zastrzyk śmiertelnych bakterii do krwiobiegu ofiary.

ISKRA W BECZCE PROCHU

Gdy zabraknie szczurów, zaraza niepowstrzymanie przerzuca się na człowieka i wybucha z niesłychaną gwałtownością, jak ogień w beczce prochu. Dżuma może przebiegać u człowieka pod kilkoma postaciami. Najbardziej dramatyczne jest "zakażenie krwi", podczas którego masy zarazków rozmnażają się w całym organizmie, a ofiara pada czasami jak rażona piorunem bez wyraźniejszych objawów chorobowych. Czasami formie tej towarzyszy krwawienie z nosa i pojawienie się ciemnych plam na skórze (stąd nazwa "Czarna Śmierć"). Niekiedy bakterie umiejscawiają się w węzłach chłonnych, głównie pod pachami i w pachwinach, powodując powstanie guzów - "bubonów", które mogą przebić się przez skórę, wydając pełną bakterii ropę. Jest to tak zwana "dżuma bubonowa". Infekcja może się też przenosić drogą kropelkową, bezpośrednio z człowieka na człowieka, atakując najpierw płuca. Dżuma płucna, o szczególnie gwałtownym przebiegu, szerzy się głównie w ziemi, w zatłoczonych pomieszczeniach.

MĘŻOWIE ZARAŻENI NA TAJEMNYM MIEJSCU

Najwcześniejszym pisany przekazem o epidemii dżumy jest Stary Testament, gdzie w pierwszej księdze Samuela, w rozdziale V i VI znajdujemy opis epidemii dżumy wśród Filistynów. Działo się to około roku 1320 przed Chrystusem. Opis dotyczy niewątpliwie dżumy bubonowej z typowymi guzami w pachwinach. Epidemii towarzyszyło pojawienie się wielkiej liczby myszy. Prawdopodobnie było to nie tyle rozmnożenie się myszy, jak podaje księga Samuela, a masowe padanie zwierząt. Chore i padłe zwierzęta rzucają się w oczy przygodnemu obserwatorowi daleko łatwiej niż zdrowe gryzonie, które prowadzą nocny tryb życia i na ogół unikają człowieka. A oto jak ksiądz Jakub Wujek opisuje epidemii i bubony w pachwinach: *I wykiptały wsi i pola pośrodku onej krainy, i narodziło się myszy, i stało*

Lekarze badają chorego z bubonem pod prawą pachą

sę wielkie zamieszanie śmierci wielkiej w mieście. Lecz ręka Pańska obciążyła się nad (Filistynami) i gubił je: i zaraził na tajemnym miejscu zadnice (ich) ... Stawała się ręka Pańska w każdym mieście porażki każdego miasta od małego aż do większego, i gnily wychodzące zadnice jeliła ich ... Była to wszystko kara za odebranie Izraelitom Skrzyni Bożej (Arki Przymierza). Epidemia skończyła się, gdy Filistyni ulagodzili gniew boży, odsyłając Arkę Przymierza wraz z ofiarami, na które między innymi złożyło się pięć zadnic złotych i pięć myszy złotych.

WIELKA PANDEMIA W ROKU 542

W piętnastym roku panowania bizantyńskiego cesarza Justyniana nawiedziła cały ówczesny cywilizowany świat kolosalna pandemia dżumy, której ofiarą - według niektórych autorów - padło 100 milionów ludzi! Była to jedna z największych klęsk w całej historii ludzkości. Epidemia "wyludniła miasta i zamieniła kraj w pustynię. Dzikie zwierzęta objęły w panowanie dawne siedziby ludzkie. Epidemia trwała 50 do 60 lat, przenosiła się z portu do portu, wędrując potem w głąb lądu.

aż do najbardziej odizolowanych osiedli. W pochodzie swym dotarła aż do granic zamieszkałego świata.

NATCHNIENIE BOCCACCIA

Następna wielka epidemia, to właśnie ta, która dotarła do Hanoweru i do Hameln w czerwcu 1350 roku. Zaczęła się, w latach 1338-9, w Centralnej Azji. Stamtąd dotarła do portów na Krymie w 1346, a z Krymu, na włoskich statkach do Europy. W 1348 była już we Florencji. Zarazę tę opisuje Giovanni Boccaccio w swoim "Dekameronie": *Tysiąc trzysta czterdzieści i osiem lat upłynęło od czasu, gdy Syn Boży stał się człowiekiem, kiedy to szlachetne miasto Florencja, którego piękno przewyższa wszystkie inne miasta w Italii, zostało nawiedzone przez śmiertelną zarazę. Niektórzy twierdzą, że było to za sprawą ciał niebieskich, inni - że była to słuszną karą zesłaną przez Boga za nasze grzeszne życie. Jakkolwiek była przyczyna tej zarazy, rozpoczęła się ona przed kilku laty na Wschodzie, gdzie zabrała niezliczone ofiary, zanim przeniosła się na Zachód, przenosząc się bezzłotnie z jednego*

*miejsca do drugiego i ciągle przybierając na sile. Aczkolwiek dżuma była równie katastrofalna dla europejskich szczurów, jak i dla ludzi, jednak część szczurów przeżyła i w ten sposób powstał naturalny rezerwuuar zarazków w Europie. Powodowało to regularne wybuchy pomniejszych, czasami lokalnych epidemii w późniejszych wiekach. Po Boccacciu, dżuma była natchnieniem wielu innych poetów i pisarzy, między innymi polskich dwóch wieszczów (wszyscy chyba znają *Już w gruzach leżą Maurów posady... czy "Ojca zadżumionych"*). Z tego okresu datują się również pierwsze próby stosowania wojny biologicznej, a mianowicie przetrucania ciał zmarłych na dżumę przez mury oblężonych twierdz, z obozów oblegających do oblężonych, lub odwrotnie.*

DŻUMA ŁAGODNIEJE

Począwszy od XVII wieku, dżuma zaczyna zanikać. Zakres i gwałtowność kolejnych epidemii stopniowo maleje, aż wreszcie w XIX wieku na świecie pozostaje tylko kilka ognisk endemicznych dżumy. Epidemiolodzy do dziś dnia nie potrafią wytłu-

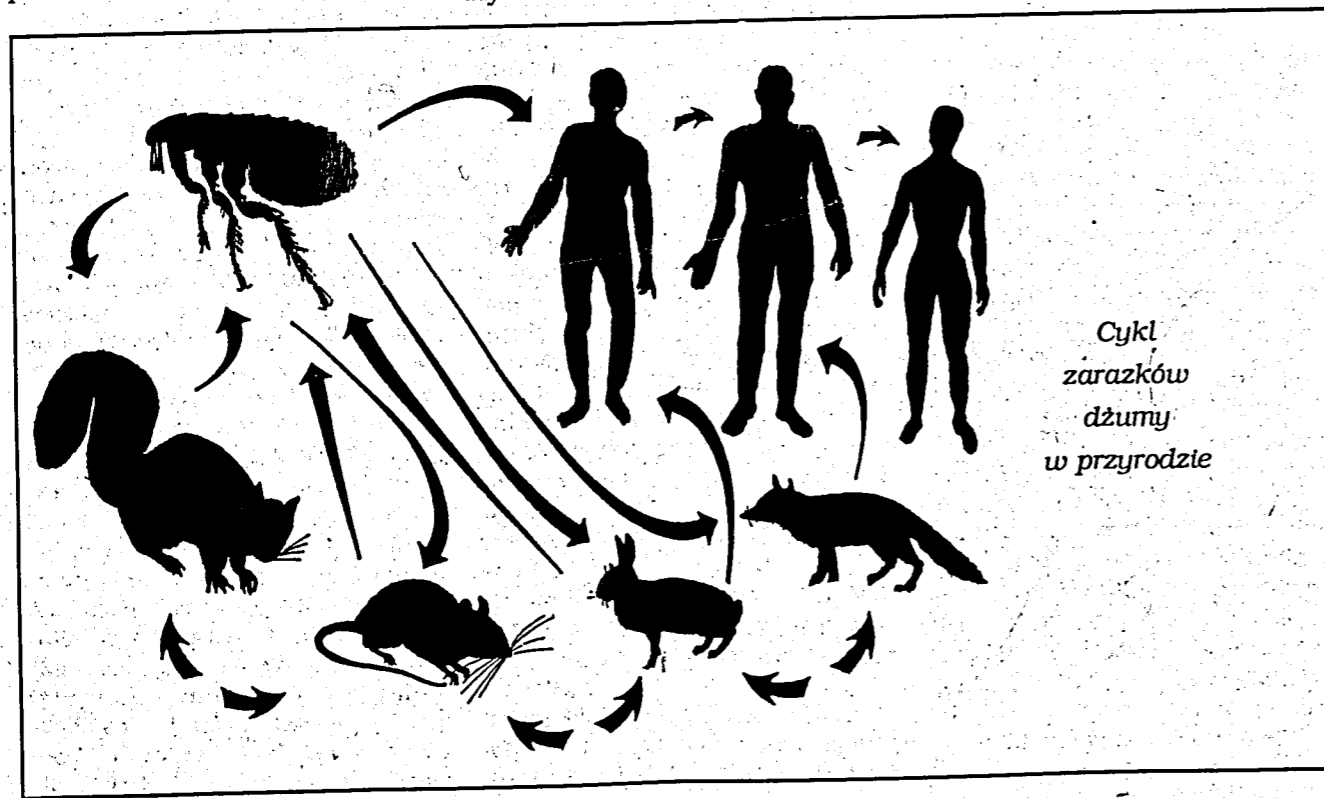
maczyć tego zjawiska. Być może częściowo przyczyniła się do tego ogólna poprawa warunków sanitarnych, a także inwazja szczura *Rattus norvegicus*, który wyparł z Europy poprzednio występującego tam *Rattus rattus*. Mimo zagadkowego zniknięcia groźby dżumy jako epidemii, ogniska endemiczne zarazka wśród dzikich gryzoni istnieją w wielu krajach, w Azji, na Bliskim Wschodzie, a nawet w Północnej Ameryce, tak że potencjalne niebezpieczeństwo ponownego wybuchu epidemii stale istnieje. Ostatnio mówi się, że wobec plagi szczurów żywiących się niewywożonymi od 7 miesięcy śmiecia- mi w Kuwejcie, istnieje tam poważna groźba epidemii dżumy.

S.D.

Ciąg dalszy nastąpi

Część III

PRAWDY I MITY

KORESPONDENCJA Z PERU EDWARDA SKAWSKIEGO

POWRÓT CHOLERY

Gdy na przełomie stycznia i lutego odnotowano w peruwiańskim mieście rybackim Chimbote pierwsze przypadki cholery nikt się nie spodziewał, że jest to początek epidemii, która obecnie objęła już Ekwador i Kolumbię oraz, jak utrzymują epidemiolodzy, w każdej chwili może się pojawić w Argentynie i Brazylii oraz w krajach Ameryki Środkowej.

"Gdy cholera zaatakuje kontynent - twierdzi dr Baldur Schubert, przewodniczący Krajowej Komisji Zapobieżenia Cholerze w Brazylii - prawie niesposób zatrzymać ją w regionie, w którym się rozpoczęła".

Według danych opublikowanych w ubiegłym tygodniu przez peruwiańskie ministerstwo zdrowia epidemia cholery objęła w Peru już ponad 110 tys. osób (z czego hospitalizowano ponad 40 tys.). Dotychczas odnotowano ponad 800 zgonów.

Peruwiańscy epidemiolodzy i lekarze tłumaczą utrzymywanie się zarazy faktem nieprzestrzegania przez wiele osób zaleceń ministerstwa zdrowia, aby piły wyłącznie przygotowaną wodę, aby spożywały posiłki w higienicznych warunkach i aby nie jadły dań z surowych ryb. W tej ostatniej sprawie na znak protestu przeciwko brakowi odpowiedniego poparcia ze strony władz Peru zrezygnował ze stanowiska ministra zdrowia Carlos Vidal. W połowie lutego Vidal wystąpił z dobrze rozpropagowanym apelem, aby Peruwiańczycy powstrzymali się od spożywania dań z surowych ryb - które to dania stanowią w Peru 75% rybnych posiłków. W związku z tym, że do Pacyfiku odprowadza się ścieki oraz wyrzuca odpadki i śmieci (nie jest to dozwolone, ale tak się robi), którymi odżywiają się ryby, Vidal ostrzegł przed spożywaniem rybiej surowizny. Wielu ministrów zarzuciło wówczas Vidalowi, że głosząc publiczne ostrzeżenia wpędził w ruinę peru-

Mali Peruwiańczycy w slumsach

wiańskie rybołówstwo. Przemysł rybacki - jeden z głównych przemysłów Peru poczuł się także zagrożony akcją Vidala, dotarł do prezydenta Fujimori i przekonał go, że spożywanie surowych ryb nie powoduje cholery. W efekcie Fujimori wraz z małżonką wystąpili pod koniec lutego w telewizji spożywając przed kamerami danie z surowych ryb podkreślając, że nie ma żadnego niebezpieczeństwa tak długo, jak długo danie sporządzone jest i spożyte w higienicznych warunkach. Fujimori miał rację, tyle że miliony Peruwiańczyków, jak się szacuje około 9 mln, nie jest w stanie ze względu na swe ubóstwo spełnić tego warunku. W ciągu kilku dni od pokazu prezydenckiego liczba zachorowań na cholere skoczyła z 25 tys. do 50 tys. Według dr Villareala, szefa wydziału cholery w szpitalu im. Arcybiskupa Loayza w Limie, wielka liczba zachorowań była wynikiem nierozważnego wystąpienia prezydenta. Miliony Peruwiańczyków - podkreślił Villareal - nie są w stanie nawet przygotować wody, gdyż nie dysponują odpowiednim piecykiem, garnkiem czy opalem.

Dowodem na to, że cholera dotknęła wyłącznie biedaków jest fakt, że szpitale prywatne, z których korzystają bogatsi Peruwiańczycy nie zarejestrowały dotychczas żadnego przypadku zachorowania. Choroba szerzy się głównie na wsiach i w slumsach miejskich. Cholerę jest stosunkowo łatwo zwalczać - jeżeli właśnie ma się środki do przygotowania wody, ma się czymś umyć ręce po użyciu toalety, ma się możliwość picia niezarażonej wody i leczenia antybiotykami. W przeciwnym wypadku można umrzeć na cholere w ciągu 24 godzin. Niektórzy ludzie wylizują się z cholery mocą własnego organizmu. Epidemiolodzy wskazują, że pomimo ubóstwa Peru, braku odpowiedniej liczby łóżek szpitalnych, braku odpowiednich warunków higienicznych zaraza (pierwsza od ponad 100 lat na kontynencie) zbiera stosunkowo małe żniwo - tylko 0.8% ofiar zmarło. Ale i tak jak utrzymuje Villareal o te 0.8% za dużo. Dr Villareal jest optymistą - twierdzi, że uda się cholere w Peru wygasić do lata. Ile jeszcze osób umrze? Lekarze głowią się także nad tym co zrobić, żeby w następnych napadniętych przez cholere krajach Ameryki Południowej było jak najmniej ofiar. Nikt nie wie jak bakterie cholery - przecinkowce dostały się do Peru. Podejrzewa się, że zostały zawleczone przez któryś z azjatyckich trawlerów, który zacumował w Chimbote. W Azji cholera z większą bądź mniejszą intensywnością jest obecna cały czas. W Indiach wzdłuż Gangesu występuje najczęściej. W marcu cholera pojawiła się w Indonezji. Nie jest to jeszcze epidemia, ale zanotowano już 11 zgonów w kilku wioskach. Cholera jest obecna także w Afryce. Od początku roku występuje w postaci epidemii - największej w tym stuleciu - w Zambii. Spowodowała dotychczas śmierć około 1000 osób.

IMIGRACJA

Pytanie: Czy mogę sprowadzić siostrę na kategorię "Łączenie rodzin"?

Odpowiedź: Nie. "Łączenie rodzin" normalnie oznacza sponsorowanie żony/męża, dzieci, rodziców. Brat, siostra, ciocia, itd. zaliczani są do "dalszej" rodziny w procesie imigracyjnym.

Pytanie: Byłam w biurze imigracyjnym, powiedziałam, że chcę sprowadzić siostrę z Polski, dali mi kwestionariusz do wypełnienia i odesłania do biura imigracyjnego. Czy to oznacza, że siostra na pewno przyjedzie?

Odpowiedź: Nie. W związku ze zmienioną sytuacją polityczną w Polsce i z otwarciem pełnoobsługowej ambasady kanadyjskiej w Warszawie, proces składania podania o stały pobyt w Kanadzie odbywa się inaczej niż przedtem. Teraz KAŻDY

musi wpiąć osobiście złożyć podanie o stały pobyt. Siostra więc, musi wpiąć złożyć podanie o stały pobyt bezpośrednio do ambasady. Jeśli podanie zostanie odrzucone, ambasada rozpatrzy ewentualność sponsorowania przez rodzinę. Jeśli istnieje szansa na sponsorstwo, podanie zostanie przyjęte. Siostra otrzyma taką wiadomość na piśmie. Siostra powinna wówczas ten list wysłać do Pani. Na tej podstawie, pani może złożyć oświadczenie sponsorstwa. Jeśli nawet ze sponsorstwem siostry podanie zostanie odrzucone, nie dostanie Pani takiego "zaproszenia" do sponsorowania. Jeśli siostra złoży podanie o sponsorstwo z własnej inicjatywy ma szansę stracić \$350.

Pytanie: Złożyłam podanie o stały pobyt. Dostałam list z Buffalo, że jeśli do 6 miesięcy nie przedstawię

potwierdzonej oferty pracy, to zamkną moją teczkę! Jeszcze nie miałam "interview". Czy to jest zgodne z prawem?

Odpowiedź: To jest dobre pytanie. Przypuszczam, że będzie trzeba tą sprawę oddać do Sądu Federalnego, bo inaczej nic się nie załatwi. Na te i inne problemy imigracyjne będą odpowiedzi w czasie sesji informacyjnej dot. imigracji, która odbędzie się w niedzielę 21 kwietnia br. w hotelu "Sheraton" na przeciwko ratusza (City Hall) w Toronto. Wstęp wolny. Przedmiotem dyskusji będą "nowe realia" w procesie imigracyjnym. Dyskusja prowadzona będzie przez adwokatów/konsultantów z Quebec i Ontario.

HANIA SOKOLSKA
766-4779

KOMUNIKAT KONSULATU GENERALNEGO R.P. W TORONTO

Począwszy od dnia 8 kwietnia ulegają zmianie godziny przyjmowania osób w sprawach konsularnych. Konsulat Generalny otwarty będzie w następujących dniach i godzinach.

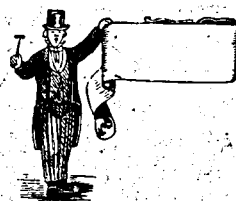
	Godz. przyjęć biur podróży	Godz. przyjęć indywidualnych spraw
Poniedz.	9:00-10:00	10:00-13:00
Wtorek	9:00-10:00	10:00-13:00
Środa		15:00-18:00
Czwartek	9:00-10:00	10:00-13:00
Piątek	9:00-10:00	10:00-13:00

Toronto przy 206 Beverley Street UROCZYSTE ZEBRANIE Oddziału Rady Narodowej w Kanadzie z udziałem przedstawicieli wolnej Polski w osobach Korpusu Konsularnego z Konsulem Generalnym p. Andrzejem Brzozowskim na czele.

Powitalna sesja zebrania OTWARTA DLA PUBLICZNOŚCI rozpocznie się przed południem o godz. 10:00 i potrwa do 12:00. Uczestników zebrania prosimy bardzo o wczesne przybycie.

Za Prezydium
Oddziału Rady Narodowej
w Kanadzie

Marek M. Jagła Dr. Marek J. Celiński
Sekretarz Przewodniczący
Generalny

UROCZYSTE ZEBRANIE RADY NARODOWEJ

Po przekazaniu insygnii władzy prezydenckiej przez Prezydenta R.P. Ryszarda Kaczorowskiego rezydującego w Londynie nowo wybranemu Prezydentowi Lechowi Wałęsie w dniu 22 grudnia 1990 r. uległ rozwiązaniu konstytucyjny legalny Rząd R.P. przebywający na uchodźstwie od czasu wybuchu II wojny światowej.

Mocą decyzji Prezydenta Lecha Wałęsy i Marszałka Senatu Andrzeja Stelmachowskiego nie objęto rozwiązaniem Rady Narodowej, która nadal istnieje zagranicą, do czasu wyborów Sejmu w Polsce mających nastąpić jesienią bieżącego roku.

W sobotę 20 kwietnia br. odbędzie się w domu SPK Kolo Nr 20 w

KONKURS RYSUNKOWY organizowany przez CITY OF YORK PUBLIC LIBRARY JANE-DUNDAS BRANCH

Temat:
POLSKA

Zapraszamy wszystkie dzieci w wieku od 5 do 12 lat do wzięcia udziału w konkursie rysunkowym, zorganizowanym z okazji dwusetnej rocznicy ustanowienia Konstytucji Trzeciego Maja - pierwszej demokratycznej konstytucji europejskiej.

Jest to wyjątkowa okazja do zastanowienia się i wyrażenia tego, co Polska znaczy dla najmłodszych Polaków żyjących poza jej granicami - dla tych, którzy niedawno Kraj opuścili, jak i dla tych, którzy znają go tylko z opowiadań rodziców.

WARUNKI KONKURSU:

1. Udział w konkursie mogą brać dzieci w wieku od 5 do 12 lat.
2. Prace rozpatrywane będą w trzech kategoriach wiekowych: 5-7 lat, 8-10 lat, 11-12 lat.
3. Członkowie rodziny pracowników Biblioteki wyłączeni są z udziału w konkursie.
4. Technika wykonania pracy jest dowolna.
5. Do każdej pracy musi być dołączona informacja z nazwiskiem wykonawcy, adresem, telefonem, wiekiem, szkołą i klasą.
6. Ogłoszenie wyników połączone z rozdaniem nagród i wystawą prac odbędzie się w bibliotece Jane-Dundas Branch 27 kwietnia 1991 r. o godzinie 14:00. Prace zostaną przekazane do Konsulatu Rzeczypospolitej Polskiej w Toronto.

8. Prace należy składać u pani Jolanty Grzelczyk w City of York Public Library Jane-Dundas Branch nie później niż do **20 kwietnia 1991.**

ADRES BIBLIOTEKI:

City of York Public Library
Jane-Dundas Branch
620 Jane Str, Toronto, M6S 4A6
TEL. 394-1014

Na zwycięzców czekają atrakcyjne nagrody!!!

Nagrody ufundowali:

High Park Travel Centre, Konsulat Rzeczypospolitej Polskiej w Toronto, Lexicon - Dom Książki, PEKAO Travel, Polimex, Syrena Travel, Video Cafe, Związkowiec - Księgarnia.

EXTRA MONEY! NATYCHMIAST!

Staly dopływ gotówki
24h na dobę.
**BEZPŁATNY 64-STRO-
NICOWY MANUAL.**
Informacje: Mark Len
Suite W306-801 E.
6th Ave. Vancouver,
B.C. V5T 1L8.
Załącz \$2 na koszty
przesyłki i korespondencji!

NAJBARDZIEJ ZNANA WŚRÓD POLAKÓW W KANADZIE

Dzięki darowi intuicji
pomoże Ci w rozwiązaniu
Twoich problemów.
Wróżba z kart • przyszłość
• teraźniejszość • przeszłość
TEL. 633-4469

R.B. Holiday Travel Ltd.
1310 Dundas Street East, Suite 207
MISSISSAUGA, ONT. L4Y 2C1
TEL. 273-3238 FAX (416) 949-5606

UWAGA! * **SPECIAL** * UWAGA!

JEDYNE BIURO KTÓRE OFERUJE NAJTAŃSZĄ
SPECJALNĄ CENĘ

DO WARSZAWY	\$ 629.00
DO WIEDNIA 01 czerwca - 28 czerwca	\$ 619.00
20 czerwca - 15 sierpnia	\$ 759.00
16 sierpnia - 15 września	\$ 699.00
16 września - 31 października	\$ 699.00

DO PARYŻA Już od \$ 250.00 w jedną stronę
PONADTO INTERESUJĄCE CENY DO WSZYSTKICH
INNYCH KRAJÓW EUROPY ORAZ NA SŁONECZNE POŁUDNIE
Najtańsze ubezpieczenia dla przyjeżdżających i wyjeżdżających •
paszporty • wizy • zaproszenia

ZAPRASZA

na programy radiowe i program TV

FM 108 STEREO

poniedziałek godz. 9⁰⁰-11⁰⁰ wieczorem
sobota godz. 2⁰⁰-4⁰⁰ po południu

CITY TV Kanał 57 Kabel 7

niedziela godz. 10⁰⁰-11⁰⁰ rano

Sutton
GROUP

ANTONI GROCHOWSKI
M. ARCH./M.R.A.I.C.

sutton group -
north east real estate
AN INDEPENDENT MEMBER BROKER
305, 435 - 36 Street N.E.
Calgary, Alberta, Canada T2A 6K3
bus: (403) 272-0033 fax: (403) 273-3433
res: (403) 277-2222 or (403) 277-6464

Sales Associate

Zadziwiające możliwości chińskiej medycyny

"Sunrider food"

Medycyna ciągle poszukuje metod do walki z chorobami, z cierpieniem fizycznym. Często jednak metody stricte medyczne zawodzą. Człowiek dotknięty nieuleczalną chorobą, mający niewielkie szanse na przeżycie lub nie mający już ich wcale poszukuje leku, który mógłby mu pomóc. Próbuje wykorzystać ostatnią szansę i nadzieję.

Historia, którą chcę opowiedzieć i której tragiczny początek rozegrał się nie tak dawno, bo zaledwie trzy lata temu, dotyczy emigrantów, emigrantów z Filipin.

Młode małżeństwo, któremu udało się opuścić Filipiny w 1974 roku, postanowiło wyemigrować do USA. Obydwoje mieli przydatne zawody: on - księgowy, ona zaś była dyplomowaną pielęgniarką. Obydwoje znali język angielski, a więc ich start był trochę łatwiejszy. Byli jednak emigrantami, którzy zaczęli życie w nowym, obcym kraju, a więc jak większość emigrantów musieli ciężko pracować i pokonywać wiele trudności. Kiedy przyszła na świat trójka ich dzieci postanowili zmienić według ich opinii niezbyt bezpieczne Stany Zjednoczone na nieco spokojniejszą Kanadę.

W niedługim czasie po przyjeździe do Kanady okazało się, że ta młoda Filipinka - matka trojga dzieci - jest nieuleczalnie chora. Lekarze stwierdzili Multiple sclerosis (stwardnienie rozsiane). Choroba ta zwana jest również rozsiałym zapaleniem mózgu i rdzenia kręgowego. Charakteryzuje się powstawaniem uszkodzeń w całym ośrodkowym układzie nerwowym. Patogeneza tej choroby nie jest znana i początek choroby jest trudny do uchwycenia. Dotyczy ona najczęściej osób

w wieku 20-40 lat. Początkowymi objawami są zaburzenia czuciowe i ruchowe. Po okresach remisji i nawrotów stan chorego w miarę upływu czasu pogarsza się; dołączają się poważne zaburzenia wzroku, a także zmiany psychiczne. Po kilku latach dochodzi do trwałego kalectwa. Leczenie jest mało skuteczne.

Tak więc, po wielu próbach leczenia tej młodej Filipinki w szpitalach w London i w Windsor w Ontario, lekarze orzekli, że przypadek jest beznadziejny i zaproponowali "czekanie na śmierć" w szpitalu lub w domu. Wybrała dom.

Była tak słaba i tak wyniszczone chorobą, że mogła tylko leżeć. Straciła w 50% słuch i wzrok, nie mogła jeść ani spać. Jej kruczo-czarne długie włosy wypadały garściami. Rodzina była świadoma jej beznadziejnego stanu. Ostatnią jej wolą było pojechać do Kalifornii i spotkać się z bratem. Postanowiła też u niego zostawić swoje dzieci. To była bardzo męcząca podróż - odbyła ją nie opuszczając specjalnie przygotowanego wózka.

W Kalifornii dowiedziała się o specjalnym rodzaju żywności, tzw. "Sunrider food". Jej wynalazcami i producentami jest małżeństwo Chińczyków: dr. Tei-Fu Chen - Taiwańczyk z pochodzenia - dyplomowany farmakolog, doktor w dziedzinie starożytnej chińskiej medycyny oraz biochemik - i jego żona - Ol Lin Chen. Żona dr. Chen jest również lekarzem, specjalistką w dziedzinie medycyny wschodniej. Doktor Tei-Fu Chen przez wiele lat zgłębiał wiedzę z dziedziny chińskiego ziołolecznictwa oraz poznawał metody starożytnych, chińskich technik medycznych. Podręcznikiem, z którego dr.

Chen czerpał przez długie lata tą cenną wiedzę był starożytny herbarz chiński, będący w ciągu 5000 lat własnością lekarzy chińskich cesarzy. Pieczę nad tym unikalnym dziełem sprawował dziadek dr. Chena, który był zielarzem, a także pierwszym nauczycielem Tei-Fu Chena.

"Sunrider food" to odpowiednio spreparowane różne rodzaje ziół, warzyw i owoców w postaci tabletek, płynów, herbat, produktów zbożowych: cereal, a także zestawy witamin; których produkcja oparta jest na bazie tysiącletnich starożytnych chińskich receptur i praktyk. W procesie przygotowywania i produkcji "Sunrider food" nie stosuje się żadnych środków konserwujących, ani też środków chemicznych.

Zestaw tak przygotowanej żywności ma działanie wzmacniające i oczyszczające organizm, a nawet upiększające. Specjalnie spreparowana mieszanka ziół, warzyw i owoców hodowanych w naturalnych warunkach (do ich hodowli używa się również czystej wody) wzmacnia system immunologiczny i wzmacnia produkcję tzw. komórek T, których brak powoduje m.in. rozwój nowotworów, zapadalność na infekcje i wiele chorób. "Sunrider food" odżywia zniszczony chorobą, a także chemicznym leczeniem system trawienny. Reguluje układ krążenia krwi i system wydzielniczy. Uspokaja organizm i relaksuje mięśnie. Odpowiednie zestawy ziół działają również przeciwbólowo. "Sunrider food" była wielokrotnie testowana i modyfikowana w ciągu 15 lat badań.

Ta beznadziejnie chora kobieta zaczęła więc stosować "Sunrider food". Po tygodniu przybrała 1/2 kg na wadze; po trzech tygodniach mogła już podnieść głowę. Po miesiącu pierwszy raz usiadła.

W tej chwili minęło trzy lata od tego dnia, kiedy dowiedziała się o swojej nieuleczalnej chorobie. Minał ponad rok od chwili, kiedy zaczęła stosować ten mało znany środek.

Postęp w regeneracji jej organizmu jest aż trudny do uwierzenia. Prowadzi już samochód! Słuch i wzrok odzyskała w 100%. Jej włosy są długie i gęste. Jeszcze tylko utyka na jedną nogę. Lekarz twierdzi jed-

Dokończcie na str. 48

ODŻYWIENIE - CO DOBRE A CO ZŁE?

O zdrowym odżywianiu mówi i pisze się coraz częściej. Coraz więcej ludzi przywiązuje do niego wagę. W naszym polskim środowisku przyzwyczajonym do tradycyjnej sutej kuchni następują też duże zmiany w przyzwyczajeniach odżywiania. Jesteśmy bombardowani różnymi doniesieniami i reklamami na temat co jest i co nie jest zdrowe. Często różne te informacje nie są zgodne i mogą się przyczyniać do nieporozumienia. Największą uwagę zwraca się na cholesterol, włóknik (fibre), czerwone mięso, sól i cukier.

CHOLESTEROL. Większość medycznych badaczy uważa, że wysoki poziom cholesterolu przyczynia się do chorób serca. Z drugiej strony opinie są podzielone na temat najważniejszej diety kontrolującej (obniżającej) poziom cholesterolu we krwi.

Cholesterol jest rodzajem tłuszczu cyrkulującym w obiegu krwionośnym. Około 80% cholesterolu jest wytwarzane naturalnie przez wątrobę. Pozostała ilość pochodzi z pokarmów bogatych w cholesterol. Są to produkty pochodzenia zwierzęcego, a więc mięsa wołowe, wieprzowe i baranina, krewetki (shrimp), nabiał, a szczególnie żółtko jajka. Pewna ilość cholesterolu jest niezbędna dla organizmu w celu produkcji hormonów i zabezpieczającej osłony wokół osłonki nerwowej. Nadmiar cholesterolu odkłada się w naczyniach krwionośnych zakłócając obieg krwi i w efekcie może spowodować atak lub zawał serca. Uważa się, że około 60% populacji ma niebezpiecznie wysoki cholesterol. Wysoki poziom cholesterolu jest niebezpieczny dla osób, które mają w rodzinie przypadki chorób serca, wysokie ciśnienie krwi, cukrzycę,

nadwagę lub palą papierosy. Kontrola cholesterolu nie musi oznaczać pozbawienia przyjemności jedzenia. Podstawowe zasady to: wyeliminowanie tłustych mięs, nie jedzenie skór z drobiu, zastąpienie smażenia - pieczeniem i ogólnie używanie mniej tłuszczu.

WŁÓKNIK. Przemysłowa obróbka żywności i związane z tym przyzwyczajenia przyczyniły się do wielu współczesnych chorób. Włóknik spełnia bardzo istotną rolę dla układu trawiennego. Pozwala on nie tylko "rozcieńczyć" składniki odżywcze, ale również reguluje ilość składników przyswajanych i oczyszcza układ trawienny. Zapewnienie pożywienia bogatego we włóknik jest podstawą do uregulowania poziomu cholesterolu. Pokarmy bogate we włóknik to otręby, płatki owsiane i większość "cereals". Również dobrym źródłem są wszystkie warzywa i owoce.

CZERWONE MIĘSO. Mianem tym określa się mięsa: wołowe, wieprzowe i baranie. Jeśli są tłuste, to zawierają one dużo cholesterolu, dlatego bardziej pożądane są chude, które są bardzo dobrym źródłem żelaza. Spożywane umiarkowanie, mięso spełnia ważną funkcję w zapewnianiu urozmaiconego zdrowego pożywienia.

SÓL. Sól wzmacnia wysokie ciśnienie krwi u większości osób cierpiących na nadciśnienie. Spotyka się osoby, które nie są podatne na skutki nadmiaru soli. Niemniej zaleca się wszystkim ograniczenie spożycia soli. Większość pokarmów zawiera duże jej ilości. Sól jest dodawana również do większości wyrobów słodkich. Np. sztuczne bite śmietany (topping cream) używane w większości niskiej jakości ciast i tortów zawierają dużo soli dla poprawienia smaku, także niektóre gatunki lodów potrzebują dodatku soli w celu stonowania smaku. Konserwy przeważnie zawierają dużo soli w celach konserwacyjnych. Stopniowo ograniczając ilość soli w potrawach przygotowanych w domu nie zauważymy pogorszenia smaku potraw, a na pewno pomożemy naszemu zdrowiu.

CUKIER. Słyszy się stwierdzenia, że cukier nie jest szkodliwy, a jedynie przyczynia się do próchnicy zębów. W rzeczywistości jesteście jednak "przeładowywani" ogromną ilością cukru w napojach i słodyczach. Ograniczając cukier, jest znacznie łatwiej utrzymać cholesterol pod kontrolą jak i łatwiej uregulować funkcję układu trawiennego.

DR. LIDIA DOBOSZ
TEL. 534-0050

KOMUNIKATY

POLISH MUSIC FROM KOSCIUSZKO TO WALESIA KONCERT JEDENASTU CHÓRÓW POLONIJNYCH W TORONTO

Federacja Polek Ogniwo 11 uprzejmie zawiadamia, że drugi festiwal chórów polonijnych odbędzie się pod patronatem Kongresu Polonii Kanadyjskiej w dniu **11 maja br. o godzinie 5 pp. (17:00) w szkole West Toronto przy 330 Lansdowne.**

Koncert zorganizowany jest z okazji dwusetnej rocznicy Konstytucji 3 Maja.

Zapraszamy całą Polonię i prosimy o poparcie naszej imprezy. Wstęp \$10.00 od osoby na pokrycie kosztów festiwalu.

Za Zarząd Ogniwa 11
J.SZTRUMF (Przew.)

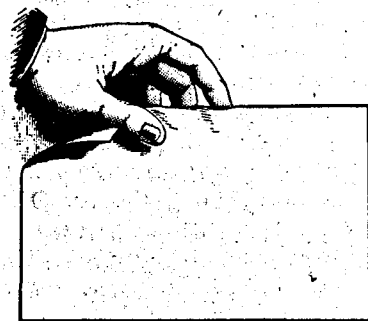
...

KLUB INICJATYWY KATOLICKIEJ w Toronto zaprasza wszystkich zainteresowanych na spotkanie z **OJCEM ATANAZYM - ZAKONNIKIEM OBRZĄDKU BIZANTYJSKO-SŁOWIAŃSKIEGO**, które odbędzie się dnia **20 KWIETNIA 1991 r. o GODZ. 7:00 p.m.** (po Mszy św.) w sali budynku "COPERNICUS LODGE" przy **66 Roncesvalles Ave.**

W programie spotkania:

1. Obrządek bizantyjsko-słowiański i jego miejsce w kościele katolickim.
2. Tematy związane ze spotkaniem Ojca Świętego JANA PAWŁA II z wierzącymi tegoż obrządku w Polsce. (400 LAT UNII BRZESKIEJ 1595).
3. Unicy na Podlasiu i grekokatolicy w dzisiejszej Polsce.
4. O zwyczajach życia zakonnego (posty i modlitwa).

WOJCIECH STRAHL

LATO U BABCI, CIOCI, WUJKA,
A MOŻE NA KOLONII???

**TYLKO Z NAMI CZAS CI PLYNIE
JAKBYŚ SPĘDZAŁ GO W RODZINIE!**

**R.B. Holiday Travel Ltd.
& Educational Tours
1310 Dundas Street East, Suite 207,
Mississauga, Ont. L4Y 2C1; TEL. 273-3238**

**UWAGA! LATO POLONIJNE 1981
R.B.HOLIDAY TRAVEL LTD.
& EDUCATIONAL TOURS
organizuje w sezonie letnim:**

- **KOLONIE** w Zakopanem i Piwnicznej dla dzieci i młodzieży w wieku od lat 8 do lat 18, w cenie od \$1400 do 1600, w tym przelot, zakwaterowanie na miesiąc, wycieczki i możliwość przedłużenia pobytu w Polsce.
- **LETNIE SZKOŁY KULTURY JĘZYKA POLSKIEGO** na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie oraz na Uniwersytecie Katolickim w Lublinie w turnusach 4- i 6-tygodniowych.
- **STUDIA METODYCZNE DLA NAUCZYCIELI POLONIJNYCH** w Lublinie.

W związku z ograniczoną ilością miejsc prosimy o pilny kontakt telefoniczny z biurem.

**TEL. (416) 273-3238
FAX (416) 949-5606**

Uprzejmie zawiadamiamy, że wzorem lat ubiegłych również i w tym roku R.B. Holiday Travel and Educational Tours, pod kierownictwem Pani Jean Dub-Milaniak, organizuje kolonie dla dzieci i młodzieży w Zakopanem i Piwnicznej w terminie od 3.07. do 28.07.1991 r. Celem tych wyjazdów jest pogłębienie znajomości języka polskiego w warunkach kolonijnych poprzez codzienne kontakty z językiem, a także poznanie kraju Ojców, jego kultury i przyrody poprzez organizowanie licznych wycieczek turystyczno-krajoznawczych. Program przewiduje między innymi: wycieczki do Krakowa, Wieliczki, Szczawnicy, Doliny Kościeliskiej oraz spływ Dunajcem, wyjazd kolejką na Kasprowy Wierch, Gubałówkę, pieszne spacerunki w góry. Na kolonii nie zabraliśmy również wesołej zabawy, humoru przy wieczornych ogniskach.

**Gwarantujemy fachową opiekę
i rodzinną atmosferę.
W celu uzyskania bliższych informacji
prosimy kontaktować się z naszym biurem.**

KALENDARZYK ECHA

11 kwietnia, CZWARTEK
Filipa, Leona
12 kwietnia, PIĄTEK
Iwana, Juliusza, Lubosława
13 kwietnia, SOBOTA
Idy, Hermenegildy, Przemysława
14 kwietnia, NIEDZIELA
Bereniki, Justyny, Waleriana
15 kwietnia, PONIEDZIAŁEK
Anastazji, Leonida, Wacława
16 kwietnia, WTOREK
Benedykta, Bernadetty, Julii
17 kwietnia, ŚRODA
Patrycego, Roberta, Rudolfa

Tobie niebo i korona
A nam zdrowie i fortuna.
Był to jeden z obrządków towarzyszących krzątaniu się na wydrapanym z gruzów ogrodzie, pełnym dzikiego bzu i głogu, ziół i kęp, niesfornie kwitnących kwiatów. Gdy odeszła nowi gospodarze zrobili "porządek". Wycięli co dzikie okazy, na sztywnych rabatkach wyrosła "marchewka" i "pietrusecka", sypnięto tu i ówdzie azotem. A dziś - znów w panice odwrót do natury!

Oto co o tym pisze jej wielki miłośnik Mieczysław Górny:

Biodynamista stara się maksymalnie wykorzystać energię atmosfery i kosmosu (światła, ciepła, rytmów dobowych i rocznych, wody). Rośliny światłolubne sadi w miejscu nasłonecznionym i uważa, by "sąsiedzi" nie zasłaniaли im słońca; ciepłolubnym - wyznacza miejsca zaciszne; lubiących wilgoć - nie zmusza do życia na płaszczystym podłożu. Podobnie postępuje rolnik konwencjonalny. Ale biodynamista bardziej niż on podporządkowuje się wymaganiom roślin. Wie, że żyją one we właściwym dla każdego gatunku rytmie...

"Wszystko co się kosi, wyrwa i zachowuje robi się bezpieczniejsze podczas ubywania niż przybywania Księżyca. Doły kop w pełni, podczas nocy. Korzenie drzewa przykrywaj w pełni Księżyca" - pisał na początku naszej ery Pliniusz Starszy. Współczesne badania wykazują, że niektóre dawne opowieści o złych i dobrych porach na zbieranie ziół, płodów rolnych, czy zabiegów na polach są uzasadnione. Rośliny sadzone lub siane na dwa dni przed pełnią Księżyca dają większe i lepsze zbiory. W przypadku pomidorów poprawa ta może wynosić 60%, zbóż - 25%, fasoli - 80%. Poprawia się również jakość uprawianych roślin. Marchew np. siana przy pełni, ale w dzień, ma bardzo gładką powierzchnię, jest słodka i soczysta. Trzeba jednak pamiętać, że dobre oddziaływanie pełni Księżyca sprawdza się tylko podczas suchych dni. Gdy pada - trzeba zrezygnować z sadzenia lub siania.

Innym rytmem księżycowym jest rytm opadania i wznoszenia się Księżyca. Przesuwa on się na niebie po łuku bardziej (Księżyc wznoszący się) lub słabiej (Księżyc opadający) wyżej ponad horyzont. Podobnie wędruje Słońce. Na początku lata zakreśla ostro i wysoko wznoszący się łuk (w południe świeci prawie pionowo nad naszymi głowami); a później stopniowo zniżą się. Pod koniec grudnia w południe świeci nisko nad horyzontem. Słońce ma roczny cykl wznoszenia się i opadania. Księżyc powtarza podobny cykl co miesiąc.

Podczas obniżania się Księżyca rośliny jakby odzwierciedlają jego drogę; zaczynają ciążyć ku ziemi. Ich soki spływają do części podziemnych. Jest to więc dobry okres do przesadzania (łatwiej rozwijają się systemy korzeniowe), do nawożenia (substancje odżywcze lepiej są przyswajane przez rośliny), przycinania drzew, żywoptów i do zbiorów bulw i korzeni.

Przed wszystkim jednak czas obniżania się Księżyca jest czasem sadzenia. Można tu nawet wyznaczyć precyzyjne terminy, optymalne dla poszczególnych gatunków. Np. pomidory najlepiej sadzić wtedy, gdy obniżający się Księżyc znajdzie się w konstelacji Lwa; sałatę - Raka lub Skorpiona; kwiaty - Bliźniąt lub Wagi. Wznoszący się Księżyc "podnosi" soki rośliny do góry. Zebrane wtedy owoce można dłużej przechowywać bez obawy utraty soczystości. Jest to najlepszy okres do szczepienia drzew owocowych. Analogicznie do wznoszącego się Księżyca działa poranna pora dnia, a do obniżającego się - wieczorna.

Niekiedy w uprawach biodynamicznych bierze się pod uwagę rytm dobowy obrotu Ziemi. Rytm ten porównać można do oddychania. Wieczorem ziemia wdycha, a rano wydycha. W związku z tym okopywanie roślin motyką w dni wilgotne należy wykonywać przed południem, zaś w czasie suszy po południu. Dzięki temu nie przesuszamy korzeni.

Księżyc ze wszystkich planet najsilniej wpływa na wzrost roślin.

OGRÓD NA NAPĘDZIE KOSMICZNYM

Wspaniałe nastroje! Włosiał Ruszamy w młodą zieleń, w parki, ogródki, działeczki, skubtemy, grabimy, kopimy i sadzimy w pierwszych mocnych promieniach słońca jak nowo narodzeni. Działamy zgodnie z naturą, która wyciąga nas na światło dzienne.

W ostatnich numerach ECHA namawialiśmy Państwa do uprawiania ogrodnictwa tradycyjnego, które po latach pogardy wraca do łask. Z dumą musimy przyznać, że jest to również i polska tradycja. I to wcale bogata. Na przykład na lubelszczyźnie siano i zbierano według faz Księżyca. Ba, nawet włoska nie przycięto, gdy ten nie sprzyjał! Wpatrywano się w niebo czekając stosownej pory na zasiew. Przetrwiał tam nawet w skarlalej postaci kult księżycy, jako pana zasiewu i zbioru. Jak to godzono z chrześcijaństwem łatwo dociec, bowiem ów księżyc i gwiazdy stworzone były, a nie samowładne.

Wiedzę zwaną dziś szumnie biodynamiką posiadała też i moja babcia lublinianka, wróg chemii, pośpiechu, a zwłaszcza popędzania natury. Pamiętam ową babcie schyloną w ni to poważnym ni to żartobliwym pokłoniem do księżycy i jej słowa:

Księżycu na nowiu
Byś służył naszemu zdrowiu!

POLAK NIE ZGINIE

POLISH CANADIAN COMMUNITY SERVICES

POLISH CANADIAN COMMUNITY SERVICES (POLSKO-KANADYJSKIE BIURO USŁUG SOCJALNYCH), 1579 Bloor St. W. Toronto, tel.: 533-9471

W ramach programu "ZDROWIE POLSKIEJ SPOŁECZNOŚCI" Polish Canadian Community Services zaprasza jak każdej soboty do Howard Public School, 30 Marmaduke Park Ave., godz. 10:00 a.m., w pobliżu Roncesvalles Ave. i Howard Pk Ave.

Po co uczyć się radiestezji? Po co rozwijać intuicję? Czy psychotronika może pomóc nauce i medycynie? Co psychotronika może dać ludziom uczącym się?

13.04.1991 na te i wszystkie inne pytania odpowiedzą Adam Wiśniewski, radiesteta, psychotronic i Wiktor Bodnar w trakcie spotkania: "MOŻLIWOŚĆ I PERSPEKTYWY WYKORZYSTANIA RADIESTEZJI I PSYCHOTRONIKI".

Niektórzy lysieją w 25 r. życia, inni są nadmiernie ostrożni, wycofują się, lub muszą wszystko sprawdzić wiele razy. Są takie dzieci, które lubią chodzić do szkoły, a są takie, które lubią tylko psocić, wagarować, niszczyć. Jedni są wyspani po 5-6 godzinach, inni syplają 9-10 godzin.

Czy ma to związek z odżywianiem? Jak manipulować naszym organizmem przy pomocy odżywiania?

Na te i inne pytania odpowie dr Barbara Staliszewska, 20.04.1991 w trakcie spotkania "ROLA WITAMIN, MINERALÓW I PIERWIASTKÓW ŚLADOWYCH W ŻYCIU CZŁOWIEKA ZDROWEGO, CHOROŚLIWEGO I DZIECKA".

W High School, Bishop Marrocco, koło stacji Dundas West, 1515 Bloor St., skrzyżowanie z Dundas St., sala 416 odbywa się:

16.04.1991 o godz. 18:30 kolejne: spotkanie kursu radiestezji i psychotroniki stosowanej "BYĆ MŁODYM TAKŻE W PÓŻNEJ STAROŚCI". Kurs jest bezpłatny i są jeszcze wolne miejsca. Zgłoszenia na miejscu, u kierownika kursu p. Adama Wiśniewskiego. Ewentualne informacje - tel. 538-8866.

Serdecznie zapraszamy na kolejne spotkanie wszystkich zainteresowanych nt. Przepisów prawa lo-

kalowego. Na spotkaniu zaproszony prawnik będzie mówił na temat wynajmowania i posiadania mieszkań. Co należy wiedzieć przed wynajęciem mieszkania, oraz o prawnej odpowiedzialności lokatorów i właścicieli mieszkań? Jak sporządzić umowę o wynajęcie mieszkania? Gdzie szukać porady, jeśli potrzebujemy pomocy w tym zakresie.

Spotkanie odbędzie się 18 kwietnia o godz. 18:30 w sali parafialnej kościoła św. Kazimierza, 156 Roncesvalles Ave.

POLONIA THEATRE & DANCE SOCIETY POLSKI TEATR - POLONIA

STEFAN HOLDA
FOUNDER & ARTISTIC DIRECTOR

PREZENTUJE PUBLICZNOŚCI TORONTO
PREMIEROWY 3-AKTOWY, WESOLY WODEWIL
HENRYKA ZBIERZCHOWSKIEGO

PT. "PORWANA NARZECZONA"

WEST TORONTO SECONDARY SCHOOL
COLLEGE AND LANSDOWNE

3, 4 MAJA 1991 - PIĄTEK - SOBOTA, GODZ. 20:00

W spektaklu udział biorą zawodowi artyści polscy zamieszkałi w Kanadzie.

Irena Reczkowska-Raab, Joanna Orzeszek, Dorota Kretowska, Aleksander Aksinowicz, Robert Krzywulski, Janusz Rataj, Marek Nagengast, Bogdan Paszkiewicz, Szymon Gębski, Krzysztof Jaworski, Mirek Zajac, Andrzej Przybyszewski, Zdzisław Dębowski, Tadeusz Urbanowicz, Bogdan Minkowicz, Stefan Holda, Joanna Kopowska, Małgorzata Drag oraz inni.

Sprzedaz biletów: PEKAO - TEL. 533-1988, STEFAN - 763-3157
Polish Canadian Community Services - TEL. 533-9471,
Solarski Pharmacy, 149 Roncesvalles Ave. - TEL. 536-5452
Cena biletów: \$18.00, \$21.00 • TYLKO 2 przedstawienia

POLAK NIE ZGINIE

9 LAT PIONIERSKIEJ INSTYTUCJI DLA POLAKÓW W KANADZIE

5 kwietnia odbył się w Toronto nadzwyczaj uroczysty bankiet z okazji dziewiątej rocznicy powstania Polish Canadian Community Services. Przybyli i wychwalali działalność biura kanadyjscy politycy Jesse Flis i Elaine Ziemia. Listy z gratulacjami nadesłali nieobecni na spotkaniu, choć zaproszeni, Bob Rae, Patrick Boyer, Art Eggleton, Ruth Grier, Mel Lastman, Chris Korwin Kuczyński, Gerry Weiner i Bruce Sinclair. Dla obecnych była to okazja uczczenia organizatorów, ochotników i fundatorów ośrodka jakimś są agencje rządowe różnych szczebli i osoby prywatne. Bardzo dobitnie wyraził to w swoim wystąpieniu senator Stanley Haidasz.

"Szpanowni Państwo,

Dziewięć lat temu z inspiracji pani Elżbiety Wolskiej powstało Polish Social Services Bureau. Była wówczas wolontariuszką w agencji dla nowo przybyłych. Poprzez swój stały kontakt z ludźmi wchodzącymi w nowe dla nich życie Kanady, mających liczne i różnorodne problemy psychologiczne i społeczne, pani Elżbieta szybko zrozumiała potrzebę zorganizowanego działania, którego celem byłaby konkretna pomoc tym ludziom w ich procesie adaptacji, często rzutującym na całe przyszłe życie na emigracji.

Jest rzeczą wiadomą, że instytucje i agencje rządowe dostrzegają te problemy i starają się wychodzić im naprzeciw, nie ma jednak wątpliwości, że w tym bardzo trudnym okresie adaptacji do życia w nowym kraju, Polak zwróci się chętniej o pomoc do Polaka, Węgier do Węgra - to znaczy do kogoś, kto mówi w jego ojczystym języku. Tak więc w sposób

naturalny wynikający ze wspólnej kultury, lepiej może zrozumieć jego potrzeby.

W tym sensie ta pionierska instytucja ma charakter uniwersalny, mający uzasadnienie w warunkach każdej grupy etnicznej.

Ogromny wysiłek niewielkiej grupy społeczników, którzy nie szczędzili swego prywatnego czasu przyniósł imponujące owoce. Dzisiejsze Biuro to już instytucja o wykrystalizowanym charakterze, o szerokim programie usług społecznych, znane dobrze w środowisku polskim, ale również i wśród innych grup etnicznych.

Z takim rozmachem i bogactwem form działania, z tak liczną rzeszą wolontariuszy i stale współpracujących ekspertów Biuro jest absolutnie unikalne w Ontario. Z każdym tygodniem i miesiącem rozszerzając swój serwis Biuro umacniało swój prestiż i pozycję wśród władz, zapewniając sobie pomoc obecnych wśród nas dzisiaj przedstawicieli Ministry of Citizenship, Secretary of State, City of Toronto, Fundacji Millennium i wielu innych instytucji i organizacji.

Nie mogę jednak nie podkreślić tu rzeczy najważniejszej, że twórcy tej instytucji, wypracowując jej obecny model uwzględnili w nim najistotniejsze problemy, w które obfituje życie każdej zbiorowości. Poświęca się tu ogromną wagę sprawom prześladowanych i bitych kobiet, samotnych i schorowanych ludzi starszych, uzależnionej od narkotyków młodzieży, ludzi zagubionych, nie znających języka często bez elementarnych środków do życia.

Silą i istotą pracy Biura jest to, że w sposób skuteczny unika ono wszelkiej formalizacji i jego pracownicy potrafią zatrzymać się nad jednostkowym problemem człowieka i znaleźć dla niego najskuteczniejsze rozwiązanie. Biuro prowadzi też długofalową przemyślaną działalność oświatową, prawną i profilaktyczną. Poprzez konsultacje, odczyty i seminaria oraz organizację czasu wolnego dla osób starszych jest ono

współtwórcą warunków decydujących o pomyślnym procesie adaptacji.

Pragnę tutaj wyrazić moje uznanie i wdzięczność pani Elżbiecie Wolskiej i jej współpracownikom oraz szerokiej rzeszy wolontariuszy, tych wszystkich którzy swoją pracą przyczynili się do tak wspaniałych rezultatów tej instytucji.

Pozwolę sobie tu silnie podkreślić, że o dojrzałości danego społeczeństwa i jego kulturze świadczą nie tylko odnoszone przezeń sukcesy, ale także opieka nad jednostkami najsłabszymi, zagubionymi, przeżywającymi liczne trudności i dramaty. Dlatego też takiej instytucji powinniśmy okazać pomoc maksymalną, służyć jej radą, a także wesprzeć ją finansowo. Od nas wszystkich przedstawicieli różnych grup społecznych i zawodowych zależy jak szeroki będzie wachlarz świadczonych przez Biuro usług i jak skuteczna będzie pomoc dla tych, którzy tak bardzo jej potrzebują.

Byłem przy narodzinach Biura i z wielką uwagą śledzę jego rozwój i z ogromną nadzieją witam jego ambitne plany na przyszłość. O ich realizacji zadecyduje nasza wrażliwość i szczodrość, które będą nie tylko formą zapłaty za wiele pięknych i pożytecznych działań prowadzonych na co dzień przez Biuro, ale także inspiracją i źródłem otuchy dla ludzi, którzy z ogromną ofiarnością podjęli pracę, której celem jest pomoc bliźnim.

Polecam ich trud życzliwej uwadze Państwa, apeluję do przedstawicieli władz o właściwą ocenę tej ważnej społecznie pracy.

Wszystkim zaś pracownikom Biura i szerokiej rzeszy wolontariuszy składam najlepsze życzenia pomyślności i satysfakcji w ich jakże szlachetnej i ważnej pracy. Szczęść Wam Boże".

Wszystkie naprawy samochodowe

Specjalne ceny

Certyfikaty aut - \$29,95
Hamulce tylne - \$59,95
Hamulce przednie - \$84,95
Tłumiki od \$40,05
(Installed, Lifetime Guaranty)

- Pisemna gwarancja ważna w całej Kanadzie
- Konserwacja przeciwkorozyjna
- Większość napraw w 30 minut

251-2203, po polsku 274-8229
Thru-way Muffler & Brakes Centre
3090 Lakeshore Blvd. W. Toronto

Dруга lokalizacja w SCARBOROUGH - TEL. 297-4800

Islington

CHRYSLER PLYMOUTH

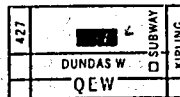
5476 Dundas Str. West, Islington, Ont. M9B 1B6

TEL. biuro: 239-3541, dom: 429-5494

ADAM MEDYNA

Sales & Leasing Consultant

Sprzedaz i leasing samochodów nowych i używanych
Golf, Dodge - Plymouth, samochody osobowe, vany, pick-ups

A & A MOTORS

NAPRAWA I SPRZEDAŻ SAMOCHODÓW

Inż. **ANDRZEJ BOGUCKI** **ANDRZEJ KOZIARSKI**

Wszystkie naprawy mechaniczne i elektryczne samochodów amerykańskich i importowanych. W przypadku awarii załatwiamy holowanie.

ZAŚWIADCZENIA DO REJESTRACJI SAMOCHODU

Naprawa hamulców (przód lub tył) + części **\$49.99** Wymiana oleju + filtra (do 5 litrów oleju) **\$24.99**

POLECAMY: Przy pomocy najnowocześniejszych dodatków do olejów i paliw:

- przedłużanie żywotności silników i skrzyń biegów
- obniżanie zużycia paliwa
- przywracanie utraconych osiągnięć silnikom

1541 - A The Queensway,
Toronto, Ontario M8Z 1T8

252-0226

Najlepiej zadzwoń
o silnik - używając

**UNICAR
AUTO
COLLISION
& Paint Centre**

- naprawy powypadkowe
 - prostowanie ram • zabezpieczenia przed korozją
 - bezpłatne kosztorysy napraw
 - rozliczanie z firmami ubezpieczeniowymi • Holowanie
 - samochody zastępcze
 - Kompletnie malowanie
- TYLKO \$ 600**

Południowe Etobicoke,
81 Shorncliffe Rd.,
TEL. (416) 239-7377

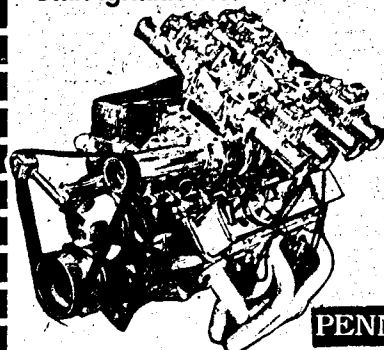
KAPITALNE REMONTY SILNIKÓW

wraz z pełnym instalowaniem

objęte 1-roczną lub 30 000 km gwarancją na pracę i części

CRANKSHAFT SERVICE SUPPLIES LTD

Stan Ignakiewicz 30 LAT PRAKTYKI Leszek Kraska

**KOMPLETNE NAPRAWY SAMOCHODÓW
KRAJOWYCH I IMPORTOWANYCH**

- certyfikaty samochodów do rejestracji
- naprawy głowic
- borowanie bloków
- naprawy układów hamulcowym i kierowniczych
- przebudowa transmisji
- okazjna sprzedaż części zamiennych do silników

PENNZOIL ZABEZPIECZY TWÓJ MOTOR

537-2529 483 DUPONT STREET (przy Bathurst) 537-5857

**UWAGA
Polonia w Toronto i okolicy
POLISH ALLIANCE (TORONTO)
CREDIT UNION LTD.**

2150 Bloor St. W.

(wejście od wschodniej strony budynku)

Tel. 762-9523

codziennie od 10:00 po poł. I od 7:30 - 9:00 wiecz., we wtorki tylko od 10:00 - 2:30 po poł., soboty od 10:30-12:30 po poł.

OFERUJEMY:

- Konta czekowe - bezpłatne
- Konta oszczędnościowe
- Depozyty terminowe
- Pożyczki personalne
- Pożyczki "ciągłość kredytu"
- Pożyczki hipoteczne
- Czeki podróżne (Traveller's Cheques)
- Czeki gotówkowe (Money Orders Can.\$ US\$)
- Master Card
- Przyjmujemy opłaty za gaz, telefon oraz elektryczność

Otwarte codziennie od 10:00 do 2:30 po poł.
wieczorem od 7:30 do 9:00 (bez wtorku),
w soboty od 10:00 do 12:30

**ZAPEWNIAMY MIŁĄ I SZYBKĄ OBSŁUGĘ
ZAPRASZAMY**

BIURO PODRÓŻY

AUTORYZOWANY
DEALER

SAVE-O-WAY

OVERSEAS SERVICES

A division of 547319 Ontario Ltd.

WORLD WIDE TRAVEL

331 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont. Canada M6R 2M8
TEL. (416) 532-3042, 532-3794 (Otwarte: 10 - 18, soboty: 10 - 16)
720 Burnhamthorpe Rd. W., Unit 17, Mississauga, Ont., Canada L5C 2R9
TEL. (416) 896-2832, Fax 273-5993 (Otwarte: 10 - 18, soboty: 10 - 16)

Każdy klient kupujący bilet lotniczy o wartości powyżej \$500 może wysłać bezpłatnie paczkę morską o wadze do 10 kg do Polski lub innego kraju na świecie!

Już z górą 9 lat firma Save-O-Way wysyła co tydzień regularnie kontenery z paczkami do Polski.

- BILETY LOTNICZE DO POLSKI I INNYCH KRAJÓW • PRZELOTY CZARTEROWE DO POLSKI SAMOLOTAMI LOT • ZAPROSZENIA I NAJTAŃSZE UBEZPIECZENIA DLA OSÓB ODWIEDZAJĄCYCH KANADĘ
- WYSYLKA SAMOCHODÓW • SŁONECZNE WAKACJE W CIEPŁYCH KRAJACH

**PACZKI DO POLSKI
LISTA TERENOWYCH PRZEDSTAWICIELI SAVE-O-WAY**

Kitchener, Ont. Kazan Overseas Parcels 83 Shanley St. Tel. 743-7653	Woodstock, Ont. Holy Cross Church 169 Ingersoll Rd. Tel. 539-1050	Delhi, Ont. Aleksander Bożek R.R. 1, Delhi Tel. 582-1058	Brantford, Ont. Polonaise Deli 24 Dalhousie St. Tel. 753-7550	Mississauga, Ont. L4Y 4H4 POLMAR TRAVEL INC. 3615 Dixie Rd., Unit 11 Arkadiusz Grabara Tel. (416) 238-6683 Fax 238-6763
DANA PARCEL 55 Thornhill Dr. Guelph, Ont. N1H 8C7 Tel. 836-4672	Oshawa, Ont. Barbara Rzeźniczek 869 Capri Court Tel. 435-0600	Hamilton, Ont. Save-O-Way 747 Barton St. E. Tel. 545-6788	Thunder Bay, Ont. Frank Customs 519 Simson St. Tel. 622-3885	Sault Ste Marie, Ont. Edward Glowik 324 Whitney Ave. Tel. (705) 253-7240
				St. Catharines, Ont. St. Joseph's Bakery 53 Facer St. Tel. 937-4411

UWAGA POLSCY IMIGRANCI!

Centrum Pomocy Polskim Imigrantom przyjmuje nowe zapisy do klas jęz. angielskiego na poziomie podstawowym. Lekcje odbywają się w Domu Polskim - 206 Beverley St., Toronto, od poniedziałku do piątku w godz. 9 - 14:30 lub 10 - 14:30. Kurs wieczorny odbywa się w godz. od 19:00 - 21:00 w poniedziałki i środy. Program dostosowany do potrzeb osób starszych prowadzony jest w Wawel - Villa - 1926 Bloor Str. West w godz. 10 - 14:30 od pon. do piątku. Klasa popołudniowa w godz. od 15:00 - 18:00 z opieką dla dzieci w wieku przedszkolnym odbywa się 4 razy w tygodniu od pon. do czwartku w Bickford Centre, 777 Bloor St. W., w pokoju nr 306.

Od 25 marca zostaną otwarte nowe klasy dla początkujących w North York - 98 Shoreham Dr. (Steeles and Jane) - Szkoła St. Augustine, w godz. 9:30 - 12:00 w soboty oraz we wtorki i czwartki w godz. od 19:00 - 21:00. Zapisy przyjmowane są w poszczególnych szkołach.

Udzielamy także informacji odnośnie kursów jęz. angielskiego na terenie całego miasta.

Christopher A. Zakrzewski, Koordynator kursów jęz. angielskiego przy Centrum Pomocy Polskim Imigrantom, tel. 979-9634, 979-9639

INCOME TAX CONSULTANT
Członek Kanadyjskiej Federacji Konsultantów Podatkowych
CZESŁAW KĘPA
1768 Pagehurst Ave.
Mississauga, Ont.
TEL. 238-0447

	Burnhamthorpe Rd. E.	
Dixie Rd.	Havenwood Dr.	Pagehurst Ave.
		1768

Prowadzi jedną z najdłuższych istniejących w Ontario i najsprawniej działających polskich firm konsultacji podatkowych. Dokonujemy usług w zakresie: sporządzania zeznań podatkowych i księgowości, odwołań do Ministerstwa Finansów, listów i sprawozdań finansowych, otwierania, kupowania i sprzedaży biznesów, całoroczne konsultacje z prawa podatkowego.

INCOME TAX RETURNS
Jan Popławski
Income tax consultant
Profesjonalna, tania, szybka usługa w domu Klienta
TEL. 455-7956

INCOME TAX
507-3545 Biuro
568-4768 24 godziny
JACEK REMBECKI
Rem-Tax Service

WRÓŻENIE Z KART
Masz problem? Nje wiesz jak go rozwiązać? Może pomoże Ci wróżba z kart. **TEL. 926-0270**

Manulife Financial
JERZY SZEMPLIŃSKI
-- Splaty hipoteki poprzez RRSP --
-- Ubezpieczenia indywidualne i grupowe na życie, chorobowe, biznesu; świadczenia socjalne (dentysta, lekarstwa) --
-- Ubezpieczenia emerytalne RRSP --
-- Plany edukacyjne dla dzieci --
-- Inwestycje, \$ 100 000 wolne od podatku --
-- Ubezpieczenia dla odwiedzających --
DO YOU KNOW?
- We are the biggest life insurance company in Canada by asset size...
TEL. biuro: 222-1977; dom 848-1250

Halina Baranowska
MA, A.I.I.C.
Analiza potrzeb finansowych, ubezpieczenia na życie, zdrowie, plany emerytalne RRSP, dożywotnie renty, ubezpieczenia grupowe
The Prudential Assurance Co. Ltd.
Suite 625, 21 Four Seasons Place
ETOBICOKE ONT. M9B 6J8
TEL. 740-7463

MUTUAL FUNDS

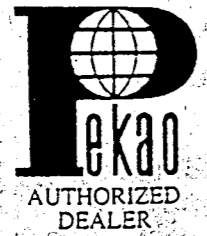
Mutual of Omaha Insurance Company
na życie • biznesu
UBEZPIECZENIA dla odwiedzających w razie choroby lub wypadku
plany finansowe zabezpieczające dzieci
plany emerytalne RRSP
Jerzy Majewski, M.Sc.
Tel. bus. 631-6523; home: 792-0866

NEW YORK LIFE INSURANCE COMPANY
2 SHEPPARD AVE. E., STE. 404, TORONTO
Planowanie finansowe i ubezpieczenia
• LIFE INSURANCE - na życie
• DISABILITY - chorobowe
• MORTGAGE - hipoteczne
• GROUP, BUSINESS - handlowe
• RRSP, ANNUITY - emerytalne
• VISITORS - dla odwiedzających
Po bliższe informacje proszę dzwonić
Biuro: 226-6515 Dom: 858-0129

Andrzej Krysiak

WYCIECZKI ZAPROSZENIA WIZY WYMIANA PASZPORTÓW UBEZPIECZENIA SZPITALNE DLA ODWIEDZAJĄCYCH - 100 dni TYLKO \$ 135.00 BILETY SAMOLOTOWE
HUMBERVIEW TRAVEL
185 Roncesvalles Ave. **TEL.: 588 - 0039**

PeKao AUTHORIZED DEALER

HUMBERVIEW INSURANCE BROKERS LTD.
337 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont.
TEL.: 531 - 4647
FAX: 531 - 2396
INSURANCE NA: DOMY SAMOCHODY KOMERCYJNE SKLEPY

RENEWAL CONSTRUCTION & DECORATION
Instalacje elektryczne, renowacje łazienek, kuchni, wykładziny, kafelki, wykańczanie piwnic
BEZPŁATNA WYCENA
☎ 249-5212 lub 742-1302

Dr. JOLANTA JASTRZEBSKA
LEKARZ OGÓLNY
• Choroby skóry
• Choroby dzieci
Przyjmuje w poniedziałki i czwartki w g. 10 - 18, wtorki, środy, piątki w g. 10 - 20, w soboty w g. 9 - 13 (Pierwsza i trzecia sobota miesiąca gabinet nieczynny)
TEL. 588-7878
2333 Dundas St. W. 404

Dr. WANDA HEMPEL
Lek. dentysta
TEL. 466-7777
Godz. przyjęć:
Poniedz. i piątek 10 - 18
Środa 12-19, sobota 9:30-14
696 Danforth Ave.
Suite 202
(stacja kolejki Pape)
AKCEPTUJEMY DENTAL INSURANCE

ARNOLD PENK
GOLD MASTER SALESMAN
SALES & LEASING
od **10.9%** FINANSOWANIE lub **RABAT do \$750** NA NIKTÓRE **MODELE SAMOCHODÓW!**

ARNOLD PENK jest przedstawicielem firmy sprzedającej samochody produkcji GENERAL MOTORS znajdującej się w tym samym miejscu od 1932 roku.

- Szeroki wybór nowych i używanych samochodów.
- Nowe samochody roczniki 1990/1991 posiadają gwarancję na wszystko przez 3 lata lub na 80 tys. km jak również bezpłatną gwarancję antykorozyjną na 6 lat lub 160.000 km.
- Bezpłatna klimatyzacja na niektóre modele.
- Na używane samochody można nabyć roczną lub dwuletnią gwarancję.

ARNOLD PENK specjalizuje się w sprzedaży i finansowaniu samochodów już od 20 lat. Jest jednym z najlepszych w Kanadzie w swej dziedzinie. Zwracając się do PENKA możesz liczyć na pomoc w znalezieniu najlepszego samochodu dla siebie i swojej rodziny. ARNOLD PENK gwarantuje najlepsze warunki kupna i finansowania samochodu: załatwiająca na miejscu sprzedaż, pożyczkę i pomoc w znalezieniu taniego ubezpieczenia. Osobista opieka pana PENKA przez cały okres posiadania samochodu. ARNOLD PENK został odznaczony przez G.M. jako GOLD SALESMAN. A także jest znany jako społecznik. Czy jeszcze ktoś może tyle zaoferować? Pamiętaj! Zakup samochodu jest poważną transakcją, trzeba wiedzieć z kim nawiązać tak poważną transakcję. Doświadczenie, wiedza i uczciwość jest podstawą biznesu ARNOLDA PENKA. Po wszelkie informacje proszę dzwonić **964-3211** lub do domu o każdej porze **770-6595**, podając nazwisko i numer telefonu.
832 Bay St., Toronto Ont. (przy College St.)

Zbigniew Obrębski
Artysta- fotograf. Współpracownik ECHA
Wykonuje na zamówienie zdjęcia portretowe oraz ślubne
tel (416) 694-3792

LOGO PROJEKT ZNAKU FIRMOWEGO (Graficzna kombinacja liter)
PIECZATKA (4 linijki)
NAPIS NA SAMOCHÓD (40 samoprzyl. winyl. 4" liter-dowolny kolor)
500 ulotek kolorowa farba biały papier
500 wizytówek (Logo, biały papier, kolorowa farba)
500 kopert (z nadrukiem i logo, kolorowa farba)
500 papierów listowych (z nadrukiem i logo, kolorowa farba)
100 rachunków bezkalkowych (z nadrukiem i logo, kolorowa farba)
100 formularzy do wycen bezkalkowych (z nadrukiem i logo, kolorowa farba)
200 nalepek adresowych (z nadrukiem i logo, kolorowa farba)

\$499 + GST PST

Business Starter Special

761 9659

Master Printing Inc., 2965 dundas St. W. Fax 761 1933 8AM-6PM M-F

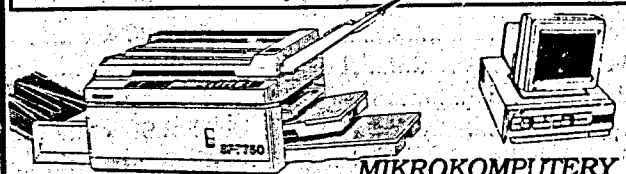
LOTUS 1-2-3 oraz **Word Perfect** niezbędne w pracy biurowej programy komputerowe **POZNASZ** na **KURSACH PROWADZONYCH PÓ POLSKU**
Adres: Arkadia Training Centre
1600 Bloor St. West
TEL. 533-8011

ZESPÓŁ BIOENERGOTERAPEUTÓW
oferuje bioenergetyczną diagnozę i pomoc w zakłóceniach układu krążenia i przewodzenia pokarmowego, migrenach, nerwobólach, reumatyzmie, niedomaganiach kręgosłupa, chorobach lokomocji, usuwa drętwienie i niedowład kończyn, etc.
TEL. 279-5623

TIPS Tomasz Iwanowski
Professional Services Ltd.

440 WINFIELD TERRACE, MISSISSAUGA
TEL. 399-9950 lub 890-4756 (całą dobę)
FAX 890-6092

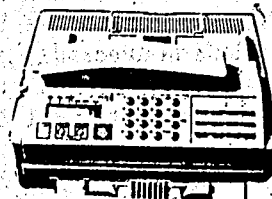
Jako niezależni dystrybutorzy możemy dopasować do Waszych potrzeb biurowych sprzęt elektroniczny klasy światowej

MIKROKOMPUTERY

KOPIARKI

- możliwość kupowania na raty
- wynajem (Lease)
- wymiana na nowe
- pełna gwarancja fabryczna na wszystkie artykuły

SHARP FAXY

TIPS Tomasz Iwanowski
Professional Services Ltd.

440 WINFIELD TERRACE, MISSISSAUGA
TEL. 399-9950 lub 890-4756 (całą dobę)
FAX 890-6092

Oferujemy pełny wybór telefonów przenośnych i samochodowych najlepszych światowych firm!

- 5-letnia gwarancja na wybrane modele
- gwarantowane najlepsze ceny i serwis
- możliwość kupowania na raty
- wynajem (Lease)
- wymiana na nowe (Trade In)
- pełna gwarancja fabryczna na wszystkie artykuły

CANTEL APPROVED AGENT

ADWOKACI

MALICKI and MALICKI
Marek S. Malicki
Adwokat

3020 Kirwin Ave. Mississauga, L5A 2K6
TEL. 279 - 6250

Załatwia sprawy:
- kupna i sprzedaży nieruchomości - hipoteki - sporne sprawy matrymonialne - testamenty (ostatnie wole) - spadki

... przychodzi z pomocą każdemu, kto ma problemy z prawem karnym
Auto - 580-6445

adwokat
KRZYSZTOF PREOBRAŻENSKI
dom (24 g.): 537-8842 praca: 964-1717
fax: (416) 964-0823

Adres kancelarii (advokackiej):
99 CHARLES STREET, E. TORONTO, ONT. M4Y 1V2

FIRMA ADWOKACKA

MICHAEL CZUMA ASSOCIATES

Oferuje doświadczenie i efektywną pomoc w sprawach **KARNYCH**

- Prowadzenia samochodu w stanie nietrzeźwym (impaired driving)
 - Napaści (assaults) • Kradzież (theft)
 - oraz we wszelkich sprawach podlegających kodeksowi karnemu, włączając sprawy sądowe i apelacje na wszystkich szczeblach sądownictwa
- Mec. Michał Czuma, L.L.B.**

599 - 5799

481 University Ave., Suite 502
Toronto, Ontario M5G 2E9

SOUTH ETOBICOKE COMMUNITY LEGAL SERVICES

udziela porad prawnych po polsku, wyłącznie w czwartki od godz. 14:00 do 16:00 dla osób mogących wykazać się niskimi dochodami

- sprawy emigracyjne • problemy z właścicielami domów • sprawy związane z zasiłkiem dla bezrobotnych • zasiłek społeczny i rodzinny • emerytura
- Usługi przysługują jedynie mieszkańcom Południowego Etobicoke

TEL. 252-7218

2970 Lakeshore Blvd.W. # 303
(Blisko Islington)

PROFESSIONAL RESUME WRITING

Piszę resume i cover letter. Przygotowuję do interview.
EWA DUBISKA
TEL. 925-8128

PROFESJONALNE PRZYGOTOWANIE RESUME, OFICJALNYCH URZĘDOWYCH PISM, WYPELNIANIE WSZELKIEGO RODZAJU PODAN I APLIKACJI (np. na pobyt stały) PO BARDZO PRZYSTĘPNYCH CENACH.

TEL.: 251-1800
codziennie po godz. 19:30, w soboty od godz. 10:00-16:00 lub proszę zostawić wiadomość na maszynie

PACZKI do POLSKI

- Można dowolnie zestawiać skład paczki.
- Dostawa bezpośrednio do domu odbiorcy.
- Odbiorca nie ponosi żadnych opłat.
- Zamówienie minimum 5 kilogramów.
- Ceny w dolarach kanadyjskich.
- Czas dostawy - około 14 dni od daty otrzymania zamówienia.

Nazwa towaru	Jednostka	Ilość	C\$	Razem
Pomarańcze	1 kg	@	2.90	=
Cytryny	1 kg	@	2.90	=
Grejpfruty	1 kg	@	2.90	=
Banany	1 kg	@	3.40	=
Mandarynki *	1 kg	@	3.40	=
Ananas	1 szt.	@	2.90	=
Orzech kokosowy	1 szt.	@	2.90	=
Kiwi	1 szt.	@	0.80	=
Czekolada orzechowa	100 g	@	1.30	=
Czekolada mleczna	100 g	@	1.30	=
Czekolada gorzka	100 g	@	1.30	=
Guma do żucia	20szt 125 g	@	1.80	=
Chalwa	1 kg	@	11.20	=
Miód - Dziki Kwiat	500 g	@	2.40	=
Kawa ziarnista	250 g	@	4.00	=
Kawa Nescafe	100 g	@	4.40	=
Herbata sypka	250 g	@	4.80	=
Herbata ekspresowa	100 szt.	@	4.80	=
Czekolada w proszku	800 g	@	6.40	=
Rodzynki	250 g	@	1.60	=
Figi	200 g	@	2.20	=
Migdały	200 g	@	2.20	=
Wiórki kokosowe	200 g	@	2.20	=
Pasta "Nutella"	450 g	@	3.20	=
Kabanosy	1 kg	@	12.00	=
Poledwica wedzona	1 kg	@	14.00	=
Baleron	1 kg	@	12.00	=
Szynka w puszcze	454 g	@	4.80	=
Szynka mielona	340 g	@	2.60	=
Dostawa do domu i ubezpieczenie			C\$	5.50
Zalaczam: ... Czek ... Money Order Total C\$				

* Od 1 czerwca do 30 września mandarynek nie wysyłamy.
Nadawca :
Adres :
Odbiorca :
Adres :

EuroPak International®

1547 Merivale Road, Merivale Depot, Box 5554
Ottawa, Ontario K2C 3M1 Tel.: (613) 722 2767

MANICURE, PEDICURE, MAKE UP ARTYSTYCZNY w Twoim lub moim domu
TEL. 766-3664

ECHO

NR 175 • 11 - 17 KWIETNIA '91

"PANI JADWIGA"

Polski Program Radiowy

1250 AM, soboty od godz. 1 - 2 po poł.
TEL. 604-2247

Wiadomości, publicystyka, muzyka klasyczna

STUDIO ANKA
Anka Czudec
photographer
2374 Bloor St. West, Toronto
(416) 769-4488

Lech Prusiński

NAJSTARSZE POLONIJNE BIURO POMOCY IMIGRACYJNEJ

W związku ze zmianami kanadyjskich przepisów imigracyjnych zawiadamy wszystkie osoby pragnące uzyskać stały pobyt w Kanadzie — niezależnie od ich obecnego statusu — że nasze biuro udziela bezpłatnie porad we wtorki w godzinach 12-7 wieczór
192 Garden Avenue
Tel. 588-1659

\$ KORPORACJE \$ PROFESJONALIŚCI \$ OSOBY INDYWIDUALNE

26 GLENADEN AVE. EAST, TORONTO, ONT. M8Y 2L3
\$ Skorzystaj z wypróbowanych wieloletnich strategii odpisów podatkowych
\$ Zaoszczędź setki dolarów dzięki naszym mało znanym technikom planowania podatkowego

* Nie trać czasu na zapoznanie się z przewodnikiem Urzędu Podatkowego, który nie ujmuje wielu dozwolonych odpisów

Zdaj się na fachowe i dyskretne usługi firmy Piotra Chwalisz

CHWALISZ TAX & BUSINESS CONSULTING INC.

\$ Stosujemy przepisy prawa podatkowego na korzyść Klienta!
\$ **NE ZWLEKAJ - ZADZWOŃ DZISIAJ!**
TEL. (416) 233-2804 FAX: (416) 233-3583

\$ PROWADZENIE KSIĄG

\$ PRZYGOTOWYWANIE SPRAWOZDAŃ

NR 174 • 4 - 10 KWIETNIA 91

SPRZEDAŻ • KUPNO • WYCENA
FINANSOWANIE NIERUCHOMOŚCI

BEZPŁATNE PORADY FINANSOWE
POSZUKUJĘ DOMÓW NA SPRZEDAŻ

**HENRY
A. RASTON**

Biuro: 588-8950 Dom: 767-4022
1600 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7

465 PHILLIP STREET
WATERLOO, ONTARIO
N2L 6C7

REALTY LTD. REALTOR

MARIOLA BRODA

oferuje usługi w okręgu Kitchener, Waterloo
• KUPNO-SPRZEDAŻ • WYCENA NIERUCHOMOŚCI
• POMOC W FINANSOWANIU
Dom. (519) 725-1821 Biuro (519) 746-8086

METRO TORONTO

Sprzedaz - kupno -
wynajem domów, interesów
i apartamentów.

Solidna i fachowa pomoc w
załatwianiu formalności
prawnych i finansowych

**Kamil
KOWALCZYK**

TEL. biuro: 536-5000, dom: 247-2658

- Windermere Ave./Bloor St. W. - OKAZJA DLA INWESTORA!!! 3-syp. CO-OP apart. TYLKO \$89,900 tys.
- Eglinton/Scarlett Rd. - luksusowy 3-sypialniowy (Condo-Penthouse), \$20 tys. wpłaty.
- Eglinton/Scarlett Rd. - piękne 3-sypialniowe condominium na 7 piętrze. Niska wpłata. Dobre finansowanie.
- Evans Ave. - duży murowany dom (wybudowany na zamówienie właściciela), 12 pokoi, podwójny garaż, duży parking na 8 samochodów. Cena: \$386,500.
- Dixie Ave. - "POWER OF SALE" - piękny, nowoczesnie wykończony, murowany dom. Cena: \$255,000.
- Annette Ave./Windermere - (Power of sale) nowoczesnie wykończony 3-apartamentowy dom. 2 osobne wejścia, 3 kuchnie, garaż. Cena \$229,000.
- Eglinton/Tomken - "Free hold" - Townhouse. Blisko komunikacji, sklepów, szkół. Cena: \$199,900.
- Fern/Roncesvalles Ave. - 3-syp. dom z garażem i wykończoną piwnicą. Cena: \$239,000.
- Pearson/Roncesvalles Ave. - duża murowana połówka, wykończony basen. Cena: \$234,750.
- Howard Park Ave. - OKAZJAI OKAZJAI OKAZJAI 2-piętrowy, murowany dom, apartament w baseniele, dochód \$28,080 rocznie blisko TTC, szkół, sklepów, "polskiej dzielnicy". TYLKO \$266,000.
- Dixie/Rathburn - "Sprzedaż spadkowa", murowany dom w bardzo ładnej części miasta. (Czysto utrzymany). Cena: \$249,000.
- Bloor St. W./Jane St. - duży, wolno stojący dom z garażem i wykończoną piwnicą. Blisko sklepów, szkół, TTC, MUSI BYĆ SPRZEDANY. Cena: \$309,000.

MIESZKASZ W PÓLNO-CNO-ZACHODNIM
TORONTO?

SZUKASZ LEKARZA Z EUROPEJSKIM
PODEJŚCIEM, GOTOWEGO TEŻ ODWIEDZIĆ
CIĘ W DOMU?

Przychodnia lekarska w północnym Etobicoke informuje,
że jest obecnie otwarta w dogodnych godzinach -
pon. - piątek od 2 po poł. do 7 po poł. (z wyjątkiem środy).
Rozumiemy po polsku, mówimy po czesku i słowacku.
TEL. 741-2930, 964 Albion Rd. (blisko Islington)
DR. JAROSŁAW POLASEK

Żle sypiasz, masz bóle głowy,
może Twoje mieszkanie jest w strefie działania
tzw. żył wodnych?
USŁUGI RADIESTEZYJNE, ZABEZPIECZANIE MIESZKAN
PRZED SZKODLIWYM PROMIENIOWANIEM
TEL. 926-0270

BLOOR NATUROPATHIC CLINIC

Leczenie środkami naturalnymi:

zioła, akupunktura, homeopatia, hydroterapia,
komputerowa analiza diety

Lidia Dobosz, M.D.(P), N.D.

Halina Sroczyńska, M.D.(P), N.D.

1595 Bloor St. W.,
Toronto, Ontario M6P 1A6
TEL. 534-0050

DR. M.J. CELIŃSKI

Registered Psychologist

Usługi w języku polskim.

Badania powypadkowe dla sądu (urazy głowy,
zaburzenia emocjonalne, psychoterapia rodzinna i
indywidualna, bóle głowy i zaburzenia psychoso-
matyczne, terapia relaksująca i hipnoza (fobie,
leczenie odwykowe palaczy i osób z nadwagą)
Badania inteligencji dzieci i dorosłych

TEL. 226-6397

344 Sheppard Ave. East. Willowdale. Ont. M2N 3B4

DR. TERESA MIRECKA

DERMATOLOG Z POLSKI

Uprzejmie informuje o otwarciu gabinetu
kosmetyki leczniczej i elektrolizy
w Mississauga

2155 Cawthra Rd. (pomiędzy Queensway i Q.E.W.)
TEL. 949-8461

Lepiej z mądrym stracić...

Czy wiesz, że w zeszłym roku nasza Credit Union straciła grube tysiące dolarów?
W jaki sposób? Oto wszyscy pożyczkobiorcy otrzymali ekstra 2% rabatu od wpłaconych
odsetek za pożyczki. Oznacza to, że zapłacili mniej, niż było uzgodnione. Oznacza to,
że zapłacili o wiele mniej niż gdzie indziej.

Jeżeli planujesz podróż do Europy, zakup domu lub samochodu – zrób to mądrze.
Zapłać mniej i zaoszczędź. Trudno, my stracimy jeszcze raz.

Lepiej z mądrym stracić...

ST. STANISLAUS – ST. CASIMIR'S
POLISH PARISHES CREDIT UNION LIMITED

220 Roncesvalles Ave., Toronto Telefon: (416) 537-2181

Posiadamy
ponad 1500 pięknych
pań zamieszkałych w Polsce,
częściowo na Litwie, Łotwie,
ZSSR i Kanadzie.
Piszcie do nas załączając
\$2 na opłaty pocztowe
i borszurę reklamową.
EWAPOL - Box 306
Port Coguitlam, B.C.
V3C 4K6 Canada

Hubert Węsierski, Ivan Grgić
2342 Bloor St. W., Toronto
Tel. 762-5365

Ponad 100 gatunków wyrobów wędliniarskich własnej
produkcji, wyrabianych przez wysoko wykwalifikowanych
polskich rzeźników według tradycyjnych polskich
receptur

CENY KONKURENCYJNE

PRACA

NAWALIŁA MASZYNA!
Wszystkie ogłoszenia i wiadomości, które były nagrane na numer 175 przed wtorkiem 9.04. - uległy zniszczeniu. Prosimy o powtórzenie ogłoszeń - PRZEPRASZAMY.

NOWOŚCI! Jeżeli chcesz wykonać jakikolwiek remont w domu - A P Constructions - wykonujemy na zamówienie komplety kuchenne, przystępne ceny, jakości gwarantowane. TEL. 848-3532 Ryszard

BUICK Regal - 1984. z powodu wyjazdu sprzedam. Nowa transmisja i silnik (po przebiegu 4000 km), cena \$450. TEL. 282-4251

84 rocznik, Honda Civic, 4-drzwiowy, otwierany dach, radio z kasetą, 90 tys. km. Jeden właściciel, certyfikowany. \$3400. TEL. 896-3408

POTRZEBNA młoda kobieta do pracy w restauracji na ranną zmianę. Musi znać rosyjski. Alex i Tania. TEL. 398-2108

POTRZEBNA pani do prywatnego przedszkola. TEL. 756-2531

BABY sitter housekeeper needed. TEL. 886-1720

Jestem młody, solidny i szukam pracy w Brampton. TEL. 452-8968

UDZIAŁAM lekcji gry na organach. TEL. 463-8752 Andrzej

POMOŻE Ci opanować Lotus i Word Perfect - zadzwonić 447-3299

JEŻELI chcesz zostać niezależnym finansowo wyslij swrotnie zaadresowaną kopertę ze znaczkiem. Nie jest to żadne sprzedawanie. Adel Consultants, 169 Dundas Str. East, P.O. Box 48120 Mississauga, Ont. L5A 7G8

POSZUKUJĘ chętnych do pracy w amerykańskiej kampanii marketingowej. Praca w domu, angielski niekonieczny, nieograniczone potencjalne dochody. Żadnych sprzedaży. SUKCES, 1191 Lillian Ave. 404 Windsor, Ont. N9A 1V8

JEŻELI interesuje Cię zarobienie dodatkowych kilku dolarów i posiadasz SIN - zadzwonić. (519) 743-4249

NAJLEPSZY gotówkowy biznes kanadyjski. Potrzebni dystrybutorzy. Poważne zgłoszenia. TEL. 962-0078; 748-7900

UWAGA sklepy z odzieżą! Rzemieślniczy zakład krawiecki z Polski poszukuje rynku zbytu na różne wyroby wg najnowszej mody francuskiej i włoskiej z materiałów sprowadzanych z Australii, Włoch i Niemiec. Długie i krótkie serie. TEL. (519) 743-9648

NAUCZYCIELKA francuskiego udziela korepetycji. TEL. 538-8218

WSZYSTKIE DROBNE OGŁOSZENIA

dotyczące pracy, mieszkań i sprzedaży są bezpłatne 2-3-krotnie
Przyjmujemy je do wtorku, do g. 5 po poł.
Proszę dzwonić 747 - 6034 i zostawić dokładną treść ogłoszenia na maszynie, powtórzyć nr telefonu

POSZUKUJĘ uczciwego, solidnego pracodawcy. TEL. 447-3299

PIELĘGNIARKA z doświadczeniem polsko-kanadyjskim zaopiekuje się osobą chorą, samotną, upośledzoną lub dzieckiem - od zaraz, bez zamieszkania. Proszę dzwonić po g. 21. TEL. 234-0474

SZUKAM pracy. Zaopiekuje się dzieckiem, posiadam referencje. TEL. 848-9152 Elzbieta

ŚLUSARZ konstrukcyjny poszukuje pracy w zawodzie lub każdej innej. TEL. 891-1548

POSZUKUJĘ mieszkanie w soboty lub niedziele. Bożena. TEL. 251-1609

PIELĘGNIARKA z Polski zaopiekuje się starszą osobą na weekendy. TEL. 850-1833

MŁODY poszukuje pracy. TEL. 855-5055

SZUKAM pracy, mam SIN i samochód, doświadczenie kanadyjskie, znam angielski. Bernard. TEL. 949-1068

POSZUKUJĘ pracy przy układaniu kafelków i marmurów lub jakiegokolwiek innej w budownictwie. Posiadam własne narzędzia, Tomek. TEL. 232-1469

TECHNIK dentystyczny z wieloletnią praktyką w Polsce oraz kilkumiesięczną w Kanadzie poszukuje pracy. TEL. 845-3810

INŻYNIER budownictwa, mieszkający w Brampton, posiadający stały pobyt, poszukuje pracy kreślarsza. TEL. 793-5705

DWÓCH wysoko kwalifikowanych elektryków, SIN i licencja, wykonują szybko, fachowo i tanio instalacje elektryczne. TEL. 762-2580 Tadeusz po godz. 18.

PRACOWNIA, dokładna, uczciwa, młoda kobieta poszukuje pracy (szycie, sprzątanie). TEL. 533-5122

DWÓCH panów ze znajomością angielskiego poszukuje jakiegokolwiek pracy. TEL. 538-8218

MĘŻCZYZNA pilnie poszukuje pracy, przyjmie również zajęcie dorywcze. TEL. 920-5085

PRACOWNIA, odpowiedzialny mę- czyzna szuka pracy w Brampton. TEL. 452-8968

POTRZEBNA młoda kobieta do pracy w restauracji na pół etatu, w porze lunchu. Musi znać rosyjski. Wilson i Bathurst. TEL. 398-2108 Tania lub Alex.

POTRZEBNA dochodząca pomoc domowa mówiąca po rosyjsku lub angielsku do 8-miesięcznego chłopczyka. 5 dni w tygodniu, niepaląca. Bathurst i Steeles. TEL. 731-1129

POTRZEBNA osoba do prac domowych, czasami do opieki nad dziećmi, 4 dni w tygodniu z zamieszaniem. Placa \$135 tygodniowo, wymagany podstawowy angielski. TEL. 444-8874

POTRZEBNA od zaraz niania i pomoc domowa z zamieszaniem, mówiąca po angielsku, na 5 dni w tygodniu. TEL. 1 (416) 737-9380

POTRZEBNA pomoc domowa z zamieszaniem na 5 dni w tygodniu - sprzątanie, gotowanie. Potrzebna podstawowa znajomość angielskiego. TEL. 737-5991, 689-1218

PRACA od zaraz! Z możliwością zamieszkania. Dobre warunki placowe. Dzwonić po g. 20. TEL. 238-8733 Weronika

KATOLICKIE BIURO PIELGRZYMKO- WE im. Jana Pawła II poszukuje współpracowników na terenie USA, Kanady i Polski. Będzie pracować tam, gdzie obecnie mieszkasz. Dostaniesz zarobki: \$400.00 i więcej na tydzień. Po bliższe szczegóły dzwonić: 1 (413) 274-8043 lub 1 (413) 274-3762.

NOWOŚCI! Nic nie tracąc sygnal możesz bardzo wiele. Dynamicznie rozwijająca się kampania amerykańska daje możliwość wielkich zarobków. Wszystkie zalety od Ciebie! To naprawdę jest proste. Danka. TEL. 588-4334

PANIE w średnim wieku podejmą każdą pracę. Posiadamy SIN. TEL. 867-9850

KOBIETA w średnim wieku poszukuje jakiegokolwiek pracy. Posiada kanadyjskie doświadczenie. TEL. 242-8853

DWÓCH młodych, silnych i pracowitych mężczyzn poszukuje pracy w Hamilton. TEL. (416) 578-5839

PODEJMIĘ pracę, może być pilnowanie dzieci. Może być praca w domu. TEL. 897-7832

MŁODY mężczyzna szuka pracy. Posiada SIN, proszę dzwonić wieczorem. Jurek. TEL. 539-9483

LABORATORIUM dentystyczne zatrudni technika dentystycznego na protezy. TEL. 269-8644

POMOC domowa na miesiąc, bez dzieci. Krystyna. TEL. 238-8233

UWAGA! Osoby sprzedające filtry, kosmetyki, itp. Mamy wspaniały produkt, który zwiększy Twój dochód. TEL. 748-1911

PRACA w domu, niepotrzebny samochód i angielski, dobre zarobki. Konieczny SIN. Part time. TEL. 569-1101 Jola

POSZUKUJĘ osoby do nauczania się mojego zawodu. Musi posiadać kierownicze zdolności oraz chęć do ponad przeciętnych zarobków. TEL. 255-6536 Andrzej

ZESPÓŁ muzyczny "Omen" oferuje swoje usługi w wszelkie okazje, muzyka dla każdego. TEL. 740-0433 Rysiek

OCZEKUJĘ oferty na wszelkie roboty tokarskie i specjalistyczne do 2 metrów toczenia, w tym wszelkie gwinty, tębny hamulcowe, itp. lub też oddam maszynę z całym wyposażeniem za jedynie \$25.000.00 - stan bardzo dobry. TEL. (403) 285-8495 Wiadek, Calgary, Alberta.

DYSPONUJĄC własnymi narzędziami i doświadczeniem wyremontuję tanio i fachowo mieszkanie. TEL. 252-7777

SPAWACZ oraz ślusarz i tokarz frezer z wieloma innymi umiejętnościami i doświadczeniem kanadyjskim, SIN, angielski. TEL. 699-5090

POSIADAJĄCY własne narzędzia i doświadczenie amerykańskie poszukuje pracy przy układaniu płytek i marmuru. TEL. 252-7777

MŁODY, energiczny mężczyzna posiadający samochód podejmie każdą ofertę pracy. TEL. 638-4355

30-LETNIA kobieta znająca język angielski poszukuje pracy. TEL. 658-7193

IRENA, 27 lat, szuka pracy. TEL. 653-4285 - wiadomość na maszynie.

KOBIETA, 30 lat, posiadająca SIN, podejmie każdą pracę. Podstawowa znajomość angielskiego. TEL. 891-2744 Maria

DWÓCH młodych, silnych i pracowitych mężczyzn poszukuje pracy w Hamilton. TEL. (416) 578-5839

PODEJMIĘ pracę, może być pilnowanie dzieci. Może być praca w domu. TEL. 897-7832

MŁODY mężczyzna szuka pracy. Posiada SIN, proszę dzwonić wieczorem. Jurek. TEL. 539-9483

POSZUKUJĘ ludzi chcących zarobić. Zapewniamy bezpłatne przeszkolenie, angielski niekonieczny. Wymagana energia i zaangażowanie. Zbigniew. TEL. 242-8837

POSZUKUJĘ do nowo otwartego motelu w Polsce współpracownika. Zabezpieczenie na hipotecę. TEL. (613) 737-0547

MASZ komputer? Chcesz poznać program Lotus i Word Perfect? Zadzwoń. TEL. 447-3299

POSIADAM SIN, szukam jakiegokolwiek pracy. Zawód hydraulik, Bogdan. TEL. 604-4420 0-10 wiecz.

ŚLUSARZ - frezer, umiejętność spawania poszukuje pracy. TEL. 398-4552 Zbyszek

TECHNIK instalacji urządzeń sanitarnych, znajomość czytania dokumentacji poszukuje pracy. TEL. 638-7109 Zdzich

NIEPOWTAŻALNA szansa na finansową niezależność w ciągu miesiąca. Marketing katalogowy. Nieograniczone potencjalne dochody. Żadnych sprzedaży, inwestycji. Dovolny czas pracy. Informacje: Andrzej, 92 James Street # 212, Etobicoke, Ont. M9W 1L6.

DODATKOWE dochody full i part time, wszystkie szczegóły w bezpłatnej książce. Wyślij swój adres i numer telefonu oraz znaczek za \$1.25 na adres: Marek Len, W308-801 E. 6th Avenue, Vancouver, B.C. V5T 1L8

ZAMIEŃ swój wolny czas na pieniądze. Możesz zarobić od 300 - 500 dol. tygodniowo we własnym domu w systemie prac zlecenych. Po informację przyslij swrotna kopertę ze znaczkiem na adres: Carlingwood, P.O. 2121 Carling Ave. Ottawa, Ont. K2A 4E0, Box # 23029

POSZUKUJĘ dochodzącej osoby do opieki nad 10-letnią dziewczynką i gotowania. Okolice Bloor - Cawthra, Mississauga. TEL. 568-4431

CAS bar attended required for full service gas station. Part time or full time. Basic English. Dufferin/Wilson. TEL. 638-4654

TERAPEUTKĘ z doskonałą znajomością masażu terapeutycznego zatrudni do kliniki w Scarborough. TEL. 287-1429

OSOBY zainteresowane robeniem swetrow dziecięcych na drutach. Proszę dzwonić w godzinach 8:45-17:30. TEL. 287-8815

JEŚLI dysponujesz wolnym, nieproduktownym czasem zainwestuj go. Pomożemy Ci zamienić go na pieniądze. Krzysztof. TEL. 890-9984

SPRZEDAŻ

SPRZEDAM intensywny kurs języka angielskiego dla początkujących i średnio zaawansowanych na 12 kasetach z zeszytami. Cena \$55. TEL. 255-4219 Piotr

STARASZ się o prawo jazdy w prowincji Ontario? Potrzebujesz teksty po polsku? Zadzwoń do mnie po g. 17. Za \$7 uzyskasz 90 pytań i odpowiedzi dotyczących przepisów drogowych potrzebnych na egzaminie. TEL. 255-4219 Piotr

KUPIĘ narzędzia do naprawy karoserii (auto-body). TEL. 949-2308

KUPIĘ tanio używaną kamerę na duże kasety. TEL. 763-2949

NOWO przybyła kupi używaną podwójne oraz pojedyncze łóżko oraz szafkę. TEL. 781-9014

PIEKNY, duży, 2-piętrowy dom, solidnie budowany na zamówienie, 7 mln. plecho do kolejki podziemnej, przystanek Finch, Willowdale. Nadaje się dla dużej rodziny, która chce żyć razem w jednym domu, mając oddzielne mieszkanie lub połączony w jedno. Do tego jest jeszcze duży pokój z kominkiem oraz apartament z osobnym wejściem. Cena \$575 tys. Szczegółowe informacje 225-1992 Halina, po angielsku 222-9707 agent Nina Browning, Canada Trust.

SPRZEDAM samochód Lincoln-Continental, 86 rok oraz sprządkowo-telewizyjny z powodu wyjazdu 7 kwietnia do Polski. TEL. 824-0810 Ryszard

SPRZEDAM Hondę Civic, 1981 rok, w bardzo dobrym stanie, niedrogo. TEL. 252-4732 Marian

SPRZEDAM 1986 Nissan ZE GL Turbo czerwony, automatic, elektroniczna tablica rozdzielcza, 90 tys. km. TEL. 291-9143

Z POWODU wyjazdu tanio sprzedam Plymouth Horizon, rocznik 1981. TEL. 742-9508

SPRZEDAM samochód Plymouth Horizon, 1982 rok, 4-drzwiowy, przebieg 86 tys. km, cena \$1300, certyfikowany. TEL. 767-4753

SPRZEDAM sukienkę do Pierwszej Komunii św. TEL. 848-8958

SPRZEDAM biżuterię męską. TEL. 503-1394

SPRZEDAM 4 kółka pompowane z okuciami do wózka do hot dogów. TEL. 503-3815

SPRZEDAM tanio sukienkę ślubną, rozmiar 8-9 wraz z wolonem. TEL. (519) 948-9168

OKAZYJNIE sprzedam stół i 6 krzeseł w czarnym kolorze. TEL. 247-8447

SPRZEDAM suknię ślubną za pół ceny. TEL. 661-1954

84 FORD Escord - sprzedam. \$200. TEL. 431-5603

KUPIĘ tanią kamerę video oraz akordeon 120-basowy. TEL. 661-3895

CHĘTNIE odpredkam pralkę i maszynę do zmywania w bardzo dobrym stanie. TEL. 252-7777

BILET lotniczy do Halifaxu w jedną stronę, odlot 26 kwietnia, Ak Canada, \$140 - sprzedam. Proszę dzwonić rano lub wieczorem. TEL. 589-0389

APARATURĘ wzmacniającą na wokal wzmacniacz + 2 kolumny, minimum 250 Watt - kupię. Rysiek TEL. 740-0433 po godz. 16

79 Dodge van z Texasu. Wyposażony dla rodziny. B. dobry stan. \$3000 lub najlepsza oferta. TEL. 740-2580

OKAZYJNIE sprzedam nową kamerę video Sony 8 mm - camcorder Handycan CCD-V4 za \$700. Ekstra akcesoria do kamery: (lampa video, prostownik V33, bateria 2 godz., teleobiektyw "fisheye", zespół soczewek, oraz 10 kaset do nagrywania) wartości \$800 - za \$400 lub wraz z kamerą odstąpię całość za \$1000. Nauczę obsługi. TEL. 234-0553 wyłącznie wieczorem od godz. 9:00. Jacek.

SPRZEDAM w Polsce dom murowany, c.o. gaz, wodkan mlejski, wolna hipoteka. TEL. (613) 737-0547

OKAZJA! FORD Aerostar 1988, cena \$8000 sprzedam z powodu wyjazdu. TEL. 391-3035

DO SPRZEDANIA nowa encyklopedia 26-tomowa, tanio. Niezbędna do nauki dla dzieci i dla dorosłych. Janusz TEL. 667-0504 po godz. 19.

SPRZEDAM rodowo-łowego owczarka niemieckiego, 5-miesięcznego, z kanadyjskimi papierami, CKC, po pełnych szczepieniach. TEL. 247-8447

SPRZEDAM 2 wózki do hot dogów. Przyczepę, van. TEL. (613) 737-0547

SPRZEDAM Toyotę Tercel standard, 1982 rok, 4 drzwi. Przebieg 89 tys. km. cena \$1250. TEL. 547-0804

SPRZEDAM Chevroleta Chevette 1983, 4 drzwi, radio, kaseta, automatic, cena \$1650. Andrzej. TEL. 547-0604

SPRZEDAM Toyotę Carolę automatic, 1980, 4 drzwi, cena \$850. TEL. 547-0804

SPRZEDAM Volkswagen Golf 86, 4-drzwiowy, otwierany dach, 5-biegowy, radio z kasetą, certyfikowany, cena \$4300. TEL. 896-3408

LUKSUSOWE mieszkanie 1-sypialniowe do wspólnego zamieszkania. Dla 1 osoby. \$270 miesięcznie, sala ćwiczeń, sauna, pływalnia, sklep. Mississauga, autostrada 5 i 10. TEL. 615-9399

PRZYJMĘ 3 osoby na apartament, dzwonić po godz. 18. TEL. 763-3489 Józefa

POKÓJ do wynajęcia dla niepalącego dżentelmena w centrum Mississauga. TEL. 896-7377

DO WYNAJĘCIA pokój w suterenie dla spokojnego, niepalącego pana. Cichy dom. Parkowanie. TEL. 767-8854

ŚWIETNA lokalizacja Bloor/Keele, słoneczny, umeblowany pokój w słonecznym domu kulturalnemu panu wynajmę od 1 maja. TEL. 769-7048

MALŻEŃSTWO pilnie poszukuje taniego 1-sypialniowego mieszkania w bloku od 1 maja. TEL. 604-7532

DO WYNAJĘCIA umeblowany pokój dla dwóch osób. Wspólna kuchnia i łazienka, okolice Dundas/Jane. Agata 769-7495, Barbara 499-8328

1-SYPIALNIOWE mieszkanie w odremontowanym duplexie, klimatyzacja, pralka, duży słoneczny ogród z tarasem. Bloor Village, 8 min. plecho od subway. Dom będzie wystawiony na sprzedaż. 1-miesięczny okres wypowiedzenia, tani czynsz. TEL. 768-2968

DOMEK z 3 sypialniami, ogrodzonym ogrodem, w odległości 1 km od ciepłych źródeł, Floryda - od zaraz do wynajęcia. Miesięcznie lub na pół roku. TEL. 819 682-1612 Krystyna

MŁODE małżeństwo z dzieckiem pilnie poszukuje taniego mieszkania. TEL. 438-1089

POSZUKUJEMY tańszej osoby do 5-sypialniowego domu z ogrodem, cena \$240 dol. + 1/5 opłat. Scarborough, Kennedy i Kingston Rd. TEL. 261-3560

UMEBLOWANY pokój z werandą i kuchenką dla pracującej osoby, bez nałogów. Spokojny dom, okolice Queen and Brock Ave. TEL. 534-8931

OD 1 czerwca poszukuje 1-sypialniowego mieszkania w budynku mieszkalnym, w cenie do \$500. TEL. 503-8690

POSZUKUJĘ 1-sypialniowego apartamentu w bloku. TEL. 234-5440 Halina

POSZUKUJĘ sympatycznej współlokalki do apartamentu w High Park od 1 czerwca. TEL. 604-4315

MIESZKANIE 1-sypialniowe od zaraz dla 1 osoby. \$285 na miesiąc. Sala ćwiczeń, sauna, pływalnia, Mississauga. Skrzyżowanie Hwy 5 i 10. TEL. 615-9399

WYNAJMĘ dwóm dziewczynom pokój apartamentowy, Scarborough. Bardzo tanio. TEL. 438-4810

ODSTĄPIĘ 1-sypialniowe mieszkanie \$480 miesięcznie, Mississauga. Dundas/Hurontario. TEL. 848-4038

MIESZKANIE do wynajęcia, centrum Toronto, blisko Subway. TEL. 285-5735

PRZYJMĘ dziewczynę do wspólnego zamieszkania, okolice Jane/Eglinton. Blisko TTC. TEL. 614-6153

POKÓJ do wynajęcia dla dziewczyny w okolicy York Mills - Victoria Park. TEL. 510-1275

ODSTĄPIĘ dwóm osobom apartament. TEL. 231-5404

CENTRUM, apartament 1-sypialniowy z parkingiem - wynajmę od 1 maja. Cena \$850. TEL. 921-0298

DO WYNAJĘCIA czysty, umeblowany pokój, osobne wejście, parking. Okolice Lakeshore/Islington. TEL. 503-8272

POSZUKUJĘ taniego 2-sypialniowego mieszkania w bloku od 1 maja. TEL. 750-0628 Henryk

ETOBICOKE. 2-sypialniowy apartament do wynajęcia w prywatnym domu z osobnym wejściem dla bezdzietnego niepalącego małżeństwa lub dla 2 osób, \$580 miesięcznie. TEL. 259-0838

POSZUKUJĘ osobę do wspólnego 1-sypialniowego apartamentu, okolice Dundas/Hurontario, Mississauga. \$250 miesięcznie. TEL. 848-4038

POSZUKUJĘ taniego 2-sypialniowego apartamentu w bloku w centralnej Mississauga, lub na pograniczu Mississauga i Etobicoke. TEL. 277-0645

POSZUKUJĘ taniego 2-sypialniowego apartamentu w bloku w centralnej Mississauga lub na pograniczu Mississauga i Etobicoke. TEL. 855-3687

</

Ciąg dalszy ze str. 30

UTRZYMAĆ JEZYK POLSKI NA UNIWERSYTECIE

nak, że w niedługim czasie i to powinno ustąpić. Nie podaje jej żadnych "chemicznych" leków. Ze zdziwieniem i dużym zainteresowaniem śledzi skutki stosowania "Sunrider food", która emigrantce z Filipin w tak krótkim czasie przywróciła siły i zdrowie.

Ona sama bardzo chętnie pomaga innym. Jest dyplomowaną pielęgniarzką. Organizuje u siebie w domu odczyty na temat ziół. Prelegentami są lekarze i zielarze ze Stanów Zjednoczonych i Kanady. Udostępnia tym, którzy chorują i cierpią mieszkanki tych specjalnie spreparowanych ziół, warzyw i owoców. I jak się okazuje są one skuteczne w wielu różnych chorobach, często nieuleczalnych. Tak mówią ci, którzy je stosują - taka jest opinia tej młodej emigrantki z Filipin.

P.S.

Dr. Tel-Fu Chen pracował przez kilkanaście lat w Stanach Zjednoczonych w Kalifornii jako dyrektor departamentu badań i rozwoju firmy produkującej zioła. Obecnie jest właścicielem firmy Sunrider International w Torrance (Kalifornia), która produkuje "Sunrider food" i która ma wiele swoich przedstawicielstw w różnych częściach świata. Doktor Tel-Fu Chen jest jednym z bardziej znanych w USA przedsiębiorców. Jego firma rozprowadza "Sunrider food" do wielu krajów świata, m.in. do Kanady, Australii, Nowej Zelandii, Tajwanu, Hong Kongu, Malezji, Japonii, Korei, a ostatnio również i do Europy. Faktów i dowodów świadczących o właściwościach leczniczych "Sunrider food" i jej właściwościach regenerujących organizm jest bardzo dużo.

OD REDAKCJI:

Informacje na temat "Sunrider food" można uzyskać po angielsku, dzwoniąc do Windsor (Ontario), do Mrs. Sally Hernandez, numer telefonu: (519) 735-8208.

Kongres Polonii Kanadyjskiej zwraca się z uprzejmą prośbą o pomoc finansową w celu kontynuowania lektoratu języka polskiego na Uniwersytecie McMaster w Hamilton.

Do chwili obecnej lektorat języka polskiego prowadzony był na podstawie corocznie odnawianej umowy, przy pomocy finansowej Funduszu Millennium i polskiego społeczeństwa. Obecnie jednak, dla zagwarantowania stabilności programu, Uniwersytet McMaster zażądał jednorazowej znacznej wpłaty finansowej.

Dzięki szczodrości Funduszu Millennium, polskich organizacji i osób prywatnych w ubiegłych latach język polski, jako jedyny obok rosyjskiego język słowiański, przetrwał i jest wykładany na poziomie uniwersyteckim.

Prosimy Państwa o bardzo poważne potraktowanie tej prośby i

wsparcie finansowe Funduszu Języka Polskiego na Uniwersytecie McMaster. Prosimy o przesłanie czeku płatnego na rzecz McMaster Polish Language Fund na następujący adres: Canadian Polish Congress, Hamilton District, P.O.Box 47516 Centre Mall P.O., Hamilton, Ontario L8H 7S7. Oficjalne potwierdzenie przekazu dla celów podatkowych zostanie przesłane Państwu przez Uniwersytet McMaster

Państwa wsparcie finansowe dla Funduszu zdecyduje o przyszłości nauki języka polskiego na Uniwersytecie McMaster. Dziękujemy za Państwa pomoc.

KPK - Okręg Hamilton
T.Lech - President
Wanda Bujalski
Co-ordinator Polish Education
in Hamilton
J.C. Obmiński
Secretary

McMaster University Polish Language Fund - Fundacja Języka Polskiego

Deklaruję swoją wpłatę na rzecz Fundacji Języka Polskiego na Uniwersytecie McMaster w Hamilton, Ontario. W załączeniu przesyłam czek na kwotę dolarów. Oczekuję przesłania potwierdzenia wpłaty i pokwitowania dla celów podatkowych na nazwisko i adres

.....
.....
.....
.....

Podpis i data

PACZKI DO POLSKI

NO GST

na wysyłki paczek do Polski i Z.S.R.R

przez POLIMEX

215 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont. M6R 2L6
Tel. [416] 537-7914

7370 Bramalea Rd. Unit 10, Mississauga, Ont.
Tel.[416] 677-4527

**POLIMEX! TO NAJSTARSZA WYSPECJALIZOWANA
FIRMA WYSYŁKOWA Z TORONTO.
KORZYSTAJCIE PAŃSTWO Z JEJ USŁUG.**

OFERUJEMY SZEROKI WYBÓR KSIĄŻEK, KASET MUZYCZNYCH
ORAZ FILMÓW VIDEO PO POLSKU. KATALOGI WYSYŁAMY NA ŻYCZENIE.

UWAGA NEWMARKET I OKOLICE

Nowy przedstawiciel POLIMEX

SELECT

EUROPEAN DELI

250 Main Str. South,
NEWMARKET, ONT. L3Y 4W3